

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta
katedra geografie

Vliv atraktivit cestovního ruchu na prostorovou distribuci a intenzitu
služeb cestovního ruchu na Lipensku

Diplomová práce

Autor: Barbora Muselová

Vedoucí práce: RNDr. et PhDr. Aleš Nováček, Ph. D.

2012

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Datum: 2. 1. 2012

Podpis studenta:

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu diplomové práce panu RNDr. et PhDr. Aleši Nováčkovi, Ph.D. za jeho cenné rady, připomínky a trpělivost, kterou projevil při zpracování této práce. Mé poděkování též patří panu RNDr. Josefu Navrátilovi, Ph.D. za odbornou pomoc týkající se metodického uchopení práce.

Anotace

Diplomová práce Vliv atraktivit cestovního ruchu na prostorovou distribuci a intenzitu služeb cestovního ruchu na Lipensku charakterizuje současnou situaci cestovního ruchu a jeho historický vývoj na vymezeném území mikroregionu Svazek Lipenských obcí. Práce se zaměřuje na určení typu středisek cestovního ruchu, zjištění míry atraktivnosti primárního potenciálu a jeho vlivu na rozmístění služeb cestovního ruchu ve vymezeném prostoru a identifikuje bariéry v přirozeném rozvoji služeb.

Klíčová slova

Lipensko, cestovní ruch, míra atraktivnosti, potenciál cestovního ruchu, středisko cestovního ruchu,

Abstract

The diploma paper “Impact of tourism attractiveness on geographical distribution and intensity of tourist services at the Lipno area” characterizes the existing situation of tourism and its historical development in the delimited territory of the Lipno municipality cluster micro-region. The paper is focused on the determination of different types of touristic centers, the identification of primary potential’s attractiveness level and its impact on the distribution of tourist services within the delimited area, as well as the barriers for natural development of those services.

Keywords

Lipno area, tourism, attractiveness level, touristic potential, tourist centre

1. ÚVOD.....	8
2. DISKUSE S LITERATUROU A DEFINICE POJMŮ.....	11
2.1 LITERÁRNÍ PŘEHLED.....	11
2.2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	15
3. METODIKA.....	18
4. VYMEZENÍ REGIONU LIPENSKA A JEHO GEOGRAFICKÉ PODMÍNKY PRO ČR.....	24
4.1 VYMEZENÍ REGIONU LIPENSKA.....	24
4.2 FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	26
4.3 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA	33
5. CESTOVNÍ RUCH NA LIPENSKU.....	41
5.1 POTENCIÁLNÍ REKREAČNÍ PLOCHY NA LIPENSKU	42
5.2 PŘÍRODNÍ ATRAKTIVITY NA LIPENSKU.....	45
5.3 KULTURNĚ-HISTORICKÉ ATRAKTIVITY NA LIPENSKU.....	47
5.4 POMĚR POTENCIÁLŮ CESTOVNÍHO RUCHU	51
5.5 TURISTICKÁ INFRASTRUKTURA.....	52
5.5.1 <i>Intenzita a rozmístění ubytovacích služeb.....</i>	<i>52</i>
5.5.2 <i>Sportovně rekreační infrastruktura.....</i>	<i>58</i>
5.6 POPTÁVKA CESTOVNÍHO RUCHU NA LIPENSKU.....	60
5.6.1 <i>Míra atraktivity.....</i>	<i>60</i>
5.6.2 <i>Profil návštěvníka</i>	<i>62</i>
5.6.3 <i>Návštěvnost Lipenska.....</i>	<i>63</i>
5.7 TURISTICKÁ REGIONALIZACE, RAJONIZACE A TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU ..	64
5.8 TURISTICKO-REKREAČNÍ FUNKCE OBCÍ LIPENSKA.....	66
5.9 TURISTICKO-REKREAČNÍ ZATÍŽENÍ ÚZEMÍ LIPENSKA	68
6. VLIV ATRAKTIVIT CESTOVNÍHO RUCHU NA PROSTOROVOU DISTRIBUCI SLUŽEB NA LIPENSKU.....	71
6.1 VLIV POTENCIÁLNÍCH REKREAČNÍCH PLOCH NA ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB ČR.....	71
6.2 VLIV PŘÍRODNÍCH ATRAKTIVIT NA ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB ČR.....	74
6.3 VLIV VODNÍ PLOCHY NA ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB	77
6.4 VLIV KULTURNĚ-HISTORICKÝCH ATRAKTIVIT ČR NA ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB ČR...	83
6.5 VLIV CELKOVÉHO POTENCIÁLU ČR NA SLUŽBY ČR	84
6.6 SHRNUTÍ VLIVU ATRAKTIVIT NA ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB.....	85
7. ZÁVĚR.....	88

SEZNAM TABULEK:	92
SEZNAM GRAFŮ:	94
SEZNAM OBRÁZKŮ:	95
SEZNAM LITERATURY:	96
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK:	100
PŘÍLOHY:	101

1. ÚVOD

Předmětem zkoumání v této diplomové práci je oblast Lipenska, která se nachází v jihozápadním cípu Jihočeského kraje. Samotný Jihočeský kraj patří k turisticky oblíbeným místům České republiky. Atraktivita kraje spočívá v jeho geografické poloze, přírodním bohatství, četných kulturních a historických památkách a obecně vhodných podmínkách pro rozvoj turistiky. Právě díky tomuto potenciálu se cestovní ruch řadí mezi jednu z priorit Jihočeského kraje.

Cestovní ruch je považován za přímou součást ekonomiky. Téměř 760 milionů turistů celosvětově generuje obrat ve výši 500 mld. EUR. Evropa se řadí mezi oblast s největším turistickým potenciálem, kam podle odhadů směřuje polovina všech turistů a stejně tak odtud polovina turistů vyjíždí. I v České republice patří cestovní ruch ke strategickému odvětví národního hospodářství a přispívá 2,9 % k celkovému HDP. Právě rozvoj cestovního ruchu přispívá ke zlepšení ekonomické situace v zemi, zvyšuje zaměstnanost a životní úroveň obyvatel. S rozvojem cestovního ruchu dochází také ke zlepšení životního prostředí, celkovému vzhledu oblasti, stavu kulturních a historických památek, které se zde nachází a zlepšení úrovně dopravní obslužnosti.

Jihočeský kraj je charakterizován jako „Region využívající potenciálu významné geografické polohy, zachovalého přírodního bohatství, historických a kulturních památek, tradice místního folklóru, lidových řemesel a lázeňství k vytvoření prostředí atraktivního pro zahraniční i české návštěvníky, vhodného pro sportovní aktivity, aktivní odpočinek, kulturní vyžití a vzdělávací akce, co nejvíce otevřený všestranné spolupráci se zahraničím, se sousedními regiony a integrovaný do evropských struktur.“¹ Vzhledem k potenciálu pro cestovní ruch, který se zde nalézá, je toto odvětví důležitou složkou ekonomiky Jihočeského kraje. V České republice činí zaměstnanost v cestovním ruchu 4 %, v Jihočeském kraji je tento podíl téměř dvojnásobný, tj. 6-8%.² Jihočeský kraj se stal oblíbenou destinací turistů již před rokem 1989, kdy zde převažovala podniková rekreace, která byla charakteristická vysokou kapacitou a nižší kvalitou turistické infrastruktury. Po pádu železné opony postupně docházelo ke zvyšování standardů a zlepšování kvality poskytovaných služeb. Tento trend pokračuje do dnešní doby. Jihočeský kraj se na rozdíl od jiných regionů může pochlubit pestrou

¹ Program rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje (2007, 263 s.)

² www.czso.cz, 31. 12. 2009

skladbou turistických atraktivit přírodního či kulturně historického původu. Oblíbenost kraje ilustruje srovnání počtu ubytovaných osob. V roce 2010 se v ČR ubytovalo 12,2 mil. Hostů (domácích i zahraničních) a strávili zde 36,8 mil. nocí, z toho 900 tis. hostů a 2,7 mil. přenocování v Jihočeském kraji.³

Mezi oblasti s největším přírodním potenciálem v Jihočeském kraji patří právě řešené území Lipenska a to především díky přítomnosti vodní nádrže Lipno. Do oblasti s největším kulturně historickým potenciálem je možné zařadit oblast bývalého okresu Český Krumlov se zámek a hradem Český Krumlov a otáčivým hledištěm. Dalšími oblíbenými jihočeskými destinacemi jsou Písecko s dochovaným hradem a zbytky opevnění, Českobudějovicko s městem České Budějovice, Tábořsko s historickým jádrem města Tábor a Jindřichohradecko spolu s Třeboňskem jako oblast vyhledávaná pro zdejší množství rybníků a cykloturistikou s nimi spojenou. I přes všechna tato pozitiva do nedávné doby klesal meziroční počet domácích i zahraničních ubytovaných hostů.⁴ Za celý rok 2010 se poprvé od roku 2008 zastavil pokles návštěvnosti v ČR. Hromadná ubytovací zařízení vykazala o 0,4 % vyšší počet přenocování a rovněž i počet hostů se zvýšil o 1,9 %.⁵

Tato diplomová práce se zaměřuje na oblast Lipenska, popisuje jeho fyzickogeografický a socioekonomický charakter a poté zhodnocuje primární potenciál na straně přírodních a kulturně historických atraktivit, který následně ovlivňuje intenzitu a rozmístění potenciálu sekundárního jako je turistická infrastruktura. Dále práce zkoumá stranu poptávky a prostřednictvím dotazníkového šetření zjišťuje názory, postřehy a přístupy návštěvníků na oblast Lipenska. Kapitola cestovního ruchu se zabývá charakteristikou současného stavu, kapacitou a rozmístěním jednotlivých potenciálů a následným určením hlavních forem cestovního ruchu. Stěžejní část práce se věnuje vzájemnému vlivu jednotlivých částí potenciálu cestovního ruchu a pomocí korelace hodnotí přítomnost tohoto vlivu.

³ www.czso.cz, 31. 12. 2009

⁴ Pro řešení i tohoto problému nechal Jihočeský kraj vypracovat firmou INCOMA Research, s.r.o. Manuál rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji pro identifikování problémů spojených s poklesem návštěvnosti a zjištění možností pro rozvoj cestovního ruchu v kraji.

⁵ www.czso.cz, 31. 12. 2009

Hlavním cílem práce je analyzovat vliv primárního potenciálu jako jsou přírodní a kulturně historické atraktivity na intenzitu a rozmístění sekundárního potenciálu v podobě turistické infrastruktury území. Práce se věnuje oblasti Lipenska pro jeho velký význam v oblasti cestovního ruchu, který je dán především přítomností největší vodní plochy v České republice.

Dílčí cíle zahrnují zhodnocení velikosti potenciálu cestovního ruchu a využití této rekreační oblasti, posouzení existujících služeb a provedení typologie a rajonizace cestovního ruchu na Lipensku.

Z cílů diplomové práce je možno definovat hypotézy:

- Atlas cestovního ruchu ČR (Vystoupil 2007, s. 118) identifikuje Lipensko jako oblast s převahou přírodního potenciálu nad kulturně historickým. Přírodní potenciál má pravděpodobně největší vliv na rozložení ubytovacích služeb na Lipensku, na který navazuje příslušná turistická infrastruktura v podobě ubytovacích a stravovacích zařízení, sportovně rekreačních a kulturně rekreačních zařízení.
- Kulturně historický potenciál cestovního ruchu lze chápat pouze jako doplňkovou atraktivitu Lipenska, vzhledem k příhraniční poloze regionu a charakteru terénu.
- Důležitou roli v rozmístění služeb cestovního ruchu bude hrát i existence NP a CHKO Šumava, kde díky přísným pravidlům pro ochranu životního prostředí je cestovní ruch omezen, a proto je pravděpodobné, že se lůžkové kapacity budou soustřeďovat mimo tato území.
- Díky množství atraktivit cestovního ruchu se Lipensko řadí mezi nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v Jihočeském kraji.

V průběhu této práce dojde ke zjištění potřebných informací a bude možné ověřit či vyvrátit tyto hypotézy.

2. DISKUSE S LITERATUROU A DEFINICE POJMŮ

Problematika cestovního ruchu je složitou záležitostí vyžadující znalost odborné literatury a termínů týkajících se tohoto odvětví hospodářství. Tato kapitola se zaměřuje na teorii a termíny týkající se cestovního ruchu. Jsou zde rozebrána sekundární data získaná z literatury a publikací zabývajících se jak teorií cestovního ruchu, jeho hodnocením, tak i samotným regionem Lipensko.

2.1 Literární přehled

Většina autorů věnujících se teorii cestovního ruchu přichází s tvrzením, že cestovní ruch slouží jako forma uspokojování potřeb rekreace, kultury a léčení, který se zpravidla realizuje ve volném čase a mimo místo trvalého bydliště. Člověk nepocítuje potřebu cestovního ruchu jako takového, ale konkrétní potřeby jako je poznávání, odpočinek, sportovní a kulturní vyžití a to je možné uspokojit právě účastí na cestovním ruchu (Orieška 1996, s. 6).

V průběhu času se mění přístup k definování a vymezení cestovního ruchu. Existuje velké množství definic cestovního ruchu, které odrážejí počátky vědeckého zkoumání tohoto jevu až po současné definice. Na počátku to byla především snaha autorů Stratdnera (1905) nebo Schullerna (1911) odlišit pojem cestovní ruch od cestování. Další definice zkoumají nejen rozdíl mezi cestovním ruchem a cestováním, ale zaměřují se na ekonomické a sociální stránky tohoto jevu jako třeba autoři Ogilvie (1933) nebo Norval (1936), (Malá 1999, s. 7).

Modernější definicí je definice UNWTO z roku 1993, která zní: „Cestovní ruch je činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí /mimo místo bydliště/ a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.“(Goeldner, Ritchie 2009, s. 7)

Cestovní ruch se stal neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti a díky němu se každoročně dává do pohybu obrovské množství lidí po celém světě. Jako vůdčí motiv vidí záměrnou změnu prostředí, díky které člověk uspokojuje potřeby poznávání, odpočinku, klidu, pohybu, kulturních a estetických zážitků (Malá 1999, s. 5). V potřebách člověka dosahuje stále více dominantnějšího postavení díky kompenzaci problémů současné civilizované společnosti.

Tyto potřeby účastníka cestovního ruchu lze podle Orišky (1996) uspokojit jednak volnými statky, které představují působením vlastností rekreačního prostoru jako je sluneční svit, čistý vzduch, klid nebo hmotnými statky jako zbožím a užitnými efekty hmotného charakteru ve formě služeb.

Dalším krokem po definování pojmu cestovní ruch bylo jeho členění, předpoklady a zákonitosti. Cestovní ruch je zkoumán z několika vědních oborů, z oblasti ekonomie, geografie psychologie nebo pedagogiky. Každá tato disciplína vnímá cestovní ruch z jiného pohledu (Hesková 2006, s. 11). Pomocí geografie cestovního ruchu je možné vymezit teritoriální formy cestovního ruchu a hodnotit jejich funkce v území. Z českých autorů se geografii cestovního ruchu věnují autoři Zelenka, Gehinová, Mirvald nebo Trícátník. Geografie cestovního ruchu na regionální úrovni zkoumá rozmístění cestovního ruchu v konkrétním území a hledá zákonitosti a vztahy cestovního ruchu především vzhledem k podmínkám rozvoje regionu (Gehinová 2008, s. 7). Právě tato problematika je hlavním tématem této diplomové práce, která se snaží zkoumat příčiny rozmístění atraktivit a na nich navazujících služeb cestovního ruchu.

Vzhledem k charakteru této diplomové práce posloužili jako metodický zdroj knihy zabývající se hodnocením potenciálu cestovního ruchu, využitím území pro cestovní ruch a podobně zaměřené studie. V České republice se nalézá poměrně slušný potenciál cestovního ruchu v podobě přírodních a kulturně-historických předpokladů. Vzhledem k tomu, že cestovní ruch je důležitou součástí státní ekonomiky začaly již v minulosti vznikat studie zabývající se charakteristikou, zhodnocením potenciálu cestovního ruchu a možnostmi lepšího využití území a celkového potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu.

První snahou o vyhodnocení podmínek pro rozvoj cestovního ruchu byla v roce 1961-2 Státním ústavem pro rajónové plánování vypracována „Rajonizace cestovního ruchu“, kde bylo území tehdejšího Československa rozděleno na vhodná a nevhodná území pro cestovní ruch a vymezeno na 47 oblastí cestovního ruchu. Za dvacet let došlo k aktualizaci této práce v podobě rozdělení území na 47 oblastí s podoblastmi, a to vzhledem k procesu koncentrace obyvatel do městských sídel, zvýšení životní úrovně obyvatelstva a poptávce po rekreaci u nás ze zahraničí.

Po roce 1989 dochází k růstu významu služeb, mění se význam rekreace, nastává konec centrální řízení a plánování jako tomu bylo před rokem 1989, otevírají se hranice, začíná proudit zahraniční kapitál, vzrůstá význam osobního vlastnictví a směřuje se k tržnímu cestovnímu ruchu. Pro rychlejší rozvoj cestovního ruchu začínají vznikat práce na regionální úrovni a to v podobě regionálních strategií cestovního ruchu. V roce 1999

byla předložena Koncepce státní politiky, která stanovovala úkoly rozvoje cestovního ruchu a poukazovala na nedostatky v podobě chybějících rozvojových strategií cestovního ruchu u většiny regionů.

Problematikou hodnocení podmínek pro cestovní ruch se poté zabývala ještě celá řada prací jako např. Strategie regionálního rozvoje ČR z roku 1999, Strategie propagace České republiky 2004-2010 z roku 2003. Začali vznikat také dokumenty na regionální či lokální úrovni, které měli posloužit zvýšení konkurenceschopnosti České republiky a rozvoji cestovního ruchu na úrovni menších celků jako Strategie/Programy rozvoje jednotlivých krajů ČR (1998-2003) nebo Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky z roku 2002 vypracovaný ÚÚR Brno, který posuzoval potenciál z hlediska možnosti provozování jednotlivých aktivit. V této době bylo potřeba dokumentu, který by zhodnotil turistickou a rekreační funkci, vymezil turistické regiony a oblasti a navrhl optimální funkční využití území pro cestovní ruch. V roce 2007 tedy vyšel „Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR a sloužil při zpracování programů rozvoje cestovního ruchu krajů a menších celků nebo jako podklad při žádostech o čerpání z fondů EU, vzdělávání. Tato práce hodnotila cestovní ruch z hlediska přírodního potenciálu v podobě potenciálu rekreačních ploch, chráněných území, kulturně-historickému potenciálu, vhodnosti území pro určitou aktivitu nebo charakterizovala sekundární potenciál jako je lůžková kapacita či návštěvnost za jednotlivé obce. Výsledky tohoto výzkumu jsou zobrazeny v přehledných kartogramech a slouží tak pro lepší orientaci v nabídce a poptávce po cestovním ruchu v České republice. Další důležitou a zatím nejnovější prací týkající se hodnocení cestovního ruchu v ČR je „Aktualizace potenciálu cestovního ruchu“ (Bína 2010) a na ni navazující „Využití potenciálu cestovního ruchu“ (Bína 2010), který zkoumá cestovní ruch jako aktivity, které je možné provádět vzhledem k přítomnému potenciálu v podrobnosti obcí s rozšířenou působností.

Fyzicko-geografická charakteristika je převzata převážně z publikace „Fyzický zeměpis Jižních Čech“ od Chábery (1998). Další informace o reliéfu, podnebí, pedologii, fytologii apod. je možné nalézt v publikaci od Kunskeho (1968). Informace týkající se osídlení a obyvatelstva byla čerpána z diplomových prací od Tvarohové (2002) a Kopicové (2003), kde se nacházejí informace o chataření na Lipensku, které má významný podíl na cestovním ruchu na Lipensku. Dalším zdrojem byla DP Zágorové, která ve své práci řeší intenzitu cestovního ruchu. Pro další informace o

Lipensku posloužily webové stránky o Šumavě, statistické údaje z Českého statistického úřadu, internetové stránky jednotlivých obcí, Svazku lipenských obcí atd.

Mezi publikace zabývající se předpoklady, rozvojem a problematikou cestovního ruchu v řešeném území patří např. Pilotní projekt integrovaného rozvoje destinace cestovního ruchu (Běhan 2007), který se věnuje především vodní rekreaci v oblasti Lipenska. Tato publikace se zaměřuje na současný stav cestovního ruchu, limity rozvoje a problémové oblasti. Častější jsou publikace řešící problematiku cestovního ruchu v oblasti Šumavy a tedy i Lipenska. Většina těchto studií charakterizuje Šumavu spolu s Lipenskem jako oblast s obrovským přírodním potenciálem doplněným potenciálem v podobě kulturně-historických atraktivit. Příčina zachování přírodních krás a krajiny tkví hlavně v mnohaleté existenci železné opony, která omezovala přístup do těchto míst a zamezila tak zničení přírodního bohatství. Na tomto tvrzení se shoduje většina studií řešících území Lipenska a Šumavy. Důležitým faktorem zachování přírody je také poloha území v pohraničí, což Nová rajonizaci ČR ČR (Vystoupil 2007, s. 58) hodnotí jako velmi příznivou z hlediska návštěvnosti z řad turistů z Německa a Rakouska. Naproti tomu příhraniční poloha regionu v podhorské oblasti představuje i nedostatek pracovních míst. Důvodem tohoto problému je orientace území na ČR a s ní spojená sezónnost vzhledem k tomu, že Lipensko je stále řazeno mezi regiony s převládající letní rekreací u vody. Tento problém se stává velkým limitem rozvoje cestovního ruchu i v dnešní době.

Dle Atlasu ČR ČR (Vystoupil 2006, s. 118) je z hlediska funkčně-prostorového využití území pro ČR pro tuto oblast typická horská krajina. Tento typ krajiny patří mezi nejideálnější oblast pro rozvoj ČR. Přírodní předpoklady jsou zde zaštitěny NP a CHKO Šumava. Otázky předpokladů cestovního ruchu na Lipensku jsou řešeny v Strategii rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji pro rok 2009 - 2013 (Piskacek, Benes 2009, s. 8), která vidí taktéž atraktivitu oblastí v geografické poloze a přírodním bohatství doplněným kulturními a historickými památkami. Právě tyto předpoklady se stávají vhodnými podmínkami pro rozvoj různých druhů ČR. Pilotní projekt integrovaného rozvoje destinace ČR (Běhan 2007, s. 7) poukazuje na jedinečnost Lipenska vzhledem k přítomnosti velké vodní nádrže Lipno, kdy se voda stává hlavním elementem a integruje region Lipenska a určuje formy ČR. Nádrž Lipno byla postavena v letech 1958 – 59 a netypicky tak vznikla oblast letní rekreace u vody v horském prostředí.

Region Lipenska disponuje poměrně vysokým počtem ubytovacích kapacit. Tyto kapacity jsou rozděleny mezi hromadná ubytovací zařízení a objekty individuální rekreace. Celý Jihočeský kraj zastává 4. místo v rámci regionů ČR díky vysoké ubytovací kapacitě (Piskáček, Beneš 2009, s. 8-9).

Otázkou infrastruktury CR v podobě ubytovacích kapacit nebo sportovních a kulturních zařízení a služeb v oblasti Šumavy a Lipenska se zabývají práce jako již zmíněná Strategie rozvoje CR Jihočeského kraje, dále Strategie rozvoje Horní Plané, která řeší především cestovní ruch ve svém katastrálním území nebo Návrh nové rajonizace CR ČR (Vystoupil 2007, s. 59 – 60). Z publikací je zřejmé, že infrastruktura Lipenska je místy zastaralá. Tato situace vznikla důsledkem dřívějšího charakteru CR, který se orientoval na masovou podnikovou rekreaci u vody spojenou s nižším standardem ubytování. Místem této rekreace byl hlavně levý břeh Lipna. Pravý břeh ležel v nepřístupném pásmu a jakákoliv forma CR zde nebyla podporována nebo byla dokonce zakazována. Od roku 1989 je pravý břeh přístupný, ale jeho návštěvnost a rozvoj podnikatelské aktivity v oblasti CR je omezen v důsledku ochrany přírody, tedy existencí NP a CHKO Šumava.

2.2 Definice základních pojmů

Definice základních pojmů slouží k lepší orientaci v problematice řešené touto prací.

Aktivity cestovního ruchu – jsou dle Bíny (2006) označovány služby cestovního ruchu v podobě ubytovacích, stravovacích a doprovodných služeb.

Atraktivita - „součást předpokladu místní přírody a krajiny nebo kulturně historickými pozoruhodnosti. Přírodní předpoklady mají časově relativně neměnný, tj. trvalý charakter a patří k rozhodujícím činitelům atraktivity určitého území“ (Vystoupil 2006, s. 12)

Formy CR se dělí dle převládající činnosti účastníků na (Indrová 2004, s. 12): rekreační CR – jeho cílem je reprodukce fyzických a duševních sil, poznávací CR – cílem je rozšíření znalostí nebo zkušeností účastníků, kulturní CR – cílem je poznání i získání prožitků vyvolaných atraktivitami (kulturními, architektonickými, apod.) nebo společenskými akcemi, sportovně turistický CR – je zaměřen zejména na upevnění fyzické kondice, léčebný CR – účelem je prevence chorob, omezení následků úrazů a chorob nebo regenerace. Léčebné procesy jsou spojeny s kulturním vyžitím, léčebný CR – účelem je prevence chorob, omezení následků úrazů a chorob nebo regenerace.

Léčebné procesy jsou spojeny s kulturním vyžitím a specifické formy CR (např. vinařský, lovecký, motoristický).

Dále dle ročního období, způsobu ubytování, použitého dopravního prostředku, volný, vázaný, mimo veřejné zařízení atd. (Malá 1999).

Hromadné ubytovací zařízení (HÚZ) – „ubytovací zařízení poskytující přenocování v pokoji nebo v jiné ubytovací jednotce, přičemž počet poskytovaných míst musí být větší než určené minimum pro skupiny osob přesahující jednu rodinnou jednotku a všechny ubytovací jednotky musí podléhat stejnému řízení“ (Vystoupil 2007, s. 94).

Intenzita služeb cestovního ruchu – množství služeb cestovního ruchu na určitém území

Lokalizační předpoklady - jsou „schopnosti krajiny poskytovat hodnoty vhodné pro jednotlivé formy cestovního ruchu“ (Mirvald 1996, s. 17).

Míra atraktivity – neboli gravitační síla je přitažlivost dané zvláštnosti pro účastníky CR. Rozhodující je její ojedinělost, význam a exotika. Hodnota míry atraktivity je průměrnou vzdáleností návštěvníků ze svého trvalého bydliště k dané atraktivitě

Objekt individuální rekreace (OIR) – „rekreační objekt ve vlastnictví účastníka cestovního ruchu, který umožňuje realizaci rekreačních aktivit spadající mimo veřejné formy cestovního ruchu“ (Vystoupil 2007, s. 94).

Potenciál rekreační plochy – vliv celkových přírodních podmínek na současný stav a intenzitu funkčně-prostorového využití území, hodnota ukazatele vzniká součtem ploch rekreačně využitelných pro cestovní ruch za katastrální území obce (zahrady, sady, vinice, lesy, louky, pastviny, vodní plochy) vyděleny celkovou rozlohou obce, vyjadřuje se v % (Vystoupil 2006).

Prostorová distribuce – prostorové rozmístění služeb v dané oblasti, které závisí na mnoha faktorech odvíjejících se především od výše atraktivity daného území z pohledu cestovního ruchu

Předpoklady cestovního ruchu - faktory umožňující vznik cestovního ruchu v daném území, dělí se na selektivní, lokalizační a realizační předpoklady.

Rajonizace CR – funkčně-prostorové členění turistického potenciálu území. „Je založena na syntéze geografického a územně plánovacího přístupu, tj. především na funkčně-prostorové struktuře využití a klasifikaci její vhodnosti pro pobytový cestovní ruch formou funkční typologie středisek“ (Vystoupil 2006, s. 92).

Realizační předpoklady – velkou měrou se podílejí na formě cestovního ruchu. Mezi tyto předpoklady se řadí dopravní infrastruktura a materiálně technická infrastruktura

cestovního ruchu. Podle Mirvalda 1996 je dopravní a materiálně technickou infrastruktura potřebná k zabezpečení účasti na cestovním ruchu. Materiálně technickou základnou jsou míněna ubytovací a stravovací zařízení, kulturní, sportovní a zábavní zařízení, cestovní kanceláře, informační centra, zdravotnická zařízení atd.

Regionalizace CR – členění turistického potenciálu na turistické regiony, které napomáhá při zpracování programů rozvoje jednotlivých regionů (Vystoupil 2006, s. 91).

Selektivní předpoklady cestovního ruchu - „základní politické skutečnosti světového charakteru i místního významu, vnitropolitická situace odvozená z politické struktury, ekonomické předpoklady (dosažená životní úroveň, fond volného času), demografické skutečnosti ve spojení s procesem novodobé urbanizace, kvalita životního prostředí v oblastech moderní hospodářské aktivity a řada psychologických a dalších pohnutek ovlivněných např. kulturní úrovní obyvatel, reklamou“ (Hesková 1997, s. 12).

Středisko cestovního ruchu - díky komplexnosti infrastruktury je schopno nabídnout více forem cestovního ruchu a vysokou intenzitu aktivit cestovního ruchu. Dnes existují čtyři základní typy středisek cestovního ruchu:

- lázeňské středisko (termální a klimatické),
- rekreační středisko (u vody, v horských a podhorských oblastech) – Lipensko,
- městské středisko cestovního ruchu,
- rekreační obec.

Turisticko - rekreační funkce – vyjadřuje intenzitu turistické aktivity v daném území, je vyjádřena poměrem populace hostů a populace domácího obyvatelstva (Vystoupil 2010).

Turisticko - rekreační zatížení území – je turistická únosnost území, počet turistických a rekreačních lůžek na km².

Typologie CR – určení druhu CR dle místa realizace, délky trvání, organizace a výběru účastníků CR. Typologie cestovního ruchu slouží k nejrůznějšímu členění cestovního ruchu v závislosti na tom, jak se projevuje v reálné konkrétní podobě na straně nabídky i poptávky. Cestovní ruch se nejčastěji člení na formy a druhy cestovního ruchu, kdy v praxi pak dochází k prolínání těchto hledisek (Indrová 2004).

3. METODIKA

Teoretická část práce se zabývala analýzou a vyhodnocením sekundárních dat získaných rešerší odborné literatury, řešící problematiku cestovního ruchu (dále CR) v ČR a specifikami regionu Lipenska. V rámci činností na teoretické a rešeršní části práce došlo k vytvoření slovníku pojmů, které jsou v práci použity.

Oblast Lipenska byla vymezena na základě existujícího svazku obcí, který má za cíl rozvoj zainteresovaných obcí i regionu a podporu turistického ruchu. Území vymezené v této práci zahrnuje celkem 14 obcí.

Na základě primárních dat z vlastních provedených průzkumů a získaných sekundárních dat byla provedena fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika, která ovlivňuje rozvoj CR ve vymezeném území.

Vytvořena byla charakteristika CR z hlediska nabídky a rozmístění na straně přírodního a kulturně historického potenciálu, kde byly identifikovány nejvýznamnější atraktivity regionu. Nejprve však muselo dojít k rozčlenění celkového potenciálu na potenciály dílčí. Dílčími segmenty CR se stal přírodní a kulturně-historický potenciál. Tato práce hodnotila přírodní potenciál prostřednictvím potenciálních rekreačních ploch, kdy tyto plochy zobecňují vliv přírodních podmínek na stav a intenzitu funkčně-prostorového využití území. Potenciální rekreační plochy vzniknou podílem velikostí ploch využitelných v cestovním ruchu (lesy, louky, pastviny, vodní plochy, sady, zahrady atd.) a celkovou rozlohou obce. Další částí přírodního potenciálu se stalo chráněné území a jeho jednotlivé atraktivity vzhledem k jeho vysoké koncentraci na Lipensku. Přírodní atraktivity byly rozděleny dle charakteru na plošné (NP Šumava, CHKO Šumava nebo biosférickou rezervaci Šumava, Lipenské jezero), liniové (řeka Vltava) a bodové v podobě maloplošných chráněných území a ostatních atraktivit, které nespadají pod ochranu přírody. Z důvodu různého významu každé atraktivit pro cestovní ruch došlo k jejich hierarchizaci, kdy se k nejvýznamnějším atraktivitám zařadily památky spadající pod ochranu UNESCO (přiděleny 3 body), atraktivity s celorepublikovým významem CR a velkoplošná chráněná území byly klasifikovány 2 body a ostatní atraktivity regionálního významu obdržely 1 bod. Hierarchizace jednotlivých atraktivit byla definována v kap. 5 věnující se hodnocení CR na Lipensku. Každá atraktivita byla pro lepší přehled přidělena k obci, ve které se nachází. Celkové body za jednotlivé atraktivity byly poté sečteny a pro názornější orientaci rozděleny

podle jednotlivých intervalů do stupnice pro hodnocení celkového přírodního potenciálu (viz Tabulka 1).

Tabulka 1: Stupeň potenciálu

stupeň a hodnocení potenciálu	
1	velmi omezený potenciál
2	omezený potenciál
3	střední potenciál
4	rozsáhlý potenciál
5	velmi rozsáhlý potenciál

Zdroj: Bína (2010, s. 12)

Stejnou formou došlo k provedení hodnocení kulturně-historického potenciálu na základě toho, zda atraktivita patří pod ochranu UNESCO nebo má mezinárodní význam z hlediska CR (3 body), národní kulturní památka (2 body) a ostatní (1 bod). Ohodnocení jednotlivých atraktivit vycházelo z výsledků hodnocení potenciálu CR v Atlase CR ČR (Vystoupil, s. 10 – 34). Další metodickou pomůckou se stala studie Hodnocení potenciálu cestovního ruchu České republiky (Bína 2010), kde po zjištění bodů dochází k převedení na stupně (viz příloha Body a stupně za jednotlivé potenciály).

Dalším krokem bylo sečtení celkového přírodního potenciálu a opět zařazení dle intervalů do stupňů potenciálu CR. Veškerý dílčí i celkový potenciál byl ohodnocen, porovnán, zjištěna koncentrace atraktivit a graficky znázorněna v kartografických obrázcích.

Identifikaci nabídky služeb a turistické infrastruktury v podobě ubytovacích a stravovacích zařízení a služeb doprovodných v podobě sportovních zařízení, servisů, půjčoven, vleků, lanovek, informačních center atd., se věnovala podkapitola 5.5, ve které byl proveden stejný postup rozčlenění. Následovala sumarizace kapacity dle jednotlivých druhů v jednotlivých obcích na základě přiřazení bodů za jednotlivé druhy, množství těchto služeb a jejího rozmístění v jednotlivých obcích.

Tabulka 2: Stupeň služby

stupeň a hodnocení služeb	
1	velmi omezené služby
2	omezené služby
3	střední služby
4	rozsáhlé služby
5	velmi rozsáhlé služby

Zdroj: Bína (2010, s. 12)

Poptávka CR byla zjišťována pomocí dotazníkového šetření v průběhu letních měsíců roku 2009. Dotazníkové šetření se zaměřilo na identifikaci zastoupení forem CR, využívaných služeb, návštěvnosti nabízených atraktivit, sezónnosti a profilu respondentů). Šest počátečních otázek mělo osobní charakter a zjišťovalo u dotázaných jejich věk, pohlaví, rodinný stav a státní příslušnost. V další části se dotazování soustředilo na způsob dopravy do oblasti, s kým návštěvník přicestoval a četnost návštěv Lipenska. Dotazy na typ ubytování, délku návštěvy a celkovou spokojenost se službami (ubytovacími a stravovacími) na Lipensku následovaly v dalších otázkách, díky kterým mohly být identifikovány nedostatky v kvalitě nabízených služeb. V další části se dotazník zaměřil na nalezení největších atraktivit Lipenska z pohledu jejich návštěvníků. Pro určení vlivu atraktivit na rozmístění služeb bylo nejprve nutné stanovit, které atraktivity patří mezi nejoblíbenější (nejnavštěvovanější), a které naopak působí pouze jako doplňková atraktivita. Zvoleny byly atraktivity různého významu pro CR, nacházející se v různých obcích. Přitažlivost vybraných atraktivit byla hodnocena prostřednictvím míry atraktivity, neboli gravitační síly (Navrátil 2011). Výsledky posloužily ke zjištění nejoblíbenějších a nejnavštěvovanějších atraktivit na Lipensku. Míra atraktivity neboli gravitační síla, vypovídá o přitažlivosti vybrané atraktivity pro návštěvníky, která byla stanovena na základě vzdálenosti od bydliště návštěvníků a ochotě cestovat za danou atraktivitou. Předposlední otázka dotazníkového šetření se zabývala zdrojem informací o Lipensku. Závěrečná otázka, která byla otevřeného typu, sloužila jako možnost vyjádřit vlastní pozitivní nebo negativní postoj či připomínky vůči destinaci cestovního ruchu.

Osobní charakter pěti počátečních otázek dotazníku umožnil stanovení profilu návštěvníka a návštěvnosti Lipenska. Hodnocení návštěvnosti pomohla také identifikace výkonnostních ukazatelů CR v podobě počtu přenocování, počtu dní pobytu atd.

Provedením rajonizace CR došlo k získání dat, která určuje podíl jednotlivých typů krajiny na cestovním ruchu. K rajonizaci cestovního ruchu bylo nutné určit ukazatele

potenciálních rekreačních ploch. Tento ukazatel je definován jako podíl mezi plochami rekreačně využitelnými pro cestovní ruch (lesy, louky, pastviny, zahrady a sady, vodní plochy) a celkovou rozlohou obce (viz kap. 5.1). Podle rozsahu potenciálních rekreačních ploch v lipenských obcích se dalo předpokládat, že uvažované obce se zařadí k nejatraktivnějším územím z hlediska rekreačního využití v ČR.

Pro provedení typologie posloužilo určení forem a druhů cestovního ruchu, které se na Lipensku nacházejí.

Díky těmto ukazatelům došlo k hodnocení turisticko-rekreační funkce a turisticko-rekreačního zatížení jednotlivých obcí Lipenska, které bylo provedeno dle metodiky inspirované Atlasem cestovního ruchu České republiky (Vystoupil 2006, s. 90 – 96). Turisticko-rekreační funkce obce vyjadřuje poměr počtu lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních (dále HUZ), počtu lůžek v objektech individuální rekreace (dále OIR) a počtu trvale bydlících obyvatel v obci x 100. Turisticko-rekreační funkce jednotlivých obcí Lipenska byla charakterizována dle údajů Atlasu cestovního ruchu ČR.⁶ Turisticko-rekreační zatížení je poté poměrem lůžek HUZ + OIR a rozlohy obce. Všechny tyto ukazatele byly využity ke zhodnocení stavu cestovního ruchu na Lipensku dle jednotlivých obcí. Zjištění turisticko - rekreační funkce a turisticko – rekreačního zatížení pomohlo ukázat největší koncentraci služeb CR a únosnost území Lipenska.

K hodnocení vzájemného vlivu atraktivit CR a služeb cestovního ruchu bylo využito korelační analýzy, kdy se hledala jejich lineární závislost pomocí výpočtu Pearsonova korelačního koeficientu. Přítomnost vazby byla analyzována na základě výpočtu Pearsonova korelačního koeficientu identifikovaných atraktivit a služeb ve zvolené oblasti. Pokud korelační koeficient nabývá hodnot různých od nuly (v intervalu od -1 do 1), je zde identifikován vzájemný lineární vztah. Interpretace dosažených výsledků Pearsonova korelačního koeficientu byla provedena dle následující klasifikace pro uvedené intervaly absolutní hodnoty koeficientu:

0,1 – 0,3	slabá korelace,
0,4 – 0,6	střední korelace,
0,7 – 0,8	silná korelace,
> 0,9	velmi silná korelace,
= 1	přímá závislost jevů.

⁶ Vystoupil, J. (2006, s. 98)

Korelace byla brána dle bodové velikosti potenciálů a služeb za celkové území Lipenska. Byl nalezen nejvyšší průměrný korelační koeficient u jednotlivých typů potenciálu se službami a zjištěny důvody tohoto stavu. Pro specifikaci hodnocení vzájemného vlivu obou jevů za jednotlivé obce dopomohlo porovnávání velikostí stupně potenciálu a služby CR. Dle metodiky použité ve studii Využití potenciálu cestovního ruchu v České republice (Bína 2006, s. 12) bylo provedeno porovnání hodnot stupně jednotlivých služeb ke stupni každého potenciálu a mohlo dojít ke stanovení stupně využití a typ jejich využití, který byl pro přehlednost graficky znázorněn v jednotlivých tabulkách a obrázcích. Po porovnání hodnoty se vytvořila možnost zjištění největších vlivů potenciálu a služeb. Vzhledem k tomu, že potenciál cestovního ruchu byl přímo srovnáván s určitými aktivitami a z tohoto srovnání byla odvozována míra využití potenciálu, bylo potřeba, aby na obou stranách byla použita stupňová diferenciaci se stejným počtem jednotek. Počet stupňů byl stanoven na pět. Jejich slovní vymezení je následující:

Tabulka 3: Hodnocení využití potenciálu službou (aktivitou)

rozdíl st.	hodnocení
3(4)	velmi silné využití potenciálu danou aktivitou
2	silné využití potenciálu danou aktivitou
1	mírně zvýšené využití potenciálu danou aktivitou
0	střední využití potenciálu danou aktivitou
-1	mírně snížené využití potenciálu danou aktivitou
-2	slabé využití potenciálu danou aktivitou
-3	velmi slabé využití potenciálu danou aktivitou

Zdroj: Bína (2010, s. 12)

Tabulka 4: Hodnocení typu využití potenciálu službou (aktivitou)

typ obce	příslušný potenciál	úroveň aktivity
9	rozsáhlý	silná
8	rozsáhlý	střední
7	rozsáhlý	slabá
6	střední	silná
5	střední	střední
4	střední	slabá
3	omezený	silná
2	omezený	střední
1	omezený	slabá

Zdroj: Zdroj: Bína (2010, s. 12)

Veškeré analýzy byly provedeny z veřejně dostupných dat a dat z vlastních průzkumů. Na základě provedených analýz mohlo dojít k potvrzení či vyvrácení v úvodu definovaných hypotéz a splnění cílů práce.

Zpracování výsledků bylo provedeno v softwarovém prostředí MS Office a Quantum GIS.

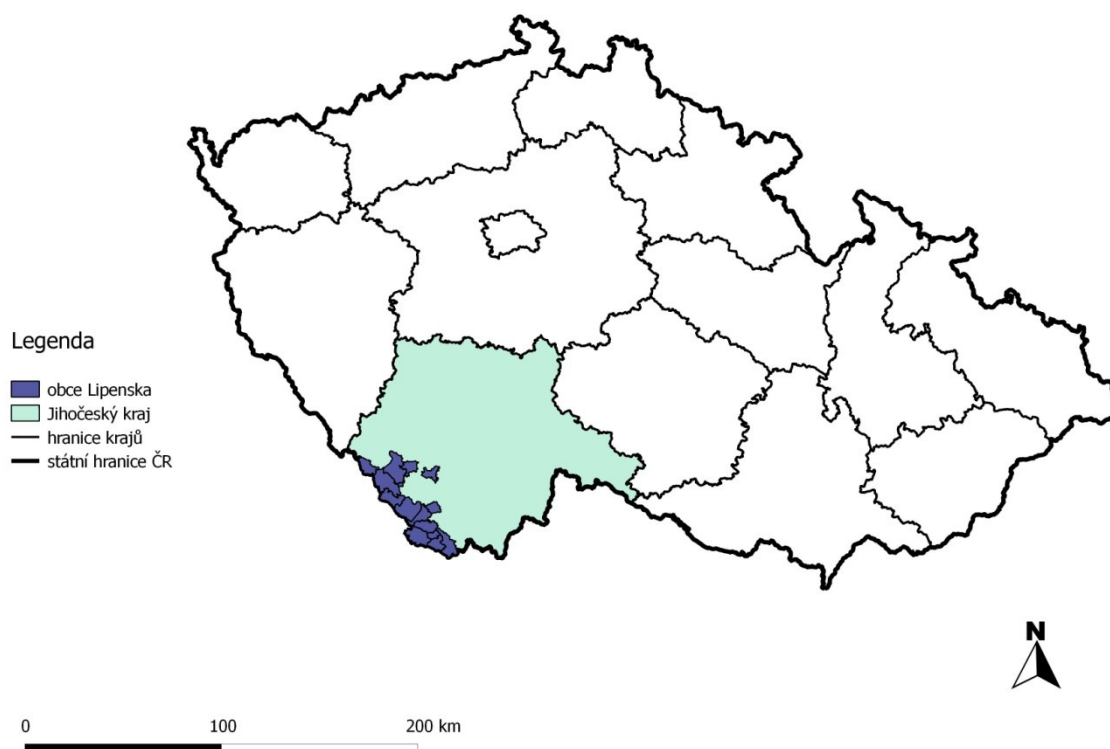
4. VYMEZENÍ REGIONU LIPENSKA A JEHO GEOGRAFICKÉ PODMÍNKY PRO ČR

Geografické podmínky a poloha regionu jsou důležité faktory pro charakter cestovního ruchu. V případě Lipenska se příhraniční poloha podílí na zvýšené návštěvnosti ze strany obyvatel sousedního státu.

4.1 Vymezení regionu Lipenska

Mikroregion Lipensko leží v jižní až jihozápadní části Jihočeského kraje. Většina území se rozkládá v oblasti bývalého okresu Český Krumlov a zbytek v bývalém okrese Prachatice. Na jihu a jihozápadě sousedí s Rakouskem a Německem. Tato příhraniční poloha se podílí na vysoké návštěvnosti ze strany Němců a Rakušanů.

Obrázek 1: Vymezení regionu Lipenska v rámci ČR

Zdroj: ČÚZK, www.lipensko.cz, 20. 1. 2010

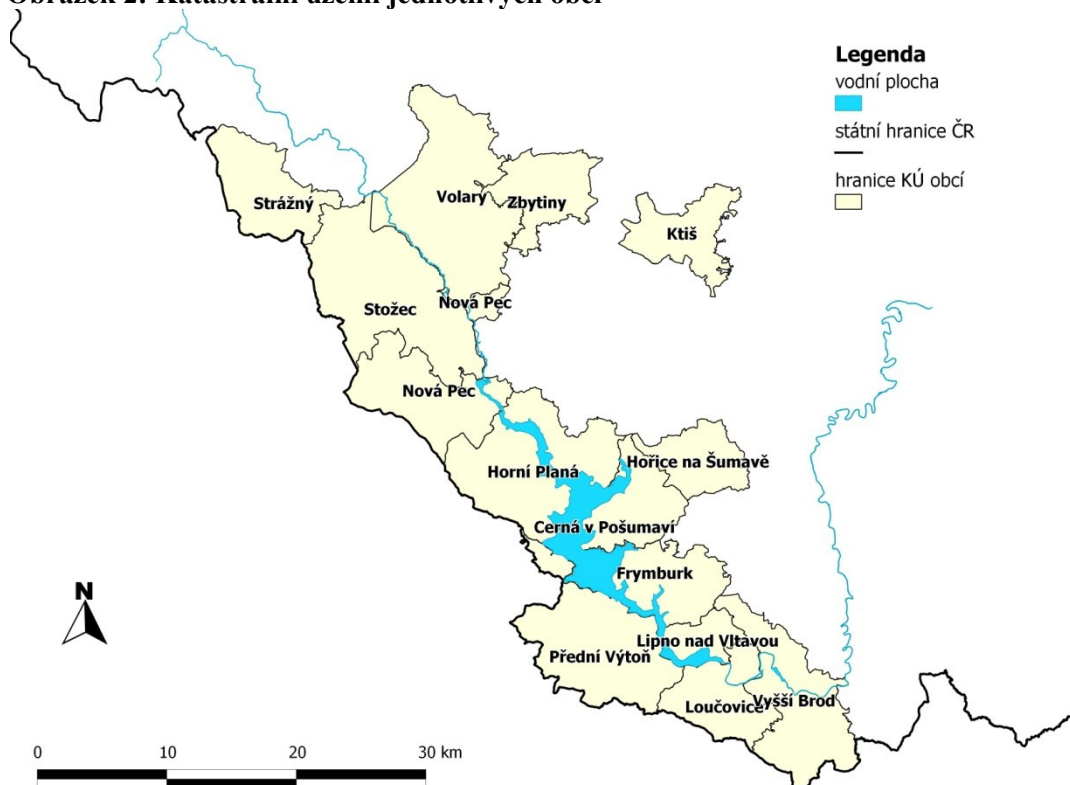
Z důvodu snahy o rozvoj oblasti vytvořily obce ležící na Lipensku v roce 1991 nepolitickou organizaci s názvem Svazek lipenských obcí, která má sloužit vzájemné spolupráci a podpoře obcí právě při rozvoji regionu. Rozlohou 849,33 km² zabírá téměř 10 % z rozlohy Jihočeského kraje a je také největším mikroregionem v Jihočeském

kraji. Mikroregion je tvořen 2 městy a 12 obcemi ležícími v blízkosti vodního díla Lipno a horního toku Vltavy.

Patří sem:

- obec Černá v Pošumaví,
- město Vyšší Brod,
- obec Frymburk,
- obec Ktiš,
- město Horní Planá,
- obec Nová Pec,
- obec Hořice na Šumavě,
- obec Stožec,
- obec Lipno nad Vltavou,
- obec Strážný,
- obec Loučovice,
- město Volary,
- obec Přední Výtoň,
- obec Zbytiny.

Obrázek 2: Katastrální území jednotlivých obcí

Zdroj: ČÚZK, 20. 1. 2010

4.2 Fyzicko-geografická charakteristika

Fyzicko-geografické podmínky území slouží jako stavební kámen pro existenci cestovního ruchu. Od těchto podmínek se odvíjí charakter, aktivity a samozřejmě také vznik příslušné turistické infrastruktury.

Prvním a základním fyzicko-geografickým determinantem cestovního ruchu je reliéf, geomorfologické členění a geologická stavba. Lipenský reliéf se vyznačuje svou výraznou členitostí. Na jihozápadě je tvořen Šumavou, která je nejstarším českým pohořím a je součástí Českého masivu a Šumavským podhůřím. Z geomorfologického hlediska (Demek, 1987) je Šumava dále členěna na podcelky Trojmezenská hornatina, Šumavské pláně, Boubínská hornatina, Želnavská hornatina a Vltavická brázda (geomorfologické podcelky v oblasti Lipenska) a Šumavské podhůří je tvořeno podcelkem Českokrumlovské vrchoviny a Prachatické hornatiny.

Šumavské pláně se rozkládají na severozápadě regionu a s rozlohou 670 km² jsou největším geomorfologickým podcelkem Šumavy. Průměrná nadmořská výška je 980 m n. m. a nachází se zde přes osmdesát tisícimetrových vrcholů.

Trojmezenská hornatina se rozprostírá na pravém břehu řeky Vltavy a Lipenského jezera. Její rozloha je 360 km² a průměrná nadmořská výška činí 856 m n. m. Je tvořena samostatnými horskými masívy a kotlinami. V nejvyšších partiích je možné nalézt skalní útvary vzniklé glaciálním zvětráváním jako Třístoličník nebo Vyklestilka. Nejvyššími vrcholy jsou Plechý (1378 m n. m.), Trojmezna (1361 m n. m.), Smrčina (1338 m n. m.), dále významnými vrchy jsou Vítkův Kámen a Medvědí vrch.

Boubínská hornatina se rozkládá na severu Lipenska a má rozlohu 126 km², její průměrná nadmořská výška je 993 m n. m. a je nejvyšší ze všech podcelků v oblasti Lipenska. Na okrajích jsou hluboká údolí. Nejvyšším vrcholem je Boubín (1362 m n. m.). Nachází se zde národní přírodní rezervace Boubínský prales, který je třetím nejstarším vyhlášeným chráněným územím u nás a je charakteristický původním buk-smrkovým porostem. Jeho raritou je 440 let starý smrk nazývaný „Král smrků“.

Želnavská hornatina je ploché 179 km² rozlehlé území se skalními útvary a s průměrnou nadmořskou výškou 921 m n. m. ležícím na levém břehu řeky Vltavy. Jejími vrcholy jsou Knížecí stolec, Špičák a Lysá. Do této oblasti zasahuje část Vojenského újezdu Boletice (Demek 1987).

Vltavická brázda je erozně denudační sníženina s plochým dnem překrytým zvětralinami a údolní nivou Vltavy. Nachází se zde velké množství rašelinišť jako např.

Mrtvý luh. Osu tvoří řeka Vltava (soutok Teplé a Studené Vltavy) a Lipenská nádrž, která zabírá více jak 1/3 území.

Českokrumlovská vrchovina již patří k podcelku Šumavské podhůří. Výškově je méně členitá než podcelek Šumava. Její rozloha je 519 km² a průměrná nadmořská výška 719 m n. m. Nejvyšším vrcholem je Velký Plešný (1066 m n. m.). Taktéž sem zasahuje část Vojenského újezdu Boletice.

Prachatická hornatina patří také k podcelku Šumavského podhůří a jeho rozloha je 489 km². Nejznámější vrcholy jsou Libín a Klet', kde se nachází rozhledny. Součástí území je CHKO Blanský les.

Tabulka 5: Geomorfologické celky Lipenska

název jednotky	střední nadmořská výška (m. n. m.)	střední sklon	nejvyšší vrchol (m. n. m.)
Trojmezenská hornatina	856 m	7°37'	Plechý (1 378)
Želnavská hornatina	921 m	7°40'	Lysá (1 228)
Vltavická brázda	751 m	2°42'	Želnavský vrch (815)
Českokrumlovská	719 m	6°45'	Velký Plešný (1 066)

Zdroj: upraveno podle: Anděra, Zavřel (2003, s. 118)

Geologie je na Lipensku zastoupena dvěma základními geologickými celky – moldanubikum, které je tvořeno středně a silně metamorfovanými horninami jako pararuly, ortoruly, migmatity, vložky kvarcitů a erlánů a druhým celkem je moldanubický pluton, tvořen žulami a granodiority.

V průběhu stamiliónů let zde došlo k několika zdvihům horotvornými procesy, k několika zarovnáním, rozlámáním a erozím. Po odstranění svrchní části zemské kůry díky zvětrávání a odnosu se na povrch dostaly hlubinné horniny jako ruly (Boubín – kamenná moře na svazích) a granity. Horniny odolné vůči zvětrávání dnes tvoří významné skalní útvary a vyvýšeniny.⁷

Pro oblast je typická výšková půdní stupňovitost (Průša 2001). V nejnižších polohách je možné nalézt kambizemě a kryptopodzoly. Podzoly jsou v oblastech s nejvyšším nadmořskou výškou. Kolem vodní nádrže se vyvinuly pseudogleje kambické a kambizemě pseudoglejové. Kolem Vltavy a podél ostatních drobnějších vodních toků se vyskytují vrchovištní a přechodové organozemě.

⁸ Demek, J. (1987)

Z hlediska hydrologie Šumava spolu s Lipenskem tvoří hlavní evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem. Většina území kromě nepatrné části při státních hranicích patří do úmoří Severního moře.

Osou celého regionu je řeka Vltava pramenící jako Černý potok na východním svahu Černé hory na Šumavě ve výšce 1172 m. Spojením s Vydří a Malou Vltavou v oblasti Kvildy vytváří Teplou Vltavu. Dalšími vodnatějšími přítoky jsou u Lenory Řasnice a u Chlumu Studená Vltava. Poté již řeka nese název Vltava. V blízkosti Nové Pece se vlévá do Lipenské přehrady, která vznikla jejím přehrazením v obci Lipno nad Vltavou. Dále s minimálním průtokem protéká skalnatým údolím, kde je nazývána Čertovy proudy a vlévá se do vyrovnávací nádrže Lipno II. Za obcí Vyšší Brod již Vltava teče volně přírodou až do Českého Krumlova. Délka Vltavy do Českého Krumlova je 153,3 km.

Nejvýznamnější pravostranné přítoky Vltavy jsou Bučina, Řasnice, Studená Vltava a Jezerní potok. K významným levostranným přítokům Vltavy patří Kvildský potok, Vydří potok, Volarský potok a Olšina.

Dalšími řekami v oblasti jsou např. Otava, která vznikla soutokem Křemelné a Vydry, ale tyto řeky protékají severozápadní částí Šumavy směrem na Strakonice, takže pro oblast Lipenska nemají velký význam.

Umělým vodním tokem je dnes již nefunkční Schwarzenberský plavební kanál, vybudovaný na přelomu 18. a 19. století, který sloužil k přepravě dřeva a dnes slouží jako technická památka cestovního ruchu.

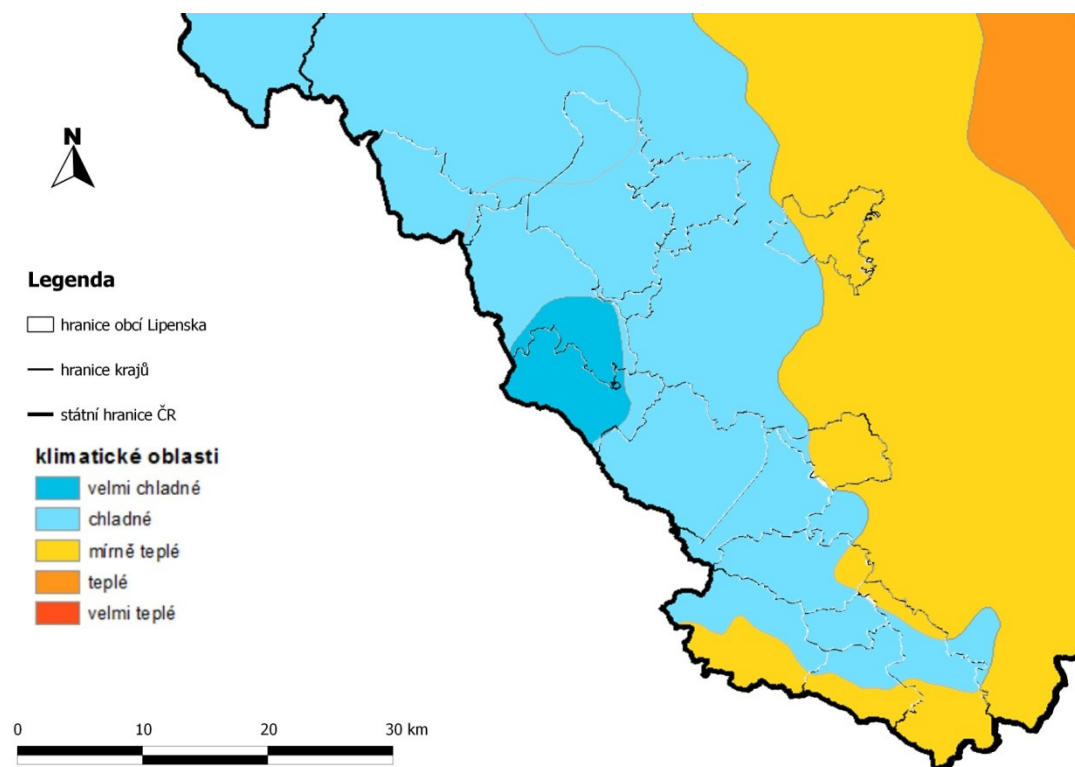
Vodní nádrže byly budovány v minulosti a to především k pomoci při přepravě dřeva. Nádrž Husinec, která se nachází na řece Blanici, slouží především jako zdroj pitné vody pro město Prachatice. Další vodní nádrž leží pod Černým jezerem a je součástí přečerpávací elektrárny z roku 1930. Poslední, avšak pro cestovní ruch na Lipensku nejvýznamnější vodní nádrž je Lipno I. ležící u obce Lipno nad Vltavou. Vodní nádrž byla vybudována v letech 1952 až 1959. Délka nádrže je 44 km, v obci Černá v Pošumaví její šířka dosahuje až 10 km. Průměrná hloubka činí 6,5 m a maximální hloubka je až 21 m. Plocha nádrže je 4 659 ha a objem zadržované vody činí 306 mil. m³. Přehradní hráz je dlouhá 282 m a vysoká 26 m ode dna údolí. Ve skalním masivu je vytvořena umělá jeskyně s výškou 37 m, kde je vybudována podzemní vodní elektrárna, která zajišťuje výrobu elektrické energie pomocí soustrojí s dvěma

Francisovými turbínami. Pro odvod vody od turbín do vyrovnávací nádrže Lipno II. slouží 3,6 km dlouhý podzemní tunel.⁸

V oblasti Šumavy se nachází osm ledovcových jezer z období čtvrtohor. Pět z nich se nachází na české straně a jsou to Černé jezero, Čertovo jezero, Plešné jezero, Prášilské jezero a jezero Laka. Nejbližše Lipenska se nachází Plešné jezero, které patří do jihočeské části Šumavy. Zbylá jezera leží na rakouské straně. Nachází se zde také velké množství rašeliništních jezírek, jako jsou jezírka v Chalupské Slati.

Pro existenci cestovního ruchu v mikroregionu hraje důležitou roli také klima. Nachází se zde dvě klimatické oblasti – mírně teplá a chladná. Mírně teplá a vlhká oblast je specifická pro území kolem řeky Vltavy a Lipenské přehrady se srážkovými maximy v letním období. Mírně chladná oblast je typická pro vyšší polohy, která je charakterizována krátkým chladným vlhkým létem, dlouhým jarem a podzimem, a delší zimou s vyšším množstvím srážek. Mírně teplá oblast se vyznačuje delším suchým létem, mírným jarem a podzimem a mírně chladnou suchou zimou s kratší dobou sněhové pokrývky.

Obrázek 3: Klimatické oblasti Lipenska

Zdroj: ČÚZK, CENIA, 20. 1. 2010

⁸ www.lipno.ceskehory.cz, 20. 1. 2010

Průměrná roční teplota na Lipensku je asi 5,5°C, mezi nejteplejší měsíce je řazen červenec (15°C) a nejchladnějším měsícem je poté leden (-4°C). Letních dnů s minimální teplotou 25°C je na Lipensku cca 34 a dnů, kdy teplota klesne pod bod mrazu, je průměrně kolem 150.

Rozložení srážek je díky výrazné vertikální členitosti nerovnoměrné. Nejvíce srážek spadne na pohraničních hřebenech Šumavy a to více jak 1000 mm/rok. Na Lipensku je průměrný úhrn srážek 600-800 mm/rok. Nejdeštivější je letní období, kdy největší podíl na výši srážek mají bouřkové lijáky. Průměrné měsíční srážky jsou na úrovni 100 mm, v zimních měsících se průměrné měsíční srážky pohybují kolem 30 mm.

Průměrný roční sluneční svit je cca 1500 hodin. V letních měsících je to cca 200 hod/měsíc a v zimním období pouze cca 40 hod/měsíc. Díky inverzi však ve vyšších nadmořských výškách dochází k zdvojnásobení délky slunečního svitu.

Srážkový stín Šumavského podhůří se projevuje mírnějším klimatem v oblasti Želnavské hornatiny a části Blanského lesa.

Fénové oteplování se projevuje na jižních svazích Svatotomášského pohoří, je zde dokonce možné pěstování vinné révy.

Teplotní inverze v oblasti údolí řek a potoků, kde se projevuje méně příznivým klimatem a nižší teplotou (Vyšší Brod, Loučovice, plošina mezi Světlíkem a Frymburkem).

Tabulka 6: Klimatické charakteristiky Lipenska

oblast	srážky [mm]	teplota [°C]	sluneční svit [hod.]	letní dny	mrazové dny
Lipensko	800	5,5	1500	34	150

Zdroj: www.lipensko.cz, 20. 1. 2010

Z fyto geografického hlediska, v kontextu širších vztahů, leží celá Šumava ve středoevropské provincii středoevropské květenné oblasti temperátního pásma Evropy.

Předšumaví a nižší polohy Šumavy náleží do fyto geografické oblasti mezofytikum, která je charakterizována jako oblast zonální vegetace středoevropského opadavého lesa, zaujímající suprakolinní až submontánní vegetační stupeň, s klimatem mírně oceanickým s přechodem do mírné kontinentality (dle klimatického členění jde o jednotlivé okrsky mírně teplé oblasti).

Vybočení z popsaného rámce, vyvolané výškovou členitostí území střední Evropy, reliéfem, klimatem, popřípadě i dlouhotrvajícím vlivem lidské činnosti na vegetaci a složení květeny, je nutno považovat za projevy extrazonality. Na Šumavě takto z rámce

mezofytika vybočuje extrazonální chladnomilná květena horská - oreofytikum, v níž až na nepatrné výjimky chybí zastoupení teplomilných druhů. Zaujímá zde vegetační stupeň montánní až supramontánní (mimo ČR až subalpinský). Dle klimatického členění jde o chladnou oblast.

Mezofytikum je v šumavských poměrech charakterizováno výskytem květnatých bučin a jedlin (Eu-Fagenion, Galio-Abietenion) a kyselých podhorských bučin (Luzulo-Fagion nižších poloh). V submontánním stupni mezofytika má horní hranici rozšíření např. dub zimní, lípa srdčitá, svízel lesní, jaterník podléška, třezalka horská, pcháč zelinný, válečka prapořitá aj. a fytoocenózy svazů Arrhenatherion, Molinion, Hyperico perforati-Scleranthion perennis, Prunion spinosae, Bromion erecti, Alno-Ulmion (spol. se střemchou a olší lepkavou).

Šumavské oreofytikum je charakterizováno smíšeným smrko-buko-jedlovým lesem (horní okraj Eu-Fagenion, Luzulo-Fagion vyšších poloh), klimaxovými a podmáčenými smrčínami a jedlinami (Piceion excelsae), oligotrofními jezery (Isoetion lacustris), ombrotrofními rašeliništi (Sphagnion medii, Leuko-Scheuchzerion), horskými loukami a pastvinami. V montánním stupni oreofytika je horní hranice rozšíření např. borovice blatky, jedle, lípy velkolisté, jilmu drsného, rojovníku bahenního, lipnice oddálené, vachty trojlisté, zvonečníku černého, kyčelnice devítilisté, k. cibulkonosné, pšenička rozkladitého a mnohých dalších. Naopak zde začíná výskyt typicky horských druhů, např. oměje šalamounku, šťovíku horského, papratky alpské, biky lesní, plavuníku alpského, běloprstky bělavé, hořce šumavského, žebrovice různolisté, lipnice Chaixovy, kleče a dalších. V supramontánním stupni jsou významnými formacemi horské pastviny (Nardion) a fragmenty subalpinských společenstev v karech a na prameništích⁹.

Šumavská zoocenóza jako typická lesní oblast středohorského charakteru je dodnes především domovem původní středoevropské lesní zvířeny.

Chybí zde pouze větší šelmy medvěd a vlk, vyhubené zde člověkem až v 19. stol. Původně již ve středověku byli vyhubeni velcí kopytníci zubr a los, který je však již opět součástí zvířeny, byť jen v jižní části Šumavy. Z atraktivních druhů je dnes nejnámější od 80. let úspěšně reintrodukovaný rys ostrovid. Velké druhy kopytníků, především jelen lesní, jsou za absence ostatních predátorů uměle myslivecky obhospodařovány. Hlavním obsahem péče o zvěř v národním parku je ochrana původních a ohrožených druhů, jejich biotopů a optimalizace početnosti druhů.

⁹ Zdroj: www.sumavanet.cz, 20. 1. 2010

Charakteristické pro lesy vyšších poloh Šumavy je však zejména zastoupení ptáků s tzv. boreomontánním rozšířením (tj. druhů žijících v severské tajze a středoevropských horách). Z nich jsou nejznámější např. lesní kuří - tetřev hlušec v horských lesích, tetřívka na rašeliništích a otevřených mokřadech i celoplošně hojnější jeřábek lesní¹⁰.

Území Lipenska větší částí zasahuje do CHKO Šumava a z menší části je též součástí NP Šumava, což má pozitivní důsledky na ochranu přírodních atraktivit. NP Šumava je největším národním parkem v České republice, jeho rozloha činí 68 064 ha a byl vyhlášen v roce 1991 s posláním uchování a další zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samořídících funkcí přírodních systémů, přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a zachování typického vzhledu krajiny. NP Šumava je rozdělen do tří zón ochrany přírody, I. zóna (přísná přírodní) zahrnuje nejvýznamnější přírodní hodnoty daného území, II. zóna (řízená přírodní) zahrnuje území, kde se bude hospodařit s cílem udržení přírodní rovnováhy a III. zóna (okrajová) zahrnuje území člověkem pozměněné, tedy zastavěné plochy.¹¹

Ochranné pásmo NP Šumava tvoří Chráněná krajinná oblast Šumava o rozloze 98 225 ha a jeho cílem je zachování pestrosti krajiny a ochrana společenstev rostlin a živočichů, která se na území vytvořila.

Na území NP Šumava je velké množství pěších turistických tras, kolem 250 km cyklotras, přes 300 km běžeckých tratí a 59 km vodáckých tras. Navíc je zde 6 naučných stezek a 3 přírodně poznávací okruhy. Jsou zde postupně budovány informační tabule a informační střediska. K dispozici jsou i tištěné informační a propagační materiály. Další informace o oblasti poskytuje tzv. „zelený vagon“, který se v letním období pohybuje mezi stanicemi Železná Ruda, Vimperk, Černá v Pošumaví. Doprava v parku je zajišťována ekologickým autobusem.

Vliv fyzicko-geografických charakteristik na cestovní ruch na Lipensku je velice výrazný. Základním stavebním kamenem přírodního potenciálu je geomorfologická členitost, klimatické podmínky, hydrologie, výskyt flóry a fauny nebo ochrana přírody, který má vliv na aktivity, které jsou v rámci cestovního ruchu provozovány a na které navazuje také potřebná turistická infrastruktura. Právě díky členitosti reliéfu a nadmořské výšce je možné i v oblasti Lipenska, která leží v podhůří Šumavy provozovat sjezdové lyžování. Členitost reliéfu dává vzniknout velkému množství

¹⁰ www.sumavanet.cz, 20. 1. 2010

¹¹ www.nature.cz, 20. 1. 2010

naučných stezek, stezek pro pěší i cykloturistiku a v zimě také možnost běžkového lyžování. Díky klimatu Lipenska a počtu slunečních dnů, jsou zde ideální podmínky pro rekreaci u vody a vodní sporty. Navíc vzhledem k působení fénového efektu jsou na Lipensku vyšší teploty než v oblastech se stejnou nadmořskou výškou. Nejvýznamnějším přírodním předpokladem však je Lipenské jezero, které je využíváno jak v období léta na rekreaci u vody a vodním sportům, tak v zimě ke sportům zimním jako je bruslení na zamrzlém jezeře, snowkitting, snowtubing atd. Z hlediska hydrologie vytváří významný potenciál také řeka Vltava, která je v období jara, léta i podzimu značně využívána vodáky. Důležitým přírodním potenciálem jsou samozřejmě chráněné velko i maloplošné oblasti jako je NP Šumava, CHKO Šumava, řada rašelinišť, skalních útvarů, které jsou turisty navštěvovány především v teplejší části roku.

4.3 Socioekonomická charakteristika

Mezi socioekonomické podmínky, které mají vliv na cestovní ruch a výrazně se na něm podílí, patří obyvatelstvo a jeho charakteristiky, sídelní struktura a v neposlední řadě jednotlivé složky hospodářství a zaměstnanost v nich.

Venkovský charakter regionu je dán již jeho okrajovou polohou. Roztříštěnost sídelní struktury je dána především geografickou polohou a historickým a demografickým vývojem. Pro sídelní strukturu Lipenska jsou důležité historické mezníky jako rok 1938, kdy došlo k anexi Sudet, k Německu bylo připojeno téměř 95% území okresu Český Krumlov a 80% okresu Prachatice, přičemž došlo k odchodu části českého obyvatelstva. Velký význam pro sídelní strukturu přestavoval také rok 1945 a odsun obyvatelstva německé národnosti, kdy došlo k zániku velkého množství sídel. Vzniklo zde pohraniční střežené pásmo, kde byl velmi obtížný pohyb a v průběhu let se velké množství obyvatel přesunulo do měst za lepšími pracovními a bytovými příležitostmi. Sídelní strukturu též ovlivnila stavba Lipenské přehrady v letech 1952 až 1959, kdy došlo k zatopení dalších sídel a díky nesnadnému přístupu téměř zaniklo osídlení na pravém břehu (Přední Výtoň, Bližší Lhota). Postupně zaniklo až 80 sídel. Díky těmto událostem došlo k výraznému poklesu počtu obyvatelstva na Lipensku.

Mezi dnešní lokální centra nad 3000 obyvatel patří pouze Volary a nad 2000 obyvatel jsou zde města Horní Planá a Vyšší Brod. Jinak se zde nachází především obce s menším počtem obyvatel. Spádovým centrem je okresní město Český Krumlov a Prachatice.

V důsledku historického vývoje klesal počet obyvatel v regionu. Dnes žije na Lipensku 15 273 obyvatel (údaj k 31. 12. 2006, ČSÚ) a představují 25 % z počtu obyvatel bývalého okresu Český Krumlov (viz. Tabulka 7).

Díky vysoké ostraze hranic trvající od konce druhé světové války až po pád železné opony v roce 1989 přetrvává na Lipensku velmi nízká hustota zalidnění do dnešní doby. Hustota je zde pouhých 20 obyv./km², přičemž Jihočeský kraj patří k nejméně zalidněným a jeho hustota je 61 obyv./km².

Tabulka 7: Charakteristika obcí Lipenska

název obce	počet částí obce	katastrální výměra [ha]	počet obyvatel		rozdíl počtu obyvatel proti roku 2001	statutární město = 4, město = 3, městys = 2, ostatní obce=1
			celkem	ve věku 15-64 let		
Černá v Pošumaví	6	5 038	817	600	-9	1
Frymburk	4	5 407	1 340	1 007	21	2
Horní Planá	8	9 926	2 229	1 612	-64	3
Hořice na Šumavě	6	3 191	801	576	1	1
Lipno nad Vltavou	2	1 948	609	427	59	1
Loučovice	2	4 201	1 824	1 305	-146	1
Přední Výtoň	1	7 784	222	173	-44	1
Vyšší Brod	8	6 976	2 624	1 912	63	3
Ktiš	8	3 718	494	351	0	1
Nová Pec	7	6 638	528	376	-104	1
Stožec	3	10 478	210	146	-9	1
Strážný	4	4 964	443	311	158	1
Volary	3	10 763	4 014	2 913	-54	3
Zbytiny	6	3 904	316	231	16	1

Zdroj: www.czso.cz, 31. 12. 2009

Nejvíce obyvatel žije ve městě Volary, Vyšší Brod a Horní Planá. Naopak nejméně obyvatel se nachází v obcích Přední Výtoň, Lipno nad Vltavou a Černá v Pošumaví.

Tabulka 8: Demografické charakteristiky Lipenska (údaje k 31. 12. 2009)

název obce	počet obyvatel	v tom ve věku			průměrný věk obyvatelstva	přírůstek obyvatelstva v letech	míra nezaměstnanosti v %
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let			
		celkem	celkem	celkem			
Černá v Pošumaví	817	118	600	99	39,5	19	15,4
Frymburk	1 340	187	1 007	146	39,5	23	13,5
Horní Planá	2 229	249	1 612	368	42,1	187	15,4
Hořice na Šumavě	801	147	576	78	36,9	-	12,8
Lipno nad Vltavou	609	105	427	77	38,8	68	12,3
Loučovice	1 824	281	1 305	238	39,6	83	12,8
Přední Výtoň	222	19	173	30	44,6	66	10,7
Vyšší Brod	2 624	415	1 912	297	38,6	64	11,7
Ktiš	494	91	351	52	37,4	1	9,2
Nová Pec	528	81	376	71	41,0	72	10,5
Stožec	210	38	146	26	37,8	13	6,5
Strážný	443	98	311	34	32,7	159	12,6
Volary	4 014	629	2 913	472	38,2	37	9,3
Zbytiny	316	45	231	40	40,2	15	5,0

Zdroj: www.czso.cz, 31. 12. 2009

Počet obyvatel v současné době stoupá především v obcích s vyšší úrovní infrastruktury, jako je Lipno nad Vltavou nebo Frymburk. V těchto obcích je možné sledovat nárůst počtu obyvatel i pomocí počtu nových bytů. Důvodem vzrůstu počtu obyvatel a zároveň množství nových bytů je kvalitní vybavenost obcí a nárůst počtu pracovních příležitostí díky kvalitní zimní sezóně prostřednictvím skiareálu Kramolín. Tuto změnu je možné sledovat z dat uvedených v následující tabulce.

Tabulka 9: Vybavenost obcí Lipenska (údaje k 31. 12. 2009)

název obce	pošta	škola	knihovna	hřbitov	zdrav. zař.	pečovat. dům	dokončené byty 2007 - 2009	
							celkem	z toho v rodinných domech
vybavenost obce								
Černá v Pošumaví	1	2	1	1	2	0	9	9
Frymburk	1	2	1	1	7	0	70	70
Horní Planá	1	2	1	2	8	2	35	25
Hořice na Šumavě	1	2	0	1	2	0	5	4
Lipno nad Vltavou	1	2	1	0	3	0	110	37
Loučovice	1	2	1	1	5	1	2	2
Přední Výtoň	0	0	1	2	0	0	22	21
Vyšší Brod	1	2	1	1	9	1	7	7
Ktiš	1	2	1	1	1	1	8	3
Nová Pec	1	2	1	1	0	0	4	3
Stožec	1	2	1	1	0	0	5	5
Strážný	1	2	1	0	2	0	5	1
Volary	1	2	1	1	10	1	11	9
Zbytiny	1	1	1	1	0	0	1	1

Zdroj: www.czso.cz, 31. 12. 2009

Díky poloze v příhraniční a navíc podhorské oblasti bylo Lipensko řazeno k chudším hospodářským regionům zaměřeným hlavně na zemědělství a řemeslnou výrobu. K tradičním odvětvím patřila z hlediska velkého množství lesů těžba a zpracování dřeva a papírenství. Dalším typickým odvětvím bylo sklářství, pivovarnictví a díky existenci rašelinišť také těžba rašeliny. Lipensko podobně jako v minulosti má i dnes charakter průmyslově-zemědělské oblasti.

Zemědělská výroba je zaměřena především na rostlinnou výrobu, a to na pěstování obilovin a píce. Podhorská poloha Lipenska je ideální pro pastevectví.

Ale vzhledem k potenciálu, kterým disponuje region v oblasti rekreace a cestovního ruchu, je zde možné nalézt velké množství podniků zaměřených právě na služby cestovního ruchu. Převažují podniky poskytující obchodní, ubytovací a stravovací služby, což je znázorňuje Tabulka 10. Region však není schopen tento potenciál plně využít, což se projevuje na zaměstnanosti v oblasti služeb, která nedosahuje ani poloviny hodnoty, jež je typická pro regiony s podobným potenciálem.

Mezi největší zaměstnavatele v oblasti služeb cestovního ruchu patří velké hotely Landal, Marina Lipno, Wellness hotel Frymburk, hotel Swing v Černé v Pošumaví, hotel Vltava ve Frymburku, hotel Na Pláži v Horní Plané, hotel Panský dům ve Vyšším Brodě. Dále větším počtem zaměstnanců (cca 25-50 lidí) disponuje společnost Lipno

Servis provozující lyžařský areál, informační centrum a centra volnočasových aktivit a přispívá ke snižování nezaměstnanosti v obci Lipno nad Vltavou. Navíc společnost Lipno Servis usiluje v rámci Společného regionálního operačního programu o 70 milionů korun na rozvoj Sportovního areálu Lipno nad Vltavou, který by měl na Lipensku vytvořit nových 42 pracovních míst.

Dále je zde velké množství malých podnikatelů v oblasti poskytování služeb jako truhlářství, autoservisy, kadeřnictví atd.

V oblasti průmyslu patří k největším zaměstnavatelům papírny ve Větrní a lipenská elektrárna.

Tabulka 10: Ekonomické subjekty na Lipensku (údaje k 31. 12. 2009)

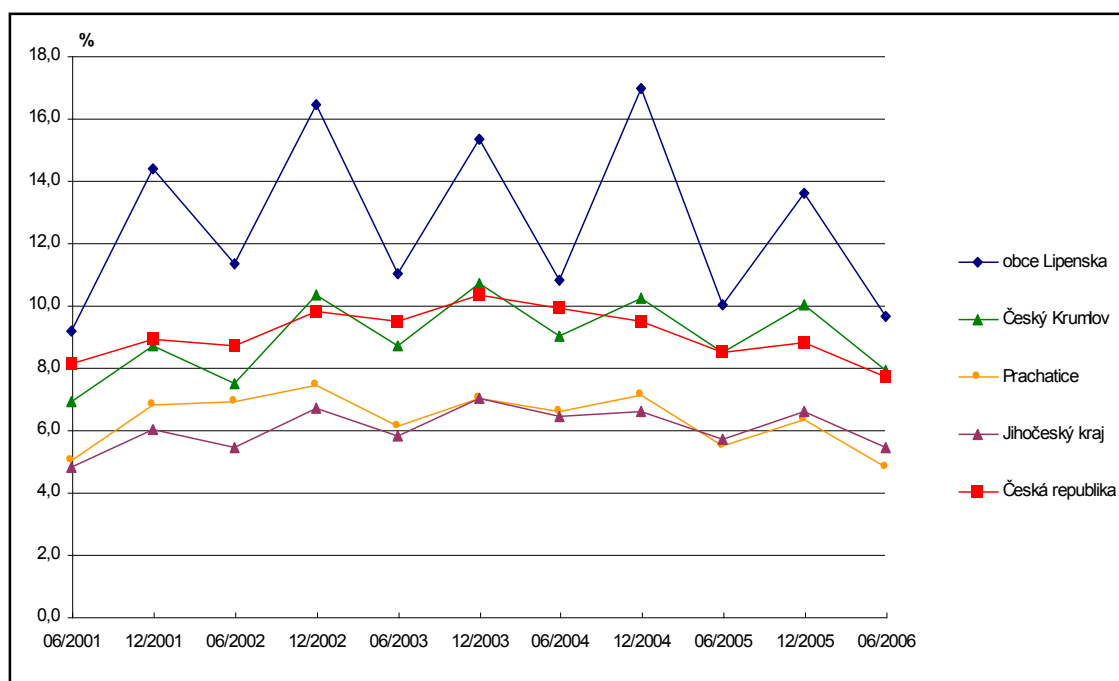
název obce	počet registrovaných subjektů				
	celkem	zemědělství, lesnictví, rybolov	průmysl	stavebnictví	obchod
Černá v Pošumaví	237	19	29	21	40
Frymburk	451	34	31	76	55
Horní Planá	566	61	45	72	75
Hořice na Šumavě	194	39	33	30	27
Lipno nad Vltavou	225	6	12	14	19
Loučovice	354	46	36	49	81
Přední Výtoň	76	27	3	6	6
Vyšší Brod	749	67	66	78	263
Ktiš	119	25	13	34	18
Nová Pec	181	76	9	20	13
Stožec	98	56	5	7	6
Strážný	231	32	2	6	130
Volary	979	212	86	110	237
Zbytiny	71	21	5	12	11

Zdroj: www.czso.cz, 31. 12. 2009

Již tradičně vlivem historického vývoje, polohy regionu a především pokračujícím trendem útlumu zemědělské výroby a úpadku tradičních průmyslových podniků díky konkurenci globálního trhu se v regionu potýkají s vysokou měrou nezaměstnanosti, která v některých obcích dosahuje až 19%. Nezaměstnanost na Lipensku se vyznačuje velkou sezónností v oblasti služeb cestovního ruchu i zemědělství a lesnictví. Problémem zde je nedostatek kvalifikovaných pracovníků v době silné letní a v některých obcích i zimní sezóně a naopak po zbytek roku nárůstem nezaměstnanosti v důsledku nedostatku pracovních míst ve službách. Graf 1 znázorňuje vývoj míry

nezaměstnanosti v průběhu roku jak v obcích Lipenska, tak i v rámci Jihočeského kraje a ČR. V zimních měsících dochází k výraznému nárůstu nezaměstnanosti proti letní sezóně.

Graf 1: Porovnání míry nezaměstnanosti ČR a Lipenska

Zdroj: www.mpsv.cz, 20. 1. 2010

Prvním problémem z hlediska dopravní dostupnosti Lipenska je existence uzavřeného vojenského výcvikového prostoru Boletice, který znemožňuje přímé spojení do regionu ze severu. Naopak na jižní a jihozápadní straně přímé spojení ze sousedního Německa a Rakouska zhoršuje existence Národního parku Šumava, který je díky vysokému stupni ochrany přírody nutný objíždět a není zde možné naplno využívat místních hraničních přechodů (nejfrekventovanější přechody - Strážný, Železná Ruda). Jednotlivé hraniční přechody jsou uvedeny v následující mapě.

Z hlediska bezpečnosti komunikací a dopravní obslužnosti může být problematická nedostatečná možnost údržby silnic formou solení, kvůli riziku znečištění Lipenského jezera, a je nutnou používat pouze inertní materiály.

V neposlední řadě oblast postrádá kapacitní dopravní spojení ve formě plánované dálnice D3 (Praha - České Budějovice - Linz), která je zatím realizována částečně v okolí Tábora. Dostavbu dálnice nelze v nejbližší době předpokládat, zejména z důvodu problémů se stabilizací trasy dálnice ve Středočeském kraji.

Pátevní silniční síť je tvořena silnicemi I/39 (Kamenný Újezd-Český Krumlov-Lipensko) a I/3 (E55, České Budějovice – Kaplice – Dolní Dvořiště – Rakousko). Regionálně významné tahy představuje několik silnic nižší kategorie, jejichž úkolem je především zajištění propojení Českého Krumlova s krajskou metropolí České Budějovice a turisticky vytíženými oblastmi Lipenska (silnice II/160 Č. Krumlov – Horní Dvořiště, II/162 – Č. Krumlov – Větřní – Frymburk nebo tzv. polipenská magistrála, silnice II/163 – Černá v Pošumaví – Lipno – Vyšší Brod). Podle údajů o zatížení silniční sítě ŘSD patří silnice II/163 mezi obcemi Frymburk a Lipno nad Vltavou k nejzatíženějším na Lipensku (průměrná denní intenzita dopravy je dle výsledků Celostátního sčítání dopravy na silniční a dálniční síti ČR v roce 2005 na úrovni 3500 voz. / 24 hod).

Tabulka 11: Vzdálenost zvolených měst od oblasti Lipenska

výchozí bod	vzdálenost Lipenska od výchozího bodu [km]	přibližná doba trvání cesty
Praha	190	3 hod. 15 min.
České Budějovice	60	1 hod.
Vídeň	235	3 hod. 45 min.
Linz	60	1 hod. 30 min.
Mnichov	270	4 hod. 15 min.
Pasov	75	1 hod. 45 min.

Zdroj: Plánovač tras společnosti Škoda Auto, 20. 1. 2010

Stav železniční sítě na Lipensku je charakterizován její nízkou kvalitou a malým rozsahem, kdy chybí propojení hlavních turistických destinací kolem Lipenského jezera. Železniční doprava je zastoupena prakticky jen tratí č. 194 ve směru České Budějovice – Český Krumlov – Hořice na Šumavě – Černá v Pošumaví, která dále vede směrem na Novou Pec, Černý Kříž a Volary. Dále regionem vede krátký úsek elektrifikované trati č. 195 ve směru Lipno nad Vltavou (konečná) – Rybník s napojením na trať Horní Dvořiště/Summerau – České Budějovice.

Z hlediska letecké dopravy se zde nenachází žádné letiště, které je v evidenci Úřadu pro civilní letectví, nebo letecké amatérské asociace. Nejbližším mezinárodním letištěm je tak letiště v Linci, ve Vídni a v Praze.

Vodní doprava je zastoupena v individuální formě, v rámci služeb cestovního ruchu a to prostřednictvím rekreačních a výletních plaveb v prostoru Lipenského jezera v úseku Lipno nad Vltavou – Černá v Pošumaví.

Nedostatečnou obslužnost silniční a železniční dopravy pro potřeby cestovního ruchu eliminuje hlavně v letních měsících ekologická autobusová doprava, která je zajišťována NP Šumava a CHKO Šumava. Další možnost přináší linky cyklobusů provozovaných také v letní sezóně. V sezóně zimní je přeprava zajišťována skibusy, ale zatím pouze v menší míře.

V současnosti probíhají programy přeshraniční spolupráce s Rakouskem, jejichž cílem je zkvalitnění infrastruktury pro pěší, cyklisty a silniční infrastruktury, zejména pro zvýšení atraktivity oblasti.

Pro ekonomický rozvoj a kvalitu životních podmínek je podmiňující právě stav a vybavenost regionu technickou infrastrukturou. Přes značné zlepšení kvality technické infrastruktury v posledním desetiletí a to hlavně díky finanční podpoře z fondů Evropské unie je především vodohospodářská infrastruktura díky své zastaralosti a nedostatečné kvalitě na mnoha místech regionu stále problémem. Jde hlavně o menší obce a chatové osady. Nedořešena je situace s čištěním odpadních vod ve větších obcích, kde je riziko ohrožení kvality životního prostředí. Problém je také s napojením kanalizačních soustav menších obcí na stávající strukturu ČOV. Komplikované je čištění odpadních vod v chatových osadách a kempech v okolí Lipenského jezera a v menších obcích a jejich částech na území Národního parku Šumava.

Vzhledem v sídelní roztržitosti a terénním podmínkám by bylo plošné rozšíření plynofikace na Lipensku finančně velmi náročné. V SO ORP Český Krumlov je tedy plynofikace pouze ve 30 % obcích a to převážně na severu území. Pokud jde o energetickou infrastrukturu, tak ta využívá hlavně dodávek z elektrifikační sítě ČEZ.

Také socioekonomická charakteristika se odráží v cestovním ruchu. Dříve bývalo Lipensko zemědělsky zaměřeným regionem, mnoho lidí bylo zaměstnáno v dřevařském odvětví. Dnešní stav je však jiný a většina obyvatel je zaměstnána v oblasti služeb a cestovního ruchu, což s problémem zatím výrazné sezónnosti komplikuje situaci a zvyšuje nezaměstnanost regionu především v mimosezónním období. Dalším problémem v socioekonomické sféře je větší počet starších lidí (i přes příznivou věkovou strukturu), kteří zde žijí a naopak mladí vzdělaní lidé odcházejí do větších měst za prací a většími příležitostmi. Tento jev způsobuje také pokles odbornosti pracovníků v cestovním ruchu, což má dopad na nespokojenost návštěvníků Lipenska. Problémem je především jazyková bariéra při poměrně velkém počtu návštěvníků ze zahraničí.

5. CESTOVNÍ RUCH NA LIPENSKU

Cestovní ruch na Lipensku patří v současnosti mezi nejvýznamnější odvětví hospodářství a v některých obcích regionu dokonce k hlavním zdrojům obživy.

Cestovní ruch se v oblasti Šumavy začal rozvíjet již v 19. století, kdy došlo k zpřístupnění oblasti díky stavbě silnic a železnic, a také díky zvyšování fondu volného času. Původně zemědělsky zaměřená oblast s převahou dřevařského a sklářského průmyslu se začala orientovat na cestovní ruch a začal zde vznikat nový zdroj obživy pro místní obyvatelstvo. Začala vznikat zařízení sloužící k ubytování a stravování turistů jako restaurace, hotely a penziony. Tento vývoj však byl přerušen druhou světovou válkou a následně vytvořením střeženého pohraničního pásma a vznikem železné opony.

V době existence železné opony patřila oblast Lipenska mezi tzv. „regiony na konci světa“. Díky své příhraniční poloze postrádalo toto území technickou a dopravní infrastrukturu, která by odpovídala potřebám obyvatel, natož pak infrastrukturu nutnou pro rozvoj cestovního ruchu. Rozvíjel se zde především cestovních ruch formou podnikových rekreací, čímž docházelo ke vzniku ubytovacích zařízení s vysokou kapacitou, kterou dnes již není možné v plné míře v této formě využít a dochází tedy k jejich rekonstrukci. Avšak právě díky nepřístupnosti území došlo k zachování šumavské přírody, která je v dnešní době jedním z hlavních potenciálů cestovního ruchu. Po pádu železné opony bylo celé území ve snaze o zabránění devastace přírodních hodnot navrženo na území s vysokou ochranou přírody, a tudíž zde nemohlo dojít k masivnímu rozvoji cestovního ruchu.¹²

Po znovuotevření hranic v roce 1989 se v regionu rozvíjí především přeshraniční cestovní ruch. Zvýšení návštěvnosti regionu a to i ze strany zahraničních návštěvníků především z Německa, Rakouska, Nizozemska, ale i Francie a Itálie má příznivý dopad na rozvoj turistické infrastruktury a podnikání, ke které dochází hlavně prostřednictvím obnovy staré infrastruktury cest a přechodů. Rekreace v letní sezóně se soustřeďuje především na levém břehu Lipna, kde se také nachází i vyšší počet zařízení cestovního ruchu, jako jsou ubytovací a stravovací zařízení a ostatní doprovodné služby pro kulturu a sport.

¹² www.lipensko.cz, 20. 1. 2010

V posledních letech došlo k výraznému nárůstu návštěvnosti i v zimním období, a to především díky rozvoji lyžařského areálu Kramolín, který se nachází v Lipně nad Vltavou. Právě díky tomu se pozice cestovního ruchu v regionální ekonomice výrazně posílila. Velký podíl na tom má i rakouské lyžařské středisko v Hochfichtu, které je hojně využíváno i návštěvníky ubytovanými na Lipensku. I přes výše uvedené skutečnosti je zřejmé, že potenciál regionu pro zimní sezónu není zcela využit. Co se týče jarní a podzimní sezóny je Lipensko oblastí, kde je potenciál v tomto období téměř nevyužit. Problémem je, že téměř 90% příjmů plynoucích z cestovního ruchu je generováno v době letní sezóny, tedy během 6 týdnů. Výše příjmů plynoucích z cestovního ruchu zabezpečuje pro podnikatele prostředky na „udržení podniku“, jsou ale nedostačující pro jeho rozvoj a investice. Sezónnost a s ní spojené nedostatečné příjmy pro zlepšování kvality nabízených služeb mají vliv na postupné snižování konkurenceschopnosti regionu. Mezi největší identifikované problémy Lipenska tedy patří sezónnost, vysoká nezaměstnanost mimo sezónu, a s ní související špatná kvalita lidských zdrojů a nedostatečná technická vybavenost oblasti. Všechny tyto problémy se podepisují i na samotném rozvoji cestovního ruchu na Lipensku.

Na Lipensku se nachází poměrně velké množství jak přírodních, tak i kulturně-historických atraktivit. Na jejich rozmístění je patrné, že se zde vytváří určitá střediska CR zaměřená na hlavní atraktivitu, doplněnou dalšími již méně významnými atraktivitami například v podobě sakrální památky (a na tyto atraktivity navazující turistickou infrastrukturu).

5.1 Potenciální rekreační plochy na Lipensku

Přírodní předpoklady jsou jedním ze stavebních kamenů pro následné určení turistického významu obcí a identifikaci středisek cestovního ruchu. Přírodní potenciál se řadí mezi lokalizační faktory cestovního ruchu a rozhoduje o rekreačním využití území. Hodnocení potenciálu je možné provádět dvěma způsoby. Pomocí bodových, liniových či plošných atraktivit nebo také velikostí potenciálních rekreačních ploch. Tato práce hodnotí přírodní potenciál prostřednictvím potenciálních rekreačních ploch, kdy tyto plochy zobecňují vliv přírodních podmínek na stav a intenzitu funkčně-prostorového využití území. Potenciální rekreační plochy jsou definovány jako podíl velikosti ploch využitelných v cestovním ruchu (lesy, louky, pastviny, vodní plochy, sady, zahrady atd.) a celkové rozlohy obce. Vzhledem k množství potenciálních

rekreačních ploch je Lipensko charakterizováno jako oblast s velmi příznivými přírodními podmínkami vhodnými pro rozvoj cestovního ruchu. Hodnocení potenciálních rekreačních ploch je odvozeno z tabulky použité v Atlase ČR ČR¹³. Prostorové rozložení potenciálních rekreačních ploch je uvedeno v následujícím kartogramu. Všechny obce Lipenska dosahují hodnoty 75 a více, a proto patří do oblasti s velmi příznivými přírodními podmínkami. Nejvyšších hodnot dosáhly obce Nová Pec a Stožec. Hlavními důvody tohoto hodnocení je zejména poloha obcí na pravém břehu řeky Vltavy a posléze Lipenského jezera, existence NP Šumava a s ním spojená omezená zástavba a zemědělská činnost v území. Důvodem vysokého podílu potenciálních rekreačních ploch v obci Horní Planá je velká rozloha nezastavěného území katastru obce a poloha téměř poloviny území katastru na pravém břehu jezera se zvýšenou ochranou přírody. Rozlehlá plocha Lipenského jezera, ke které přiléhá obec Frymburk, má podíl na vysoké hodnotě potenciálních rekreačních ploch této obce i přes poměrně vysokou koncentraci služeb cestovního ruchu. Naproti tomu obec Lipno nad Vltavou má podíl potenciálně rekreačních ploch malý v důsledku malé rozlohy nezastavěného území katastru obce a vysoké koncentraci služeb cestovního ruchu. Výsledek, který plyne z množství potenciálně rekreačních ploch vyskytujících se na Lipensku, je důkazem, že se toto území řadí do oblasti s dominantním přírodním potenciálem cestovního ruchu a již méně zastoupený kulturně-historický potenciál slouží jako doplňkový.

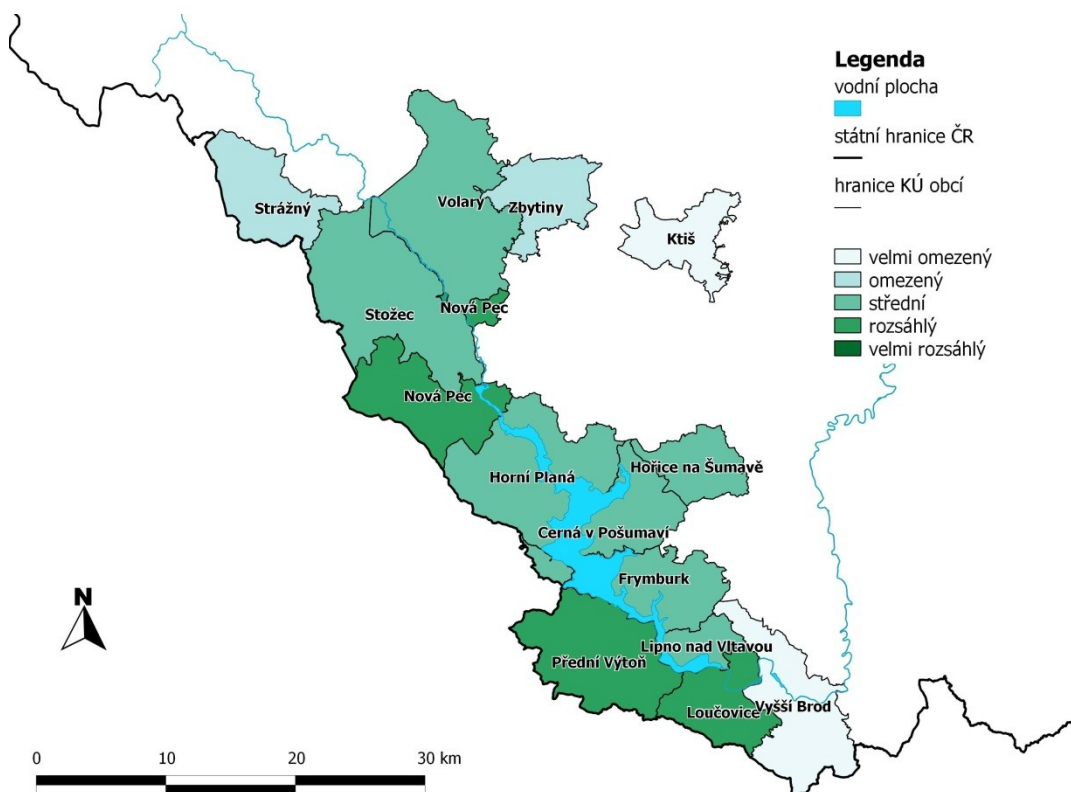
¹³ Vystoupil (2006, s. 10)

Tabulka 12: Velikost potenciálních rekreačních ploch

obec	potenciální rekr. plochy	
	body	stupeň
Černá v Pošumaví	88	4
Frymburk	88	4
Horní Planá	89	4
Hořice na Šumavě	89	4
Ktiš	77	2
Lipno nad Vltavou	89	4
Loučovice	94	5
Nová Pec	91	5
Přední Výtoň	93	5
Stožec	89	4
Strážný	82	3
Volary	87	4
Vyšší Brod	79	2
Zbytiny	83	3

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009

Obrázek 4: Potenciální rekreační plochy

Zdroj: ČÚZK, ČSÚ, 31. 12. 2009, data z vlastních průzkumů

5.2 Přírodní atraktivita na Lipensku

Přírodní potenciál spolu s přírodními atraktivitami mají relativně trvalý charakter. K přírodním atraktivitám patří různé geomorfologické tvary, hydrologické jevy nebo biogeografické složky v podobě lesních ploch či na Lipensku se hojně vyskytujících rašelinišť. Z hlediska velikosti, resp. plošného rozsahu, je možné atraktivitu rozdělit na plošné, liniové nebo bodové.

Mezi plošné atraktivitu se řadí *NP Šumava*, který zasahuje do menší části území Lipenska, především do oblastí rozkládajících se na pravém břehu Lipenského jezera a řeky Vltavy. Do oblasti NP Šumava spadá 5 obcí - Strážný, Stožec, Nová Pec, Horní Planá a Volary. Vzhledem k přísnější ochraně přírody je zde rozvoj cestovního ruchu značně omezen a soustřeďuje se na jeho šetrnější formy, jako je pěší turistika a cykloturistika po vyznačených stezkách apod. Naproti tomu *CHKO Šumava* zasahuje do katastrálního území většiny obcí a rozprostírá se i na levém břehu Lipenského jezera. Výjimku tvoří Lipno nad Vltavou, Loučovice a Vyšší Brod, kde rozvoj CR není tolik brzděn snahou o zachování přírody. V obcích Loučovice, Přední Výtoň a Vyšší Brod se nachází další z velkoplošných chráněných území Lipenska *PP Vyšebrodsko*. Všechna tato velkoplošná chráněná území koncentrují přírodní atraktivitu menšího plošného rozsahu a chrání je před nadměrným využíváním turisty a výstavbou, kdy vzhledem k těmto okolnostem se tyto atraktivitu řadí k územím s celorepublikovým významem pro CR¹⁴. Pod mezinárodní ochranu UNESCO spadá *Biosferická rezervace Šumava*, která má světový význam z hlediska CR a dosahuje tak nejvyššího bodového ohodnocení se rozkládá v obcích Černá v Pošumaví, Horní Planá, Nová Pec, Přední Výtoň, Stožec, Strážný a Zbytiny.¹⁵

Další atraktivitu lákající turisty již nespádají pod tak přísnou ochranu ze strany státu a mohou se v jejich blízkosti vytvářet střediska cestovního ruchu spolu se službami sloužícími k využití přírodního potenciálu.

Vodní plocha přehradní nádrže Lipno je atraktivitou celorepublikového významu¹⁶ přitahující na Lipensko většinu návštěvníků a to hned z několika důvodů: je využitelná celoročně, je největší vodní plochou v ČR, možnost provozování vodních sportů, atd.

¹⁴ Vystoupil 2006, s. 14

¹⁵ Zdroj: www.npsumava.cz

¹⁶ Vystoupil 2006, s. 12

Mezi liniové atraktivity CR lze zařadit *řeku Vltavu*, která je hlavní osou celého území a s pomocí lipenského jezera dělí řešené území na dvě části. Řeka Vltava je v úseku nad přehradou a poté od obce Vyšší Brod využívána pro vodáckou turistiku. Řeka Vltava se řadí mezi atraktivity celorepublikového významu a nejvýznamnější atraktivity Lipenska, zejména svou oblíbeností pro vodáckou turistiku.

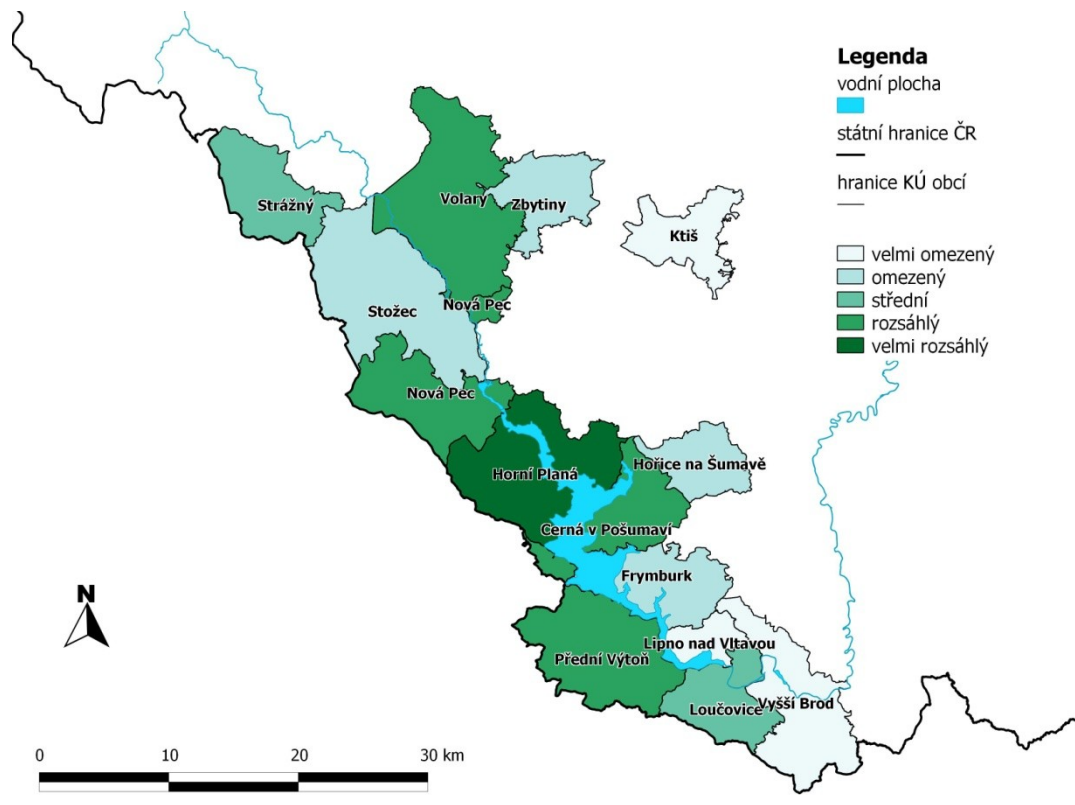
Bodových atraktivit se na Lipensku nachází velké množství. Většina těchto atraktivit však dosahuje pouze regionálního významu. Nejznámější je např. kamenné moře *Čertova stěna*, které je proslaveno především díky stejnojmenné opeře Bedřicha Smetany, dále skalní útvary *Čertova stěna Luč* nebo *Vyklestilka*, a samozřejmě nejvyšší vrchol české části Šumavy *Plechý* spolu s *Plešným jezerem* (celorepublikový význam). Mezi typické krajinné prvky Šumavy spolu s Lipenskem patří rašeliniště, kterých se zde nachází velké množství. Některá slouží k těžbě rašeliny, většina z nich je však chráněna jako přírodní rezervace (*Rašeliniště Kapličky*, *Multerbergské rašeliniště*, *Rašeliniště Borková*, *Házlův kříž*, *Prameniště Hamerského potoka*, *Úval Zvonková*, *Vltavský luh*, *Velké Bahno*, *Olšina v Novočeském lese*, *Kotlina pod Pláničským rybníkem*, *Rašeliniště Bobovec*) a možnost jejich návštěvy je pouze po značených turistických trasách nebo cyklotrasách.

Výhoda pestré nabídky přírodních atraktivit spočívá v jejich vzájemné propojenosti díky existenci turistických značených tras a cyklostezek, což v případě polohy atraktivit v chráněném území nezabraňuje jejímu navštívení. Návštěvník má možnost využít ubytovacích a doprovodných služeb ve střediscích CR, jako např. v Lipně nad Vltavou nebo Horní Plané. Odkud se poté pomocí značených turistických tras může vydat za přírodními krásami Lipenska, které se ve velké míře nachází na pravém břehu lipenského jezera v chráněném území.

Celkovou přírodní atraktivitu je tedy možné hodnotit z hlediska turistického významu území dle přítomnosti národních parků a chráněných krajinných oblastí. Lipensko spolu s územím bývalých okresů Český Krumlov a Prachatice, se řadí k oblastem České republiky s největší koncentrací chráněných krajinných oblastí. Tento fakt zvyšuje atraktivitu území a pozitivně působí na rozvoj cestovního ruchu v řešené oblasti (Vystoupil 2006, s. 118). Obrázek 5 znázorňuje celkový přírodní potenciál obcí Lipenska získaný součtem bodů potenciálních rekreačních ploch a bodů za jednotlivé atraktivity různého významu z hlediska CR. Je porovnávána velikost potenciálu mezi jednotlivými obcemi Lipenska, proto se objevují obce s omezeným potenciálem, přestože nějakým potenciálem disponují. Přesto v porovnání s ostatními obcemi

nedosahují tak vysokých hodnot. Nejvyšších hodnot přírodní potenciálu dosáhly obce, jejichž území zasahuje na pravý břeh řeky Vltavy či Lipenského jezera (Horní Planá, Přední Výtoň, Nová Pec, Černá v Pošumaví, Strážný), příp. leží v některém typu chráněného území (Volary).

Obrázek 5: Celkový přírodní potenciál

Zdroj: ČÚZK, ČSÚ, 31. 12. 2009, data z vlastních průzkumů

5.3 Kulturně-historické atraktivity na Lipensku

Kulturně historické atraktivity nacházející se na Lipensku vytváří příhodné podmínky pro náplň a využití volného času v místech cestovního ruchu. Dokládají historický vývoj od nejstarších dob po současnost. Tyto památky jsou tvořeny jednak architektonickými stavbami světského i církevního charakteru, soubory historických center měst a vesnic, památky vztažené k významným osobnostem, muzejní sbírky apod. Tyto typy kulturně historických památek mohou mít historický, umělecký nebo technický charakter (Gehinová 2008, s. 20-21). Kulturně historické památky jsou na Lipensku nerovnoměrně rozloženy a nacházejí se většinou v zázemí obcí. V řešeném území se nenachází žádná památka spadající do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, což ubírá území na atraktivitě ze strany kulturně-

historického potenciálu vzhledem k tomu, že takovýto stupeň ochrany vždy přidává na atraktivnosti památky. Vyskytují se zde národní kulturní památky.

Nejvýznamnější světskou historickou památkou ležící na území Lipenska je zřícenina *Vítkův Hrádek*, která dosahuje z hlediska ČR pouze regionálního významu (Vystoupil 2006, s. 24). Zámek a hrad v nedalekém České Krumlově a obec Holašovice s fenoménem tzv. selského baroka, spadající do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, se řadí k oblíbeným atraktivitám navštěvovaných lipenskými turisty. Do řešeného území však nepatří, proto nejsou součástí kulturně-historického potenciálu.

Také výskyt *městských a vesnických památkových rezervací a zón*, které jsou státem chráněny, přispívá k významu kulturně historického potenciálu. Městské památkové zóny regionálního významu je možné nalézt v *Hořicích na Šumavě, Horní Plané nebo Vyšším Brodě. Volary a Dobrá* se mohou pochlubit existencí vesnické památkové rezervace celorepublikového významu díky statutu národní kulturní památky.

Mezi významné církevní památky celorepublikového významu patří *cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě*, který byl založen ve 13. století a je stanoven národní kulturní památkou. „Cisterciácké opatství ve Vyšším Brodě patří mezi nejkrásnější a nejautentičtější dochované kláštery v českých zemích. Bylo založeno Vokem z Rožmberka v červnu roku 1259 jako rodový duchovní ústav sloužící k nepřetržitým modlitbám za spásu duší příslušníků zakladatelského rodu Rožmberků a zároveň pohřebiště pro příslušníky tohoto tehdy nejmocnějšího českého panského rodu. Nelze opomíjet ani hospodářský a strategický význam opevněného kláštera jako správního centra, využitelného i k obranným účelům“ (www.mestovyssibrod.cz, 20. 1. 2010). Památku navštíví přibližně 30 tisíc návštěvníků za rok.¹⁷ Vyhlášení kláštera ve Vyšším Brodě národní kulturní památkou má vliv na zvýšení atraktivity pro návštěvníky a klášter se díky tomu řadí mezi nejvýznamnější kulturně historické atraktivity území. Další církevní památkou nenalézající se přímo na území Lipenska, je klášter ve Zlaté Koruně, ležící jižně od města Český Krumlov. Další církevní památkou je *Stožecká kaple*. Téměř polovina obcí se může pochlubit vlastním kostelem, např. ve Frymburku je to *kostel sv. Bartoloměje*, dále mariánský sloup z roku 1635 nebo kostel *Nanebevzetí Panny Marie* ve Vyšším Brodě, který byl postaven ve 13. století a je zde hrobka rožmberského rodu.

¹⁷ www.czso.cz, 31. 12. 2005

V regionu se nachází také mnoho muzeí. Z těch nejznámějších je to například *Muzeum Zvonková/Glöckelberg v Horní Plané* nebo *Muzeum radiopřijímačů v Hořicích na Šumavě*, a dále *poštovní muzeum ve Vyšším Brodě* nebo *muzeum Schwarzenberského plavebního kanálu ve Chvalšínách*. Všechna tato muzea mají z hlediska ČR pouze regionální význam.

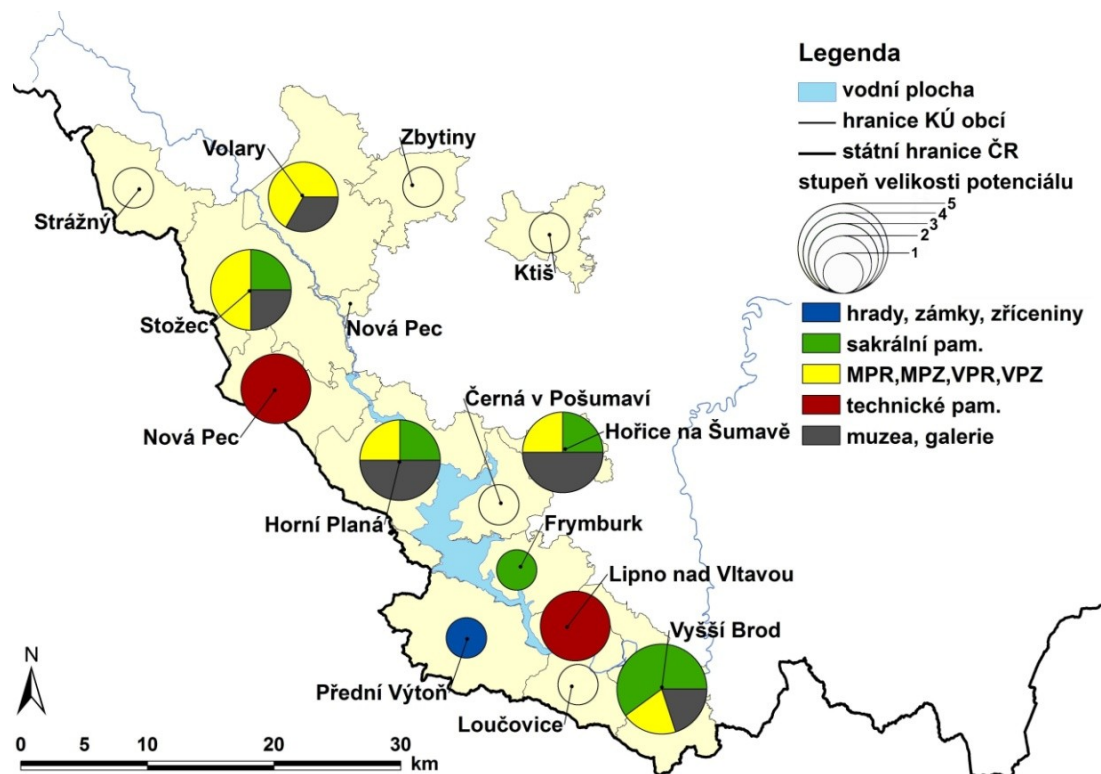
K atraktivitám lákajícím turisty je možné zařadit i památky technického charakteru celorepublikového významu, jako *Schwarzenberský plavební kanál*, jenž vznikl z myšlenky spojit řeky Vltavu a Dunaj a sloužil jako křižovatka suchozemské i vodní dopravy. V pozdější době sloužil především pro splavování dřívě nedostupného šumavského lesního bohatství. Z dalších technických atraktivit je to *vodní elektrárna Lipno* nebo již zmíněná *přehradní hráz Lipno*. Z rozhleden nacházejících se na Lipensku či jeho blízkém okolí je možné jmenovat Borovou Ladu, která leží v okrese Prachatice, dále Jezerní slat'. Ze vzájemného porovnání kulturně-historického potenciálu na Obrázek 6 je zřejmé, že nejvyšších hodnot dosáhla obec Vyšší Brod, Hořice na Šumavě, Horní Planá a Stožec díky přítomnosti většího počtu památek regionálního charakteru. Naopak památkou celorepublikového významu v podobě cisterciáckého kláštera spolu s atraktivitami regionálního významu se může pochlubit Vyšší Brod.

Tabulka 13: Velikost kulturně-historického potenciálu

obec	kul. - hist. atraktivita	
	body	stupeň
Černá v Pošumaví	0	1
Frymburk	1	1
Horní Planá	4	4
Hořice na Šumavě	4	4
Ktiš	0	1
Lipno nad Vltavou	4	4
Loučovice	0	1
Nová Pec	3	3
Přední Výtoň	1	1
Stožec	4	4
Strážný	0	1
Volary	3	3
Vyšší Brod	6	5
Zbytiny	0	1

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009

Obrázek 6: Kulturně historický potenciál na Lipensku

Zdroj: ČÚZK, Vystoupil 2006 s. 22-30, data z vlastních průzkumů

Díky přítomnosti městských a vesnických památkových rezervací a zón se Lipensko v rámci bývalého okresu Český Krumlov a Prachatice se po Praze řadí do oblastí s největší koncentrací kulturně historického potenciálu (Vystoupil 2006, s. 19). Tento fakt je však způsoben přítomností kulturně historických atraktivit v Českém Krumlově, Prachaticích a obci Holašovice. Samotné Lipensko nedisponuje nadměrným množstvím kulturně historických atraktivit.

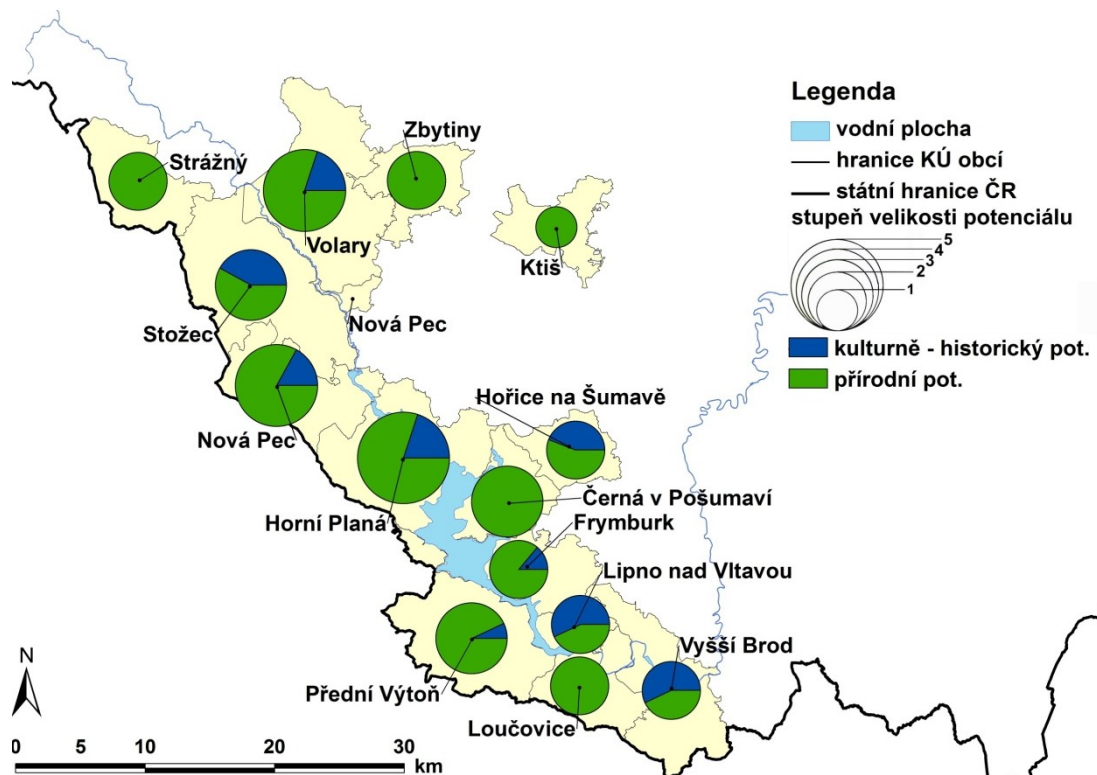
V období zimních měsíců se Lipensko stává pořadatelem mnoha kulturních a sportovních akcí, jde hlavně o závody ve sjezdovém či běžkovém lyžování v obci Lipno nad Vltavou. V období jara a podzimu pak vodácké akce typu otevírání řeky Vltavy, vodácké závody, mistrovství světa ve vodním slalomu na Čertových proudech pod vodní nádrží Lipno II. V létě se uskutečňují různé sportovní slavnosti nebo závody v běhu.

Z kulturních akcí dále v zimě převládají plesy, maškarní průvody, živé Betlémy, v létě pak množství hudebních festivalů.¹⁸ Tyto akce mají hlavně lokální charakter, a proto nemají velký význam v kulturně historickém potenciálu Lipenska.

5.4 Poměr potenciálů cestovního ruchu

Velké množství přírodních atraktivit je dáno existencí NP a CHKO Šumava, které se soustřeďují převážně na pravém břehu Lipenského jezera. Právě tato poloha má za následek udržení původního rázu krajiny.

Obrázek 7: Poměr potenciálu cestovního ruchu na Lipensku

Zdroj: ČÚZK, ČSÚ, 31. 12. 2009

Obrázek 7 dokladuje převahu přírodního potenciálu ve většině obcí a to zejména těch, jejichž katastrální území se nachází na pravém břehu jezera. Právě v těchto místech je koncentrace největšího množství přírodních atraktivit zaštitěných NP Šumava. Obcí s převahou kulturně-historického potenciálu je pouze Vyšší Brod na straně cisterciáckého kláštera doplněného muzeem a městskou památkovou zónou nebo Lipno nad Vltavou s památkami technického charakteru (přehrada, vodní elektrárna).

¹⁸ www.sumavanet.cz, 20. 1. 2010

5.5 Turistická infrastruktura

Turistická infrastruktura je neodmyslitelnou součástí cestovního ruchu. Bez turistické infrastruktury by nebylo možné provozovat pobytový cestovní ruch. Do této kategorie se řadí především ubytovací a stravovací kapacity, dopravní infrastruktura a navazující doplňkové služby potřebné k provozování volnočasových aktivit.

5.5.1 Intenzita a rozmístění ubytovacích služeb

V řešeném území je ve srovnání s republikovým průměrem velká koncentrace ubytovacích zařízení. Ubytovací kapacita je rozvrstvena mezi hromadná ubytovací zařízení a objekty individuální rekreace. Hromadná ubytovací zařízení nabízejí ubytování v hotelech, penzionech, turistických ubytovnách, ostatních ubytovacích zařízeních, kempech a objektech individuální rekreace, v podobě chat či chalup. Výrazný nárůst lůžkové kapacity pro hromadnou rekreaci nastal restrukturalizací a privatizací podnikových rekreačních zařízení, velkým počtem chat pronajímaných a nárůstem ubytovací kapacity v soukromí. Díky této skutečnosti lze tedy říci, že uvedený nárůst byl hlavně kvantitativní a méně respektoval požadavky na zvyšování kvalitativních standardů hromadného ubytování. Současná poptávka po kvalitnějších službách preferuje ubytovací objekty s vyšší kvalitou ubytování a návazných služeb a stále více klesá zájem o pobyt v kempech a ubytovnách nižší kvality (a to především u zahraniční klientely¹⁹).

Intenzita ubytovacích a doprovodných služeb, celkový turistický význam regionu a jeho středisek je měřen kapacitními (počet zařízení a lůžková kapacita hromadných ubytovacích zařízení nebo objektů individuální rekreace) a výkonovými ukazateli (počet příjezdů hostů a počet přenocování nebo délka pobytu²⁰). Na Lipensku se nachází 174 hromadných ubytovacích zařízení (dále HUZ) s celkovou kapacitou přes 8 000 lůžek, z toho je 26 hotelů, 60 penzionů, 19 kempů, 3 turistické ubytovny a 55 ostatních hromadných ubytovacích zařízení. Díky početnému výskytu objektů individuální rekreace (dále OIR) se zde nachází ve více než 50 chatových osadách kapacita přes 9 000 lůžek²¹, která slouží cestovnímu ruchu v podobě možnosti pronájmu těchto objektů turistům. Je velmi obtížným úkolem získat přesná statistická data pro zjištění

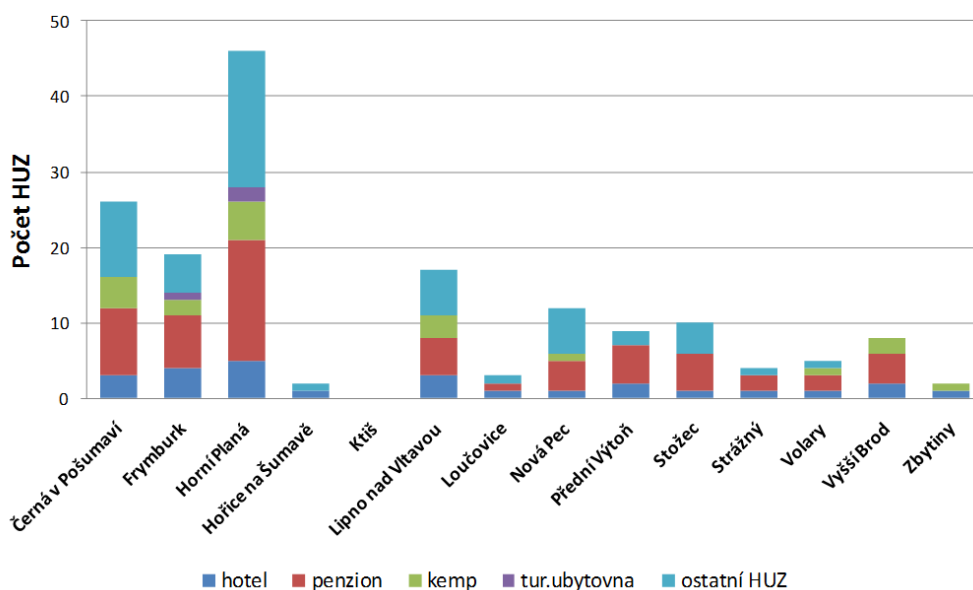
¹⁹ Běhan (2006, s. 46)

²⁰ Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009

²¹ Počítáno dle koeficientu 4 lůžka v jenom OIR.

přesné celkové lůžkové kapacity regionu, jelikož dochází ke vzniku a provozování ubytování tzv. “na černo“, tedy nepřiznáním podnikatelské aktivity. Veškeré tyto informace jsou prezentovány pomocí přehledných tabulek, kde jsou členěny dle druhů ubytovacích zařízení a počtu lůžek v jednotlivých obcích. Obrázek 8 graficky zobrazuje prostorové rozmístění těchto služeb v rámci mikroregionu Lipenska.

Graf 2: Hromadná ubytovací zařízení v obcích Lipenska

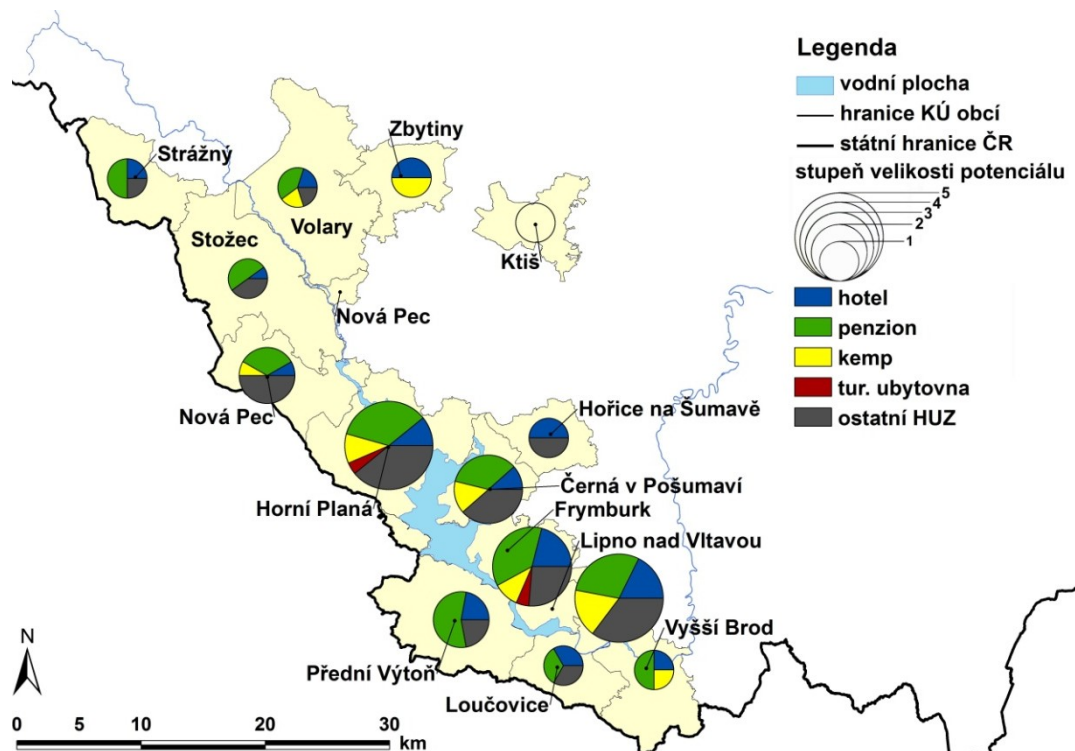
Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009, data z vlastních průzkumů

Tabulka 14: Velikost lůžkové kapacity HUZ

obec	HUZ	
	body	stupeň
Černá v Pošumaví	978	3
Frymburk	1464	4
Horní Planá	1912	5
Hořice na Šumavě	62	1
Ktiš	0	1
Lipno nad Vltavou	1888	5
Loučovice	85	1
Nová Pec	513	2
Přední Výtoň	418	2
Stožec	316	1
Strážný	92	1
Volary	116	1
Vyšší Brod	251	1
Zbytiny	46	1

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009, data z vlastních průzkumů

Obrázek 8: Lůžková kapacita a druhy HUZ obcí Lipenska

Zdroj: ČÚZK, data z vlastních průzkumů, ČSÚ, 31. 12. 2009

Tabulka 15: Hodnocení velikosti celkových služeb

obec	celkové služby	
	body	stupeň
Černá v Pošumaví	2998	3
Frymburk	4896	5
Horní Planá	3944	4
Hořice na Šumavě	114	1
Ktiš	728	1
Lipno nad Vltavou	2036	3
Loučovice	109	1
Nová Pec	895	1
Přední Výtoň	494	1
Stožec	526	1
Strážný	182	1
Volary	448	1
Vyšší Brod	445	1
Zbytiny	250	1

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009, data z vlastních průzkumů

Rozmístění služeb není ve sledovaném území rovnoměrně rozloženo. Největší lůžková kapacita je prostorově distribuována do středisek cestovního ruchu. Počtem

lůžek v HUZ dominuje Horní Planá, Lipno nad Vltavou a Frymburk, které se díky tomu řadí k **hlavním střediskům CR**. V těchto obcích se také soustřeďuje nejvíce HUZ vyšší kategorie, jako jsou hotely a penziony **** a ***. Do těchto obcí se v návaznosti na HUZ soustřeďují i doprovodné služby v podobě stravovacích zařízení, které jsou ve většině případů součástí ubytovacích zařízení. Dalšími doprovodnými službami nalézajícími se v hlavních střediscích jsou půjčovny a opravy vybavení pro vodní sporty. Katastrální území obou obcí zabírá velkou část břehu lipenského jezera, což je příčinou koncentrace služeb spojených s provozováním vodních sportů. Nalézá se zde také množství služeb pro cyklisty (půjčovny, servisy, převozy) vzhledem k tomu, že tyto obce jsou průsečíkem většiny cyklotras existujících na Lipensku. Díky vybudování skiareálu Kramolín se do této oblasti soustřeďují také služby pro lyžaře. Mezi doprovodné služby fungující v těchto obcích patří také informační centra. Z hlediska geografického rozložení ubytovacích a doprovodných služeb je zřejmé, že oblast pravého břehu má díky horší dostupnosti a navíc vyšší ochraně přírody menší počet ubytovacích kapacit a navazujících služeb a tyto služby se koncentrují na levém břehu.²²

Další obec plní funkci spíše **přidruženého střediska** pro Lipno nad Vltavou je Frymburk, který stejně jako hlavní střediska disponuje vysokým počtem ubytovacích kapacit v HUZ. Příčina jeho vysoké ubytovací kapacity tkví však především v koncentraci OIR s celkovou lůžkovou kapacitou přes 3000 lůžek. Kapacita HUZ a OIR má za příčinu vznik dalších služeb pro sportovní vyžití ve formě golfového hřiště, služeb pro lyžaře (areál Kramolín), služeb pro cyklisty (průsečík dvou cyklostezek) a samozřejmě informačního centra.

Mezi **vedlejší centra CR** na Lipensku se řadí obce Černá v Pošumaví a Vyšší Brod, ve kterých nepřevládá tak velká ubytovací kapacita, avšak jsou významné díky přítomnosti specifické formy cestovního ruchu a k nim příslušných služeb. Především Vyšší Brod představuje centrum kulturně-historického potenciálu založeného na přítomnosti cisterciáckého kláštera, muzea nebo městské památkové rezervaci. Ubytovací kapacita je zde rozložena mezi pouhých 8 HUZ. Největší počet lůžek nabízí penziony a ubytování s nižším standardem. Tato skutečnost je dána formou CR, na kterou se Vyšší Brod zaměřuje. Přítomnost sjízdného toku řeky Vltavy protékající malebnou krajinou, v níž se nalézají kulturně-historické atraktivity celorepublikového významu, určuje charakter CR zaměřeného na vodáckou turistiku. Následkem této

²² www.lipensko.org, 20. 1. 2010

formy je vznik služeb spojených s využitím přítomného potenciálu (půjčovny a opravny kánoí, raftů, lodí). Černá v Pošumaví má podobnou strukturu nabídky služeb a možností trávení volného času jako obě hlavní střediska i Frymburk, tato nabídka je však územně značně rozptýlena (Běhan 2007, s. 29).

Nabídkou specifické formy trávení volného času, ale v nižší intenzitě a s nižší kapacitou ubytovacích zařízení ve srovnání s vedlejšími centry, se mohou chlubit **ostatní turisticky významné obce** Loučovice, Hořice na Šumavě, Volary na straně kulturně-historického potenciálu a Přední Výtoň, Nová Pec, Stožec, Strážný s převahou přírodního potenciálu. V důsledku polohy obcí Přední Výtoň, Nová Pec, Stožec a Strážný na pravém břehu lipenského jezera a v chráněné oblasti nedochází k rozvoji služeb CR. Obec Nová Pec a Strážný slouží jako střediska sjezdového lyžování pouze regionálního významu vzhledem k poloze v chráněném území.

Zbývající obce Ktiš a Zbytiny jsou navštěvovány a disponují určitým potenciálem a službami, ale v porovnání s předchozími obcemi dosahují nízkého významu pro CR. Obec Stožec a Strážný slouží jako středisko sjezdového lyžování regionálního významu.

Tabulka 16: Struktura členění Lipenska z hlediska významu cestovního ruchu

Hlavní centra Lipno nad Vltavou, Horní Planá
Přidružené centrum hlavního centra Lipno nad Vltavou Frymburk
Vedlejší centra Černá v Pošumaví, Vyšší Brod, Nová Pec
Ostatní turisticky významné obce Přední Výtoň, Loučovice, Hořice na Šumavě, Stožec, Strážný, Volary
Další obce Zbytiny, Ktiš

Zdroj: Běhan, (2006, s. 29)

Dle uvedených obrázků a tabulek je zřejmé, že ubytovací služby se soustřeďují především do obcí ležících na levém břehu lipenského jezera. Tyto obce mají specifické formy CR (letní rekreace u vody spojená v provozování vodních sportů, zimní rekreace, pěší a cykloturistika), na které navazují další doprovodné služby (pro cyklisty, pro vodní sporty, pro lyžaře). Na pravém břehu lipenského jezera je v důsledku ochrany přírody rozvoj CR omezen, a proto se zde provozují pouze měkčí formy CR jako pěší nebo cykloturistika a nevyskytují se zde výrazné ubytovací kapacity a s nimi spojené doprovodné služby.

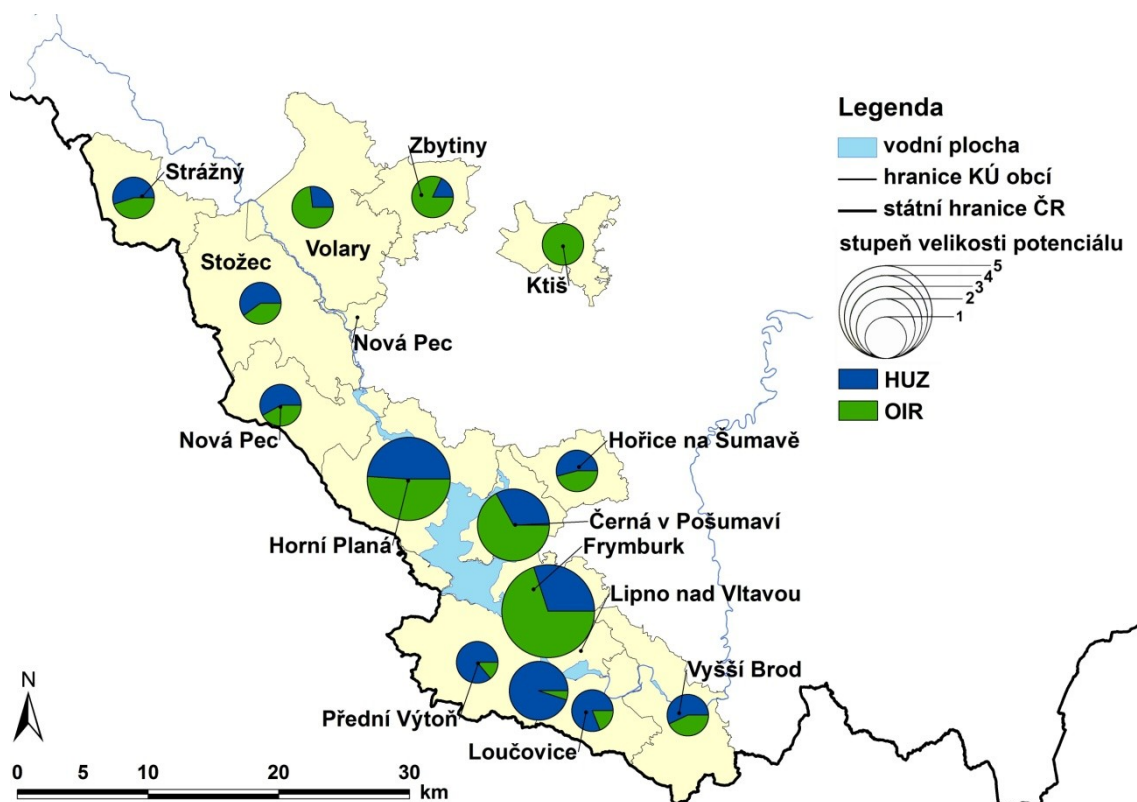
Geografické rozmístění OIR je uvedeno v následujícím obrázku. Jak již bylo uvedeno, na Lipensku se nachází velké množství této formy rekreace, ať už v podobě chat či chalup, která dříve vzhledem k nemožnosti cestovat do zahraničí nahrazovala pobyt u moře a možnost vycestovat na víkend pryč z městského ruchu.

Tabulka 17: Velikost ubytovacích kapacit na Lipensku

obec	celkové ubytovací služby	
	bodv	stupeň
Černá v Pošumaví	2990	3
Frymburk	4884	5
Horní Planá	3932	4
Hořice na Šumavě	114	1
Ktiš	724	1
Lipno nad Vltavou	1992	2
Loučovice	105	1
Nová Pec	877	1
Přední Výtoň	486	1
Stožec	524	1
Strážný	168	1
Volary	432	1
Vyšší Brod	439	1
Zbytiny	250	1

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009

Obrázek 9: Rozmístění HUZ a OIR na Lipensku

Zdroj: ČÚZK, Kapicová (2004), data z vlastních průzkumů

Výkonové ukazatele cestovního ruchu na území Lipenska pouze potvrzují vnitřní strukturu území v podobě dělení na hlavní, vedlejší a ostatní střediska cestovního ruchu. Tabulka 18 ukazuje na nejvyšší počet přenocování, příjezdu hostů a průměrnou dobu pobytu v hlavních centrech cestovního ruchu a klesajícím počtem přenocování v dalších střediscích a obcích regionu.

Tabulka 18: Výkonové ukazatele cestovního ruchu na Lipensku

název obce	návštěvnost					
	počet příjezdů hostů	z toho rezidenti	počet přenocování [dny]	z toho rezidenti	pr. počet přenocování	pr. doba pobytu [dny]
Černá v Pošumaví	14 329	11 398	48 126	39 135	3,4	4,4
Frymburk	27 468	20 564	80 801	58 493	2,9	3,9
Horní Planá	36 661	30 739	150 847	128 427	4,1	5,1
Hořice na Šumavě	0	0	0	0	0	0
Ktiš	0	0	0	0	0	0
Lipno nad Vltavou	37 344	17 204	189 997	55 425	5,1	6,1
Loučovice	872	641	3 276	2 216	3,8	4,8
Nová Pec	8 788	8 422	22 750	21 932	2,6	3,6
Přední Výtoň	5 076	4 275	18 075	15 556	3,6	4,6
Stožec	2 582	2 359	8 633	8 227	3,3	4,3
Strážný	0	0	0	0	0	0
Volary	1 902	1 430	5 658	4 636	3	4
Vyšší Brod	6 547	4 846	19 383	15 737	3	4
Zbytiny	0	0	0	0	0	0

0- údaje nejsou k dispozici

Zdroj: www.czso.cz, 31. 12. 2009

5.5.2 Sportovně rekreační infrastruktura

Nejdůležitějším a největším lákadlem je v letním období bezpochyby samotné jezero spojené s vodními sporty a k nim příslušnou infrastrukturou. Díky velikosti a povětrnostním podmínkám je zde velice oblíbený windsurfing, který je nejčastěji provozován v okolí Jenišova, Frymburku a Jestřábí, kde se nachází půjčovny a servisy tohoto sportovního vybavení. Dalším sportem je zde kiteboarding nebo jachting s přístavištěm v Lipně nad Vltavou, Frymburku a v Černé v Pošumaví, kde je možné nalézt půjčovny, servisy a služby spojené s výukou těchto sportů. Ke klidnějším aktivitám patří třeba plachtění, katamarán, loďky, šlapadla, skútry a vodní lyžování, jejichž technická podpora v podobě půjčoven a ostatních s těmito sporty spojených služeb se nalézá ve většině středisek cestovního ruchu ležících na břehu Lipenského

jezera. Samozřejmě je koupání a přítomnost veřejných pláží. V oblasti horního toku je významnou aktivitou vodáctví. Sjíždění Vltavy je jednou z nejoblíbenějších aktivit v oblasti Lipna. Vltavu je možné splout v její horní části od Borových Lad do Nové Pece. Celý horní úsek vede chráněným územím a jeho splouvání má určitá omezení daná výškou hladiny a omezeným počtem míst, kde je možné zastavit a vystoupit na břeh. Klidná vodní hladina Lipenského jezera není vodáky příliš oblíbena, a tak další významná trasa začíná ve spodní části Vltavy pod Lipnem ve Vyšším Brodě až do Boršova nad Vltavou u Českých Budějovic. Dolní tok Vltavy je charakteristický větším počtem vodáckých kempů, více možností zastavení a občerstvení.

Oblast Lipenska má ideální podmínky také pro suchozemské aktivity. Mezi nejoblíbenější patří pěší turistika s velkým množstvím turistických tras jak na levém, tak na pravém břehu Lipna. Oblíbené jsou především naučné stezky jako je Medvědí stezka, Naučná stezka Boubínský prales, Stezka Adalberta Stiflera, Naučná stezka Lipno-Frymburk nebo Naučná stezka Sv. Tomáš. V posledních letech se stala fenoménem cykloturistika. Na Lipensku se nachází téměř 200 km značených cyklostezek. Nejvýznamnější je tzv. „šumavská magistrála“. Cyklostezky jsou vzájemně propojené a prochází středisky cestovního ruchu na Lipensku a díky tomu je množství cílů neomezené.

Dříve bylo Lipensko známé především díky letní rekreaci, v posledních letech došlo k velkému rozvoji služeb pro rekreaci zimní. Zimní rekreace je zde založena především na sjezdovém lyžování. Ke zlepšení došlo hlavně díky vylepšení skiareálu Kramolín, který se může pochlubit pohodlnou a rychlou přepravou na nových moderních čtyřsedačkových lanovkách s přepravní kapacitou 11 400 osob/hodinu., delšími, širšími a bezpečnějšími sjezdovkami, atraktivním snowparkem s vlastní čtyřsedačkovou lanovkou.

Dalšími sjezdovkami jsou sjezdovka Marta ve Frymburku, sjezdovka ve Strážném, Nové Peci a Volary. Mezi nové sporty patří například snowkiting, který se provozuje ve stejných lokalitách jako snowboarding.

Běh na lyžích patří mezi další oblíbené zimní sporty. V terénu NP Šumava jsou lyžařské trasy značeny systémem směrovek a piktogramů se symbolem lyžaře. Mnoho běžkařských tras vede stejně jako trasy pěší turistiky a cykloturistiky. Lyžařské trasy jsou strojově upravovány. O jejich údržbu se starají obce jako Nová Pec, Horní Planá nebo Černá v Pošumaví. Nachází se zde kolem 120 km běžeckých tratí.

Bruslařská dráha, která je velice oblíbena a jen Lipně mezi obcemi Nová Pec, Frymburk a Lipno nad Vltavou. Prozatím jsou v provozu dvě trasy Lipno nad Vltavou-Frymburk- Přední Výtoň a druhá Horní Planá – Nová Pec

Důležité je také rybaření, které je možné provozovat po celý rok za přispění příslušné infrastruktury v podobě prodejen s rybářským vybavením a povolenek k rybolovu.

Hippoturistika je provozována zatím v omezeném množství pouze v Nové Peci vzhledem k malému počtu provozoven tohoto druhu. Houbaření a sběr lesních plodů, ke kterým není existence služeb. Novinkou je tzv. Geocaching, což je hledání pokladů v přírodě, pomocí GPS.

Mezi adrenalinové sporty, které se lze provozovat téměř ve všech ročních obdobích jsou bobová dráha Slideland, motokáry, čtyřkolky nebo paintball. Další možnosti vyžití v těchto obdobích je golf, wellness, které je přístupné především díky vybavenosti hotelů v Lipně nad Vltavou a Frymburce.

5.6 Poptávka cestovního ruchu na Lipensku

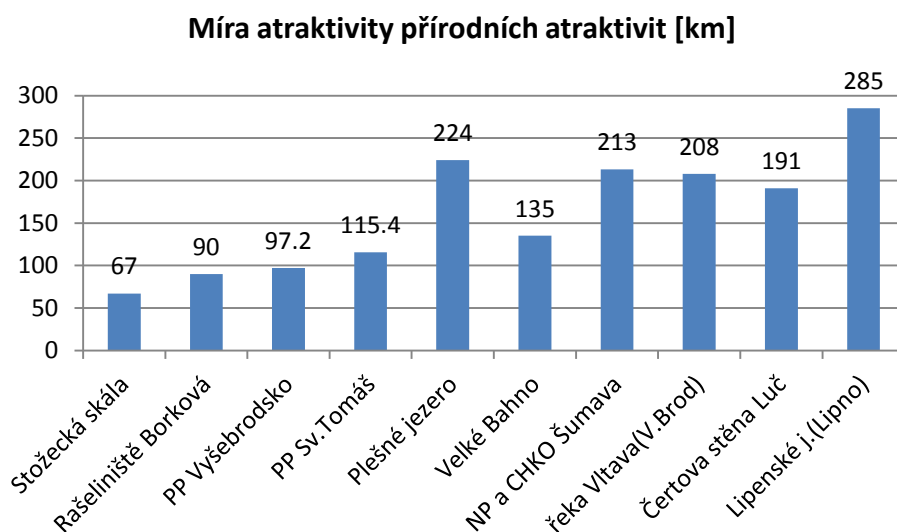
Poptávka je důležitým determinantem cestovního ruchu. Poptávka ovlivňuje druhy a formy cestovního ruchu oblasti. Poptávka je nejčastěji zkoumána formou dotazníkového šetření. Úkolem dotazníkového šetření je zjištění profilu návštěvníka, charakteru návštěvnosti, zjištění nejvýznamnějších atraktivit a aktivit provozovaných v řešeném území, které dávají vzniknout specifickým střediskům cestovního ruchu.

5.6.1 Míra atraktivity

Pro určení vlivu atraktivit na rozmístění služeb je nutné nejprve stanovit, které atraktivity patří mezi nejoblíbenější (nejnavštěvovanější), a které naopak působí pouze jako doplňková atraktivita. Přitažlivost vybraných atraktivit byla hodnocena prostřednictvím míry atraktivity neboli gravitační síly (Navrátil 2011). Průzkum míry atraktivity byl zpracován v rámci provedeného dotazníkového průzkumu, který proběhl v letních měsících roku 2009 a sloužil ke zjištění nejoblíbenějších a nejnavštěvovanějších atraktivit na Lipensku. Na základě provedeného průzkumu byla identifikována převaha přírodního potenciálu, kdy soubor vybraných přírodních atraktivit má větší gravitační sílu pro návštěvníky než soubor atraktivit kulturně historických.

Průměrná gravitační síla vybraných přírodních atraktivit dosahuje 163 km (vzdálenost trvalého bydliště návštěvníka od atraktivity), naproti tomu průměrná gravitační síla kulturně historické atraktivity dosahuje 134 km. Mezi přírodní atraktivity s největší silou patří Lipenské jezero (285 km), Plešné jezero (224 km) nebo tok řeky Vltavy (208 km) a to především pro jejich multifunkční využití, ať už pro nabídku z nepřeberného množství vodních sportů, koupání, rybaření či rekreaci u vody. Tyto atraktivity jsou lákadlem také pro zahraniční klientelu, která převažuje hlavně v Lipně nad Vltavou. Právě tento fakt je příčinou vyšší průměrné vzdálenosti místa bydliště návštěvníka a atraktivity. K dalším atraktivitám s velkou gravitační silou lze řadit chráněné území Šumavy spolu s jeho bodovými atraktivitami, jako Čertova stěna Luč, PP Velké Bahno či PP Vyšebrodsko. Míra atraktivity těchto prvků přírodního potenciálu je dána také turistickou infrastrukturou ve formě značených turistických tras a cyklostezek, které umožňují přístup k těmto atraktivitám a napomáhají propojení jednotlivých atraktivit celkového potenciálu.

Graf 3: Míra atraktivity přírodního potenciálu

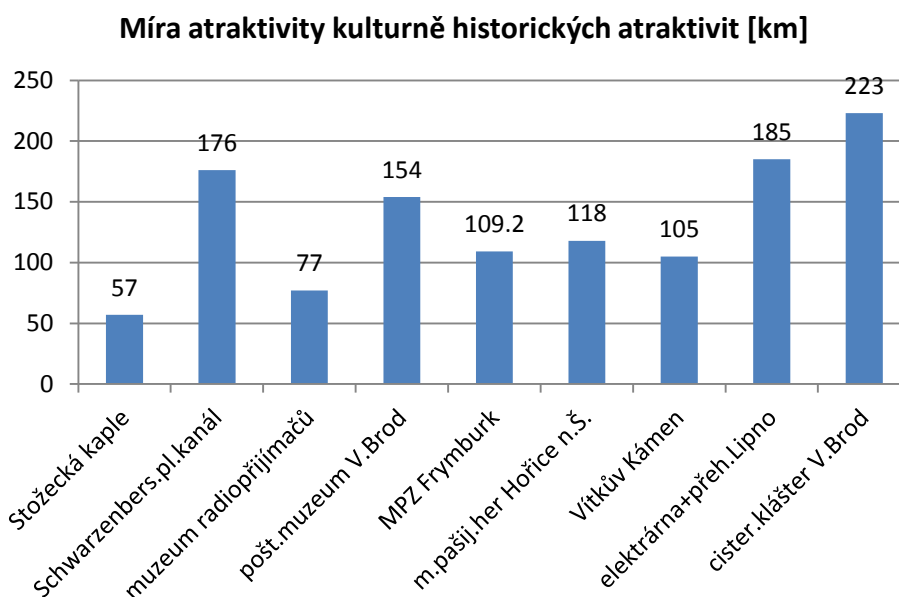

Zdroj: data z vlastních průzkumů 2010

Zjištěná míra atraktivity kulturně historického potenciálu je nižší než u přírodního potenciálu, kdy zastoupení kulturně historických atraktivit v oblasti je nižší než u přírodních atraktivit. Na Lipensku se nachází významné a návštěvníky oblíbené kulturně historické atraktivity jako je např. cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě (223 km), hráz přehradní nádrže Lipno spolu s elektrárnou, která disponuje vysokou mírou atraktivity (185 km), Schwarzenberský plavební kanál (176 km), zřícenina Vítkův Kámen (105 km) nebo muzeum pašijových her v Hořicích na Šumavě (118 km).

Kulturně historický potenciál v tomto regionu je méně významný vzhledem k přírodnímu potenciálu, je však také vhodnou alternativou pro návštěvníky např. v případě špatného počasí nebo v případě poznávacího typu cestovního ruchu.

Graf 4: Míra atraktivity kulturně historického potenciálu

Zdroj: data z vlastních průzkumů 2010

5.6.2 Profil návštěvníka

Díky zodpovězení otázek osobního charakteru, které dotazník obsahoval, je možné sestavit profil návštěvníka Lipenska.

Účastníci cestovního ruchu na Lipensku jsou především lidé ve věku od 26 - 49let s dětmi, ať už předškolního či školního věku. Z toho vyplývá, že motivem pobytu je především trávení rodinné dovolené, na kterou se Lipensko v posledních letech orientuje především. Pokud jde o dosažené vzdělání, tak převažují turisté se středním či vysokoškolským vzděláním. Podíl pohlaví je téměř vyrovnaný, v poměru 51 % žen a 59 % mužů. Dopravu do regionu návštěvník nejčastěji volí osobním automobilem.

Důvodem návštěvy Lipenska jsou rekreace (30 %), poznání (23 %) a návštěva přátel či příbuzných, která je obvyklá především u českých turistů. Nejpřitažlivějšími aktivitami v letním období jsou díky existenci vodní nádrže Lipno vodní sporty (např. jachting, windsurfing), dále pak pěší turistika a cykloturistika díky kvalitě místním stezek. V jarní a podzimní sezóně je to především houbaření, rybaření a poznávání místní krajiny. Pro zimní období jsou typické spíše kratší pobyty. Návštěvu v zimní

sezóně turisté využívají hlavně k lyžování, ať už sjezdovému či běžkařskému. Oblíbeným se zde také stalo bruslení na zamrzlém Lipenském jezeře, kde je udržována nejdelší bruslařská dráha u nás (cca 11 km).

5.6.3 Návštěvnost Lipenska

Charakteristická pro Lipensko je sezónnost. Pro mikroregion je typická především letní rekreace spojená s pobytem u vody, přesto díky vybudování Skiareálu Kramolín dochází v posledních letech k rozvoji a posílení sezóny zimní.

Letní sezóna je charakteristická delšími pobyty a to i ze strany domácích turistů, kteří díky krizi vystřídali turisty zahraniční a to hlavně Holanďany a Němce, kteří na Lipensko jezdili na 2-3 týdenní pobyty. Cizince vystřídali čeští turisté, kteří preferují levnější ubytování než zahraniční turisté, ale vyžadují i kvalitu služeb poskytovaných ubytovacím zařízením a dostatečnou nabídku doprovodných služeb. Oproti loňskému roku se zvýšil počet domácích turistů o 10%. Typickou ukázkou je Landal Marina Lipno, kde se ubytovalo dvakrát více českých návštěvníků než loni a to hlavně rodin s dětmi.²³

Zimní sezóna na Lipensku zvýšila svou návštěvnost oproti minulému roku o 90% a to především díky množství a kvalitě služeb, kterou nabízí Skiareál Kramolín. Pro zimní sezónu jsou typické spíše kratší pobyty. Hlavním důvodem návštěvy v zimním období je lyžování ve Skiareálu Kramolín, který za sezónu 2008/09 navštívilo 180 tisíc návštěvníků. Sjezdovky byly v provozu 127 dní a denní rekordní počet lyžařů dosáhl 2500. Dalším lákadlem v zimní sezóně jsou běžecké stopy a bruslařská dráha, která zaznamenala 5 tisíc bruslařů za víkend. V roce 2006/07 tvořili 25-30% návštěvníků Holanďané a Němci, dnes jsou i v zimní sezóně nahrazováni českými rodinami s dětmi.

Z hlediska počtu ubytovaných hostů v roce 2009 (viz. Tabulka 9) je nejnavštěvovanější Horní Planá s 36 661 návštěvníky a průměrným počtem 4,1 přenocování na návštěvníka. Z celkového počtu návštěvníků tvoří cca 83 % návštěvníci z ČR. Druhé je Lipno nad Vltavou s 37 344 návštěvníky v roce 2009 a průměrným počtem 5,1 přenocování na návštěvníka. Lipno nad Vltavou má ze sledovaných obcí nejmenší zastoupení návštěvníků z ČR, které je na úrovni 46 % všech návštěvníků.

²³ Zdroj: www.lipensko.org, 30. 3. 2011

Z hlediska podílů návštěvníků z ČR je největší podíl ubytovaných z ČR v Nové Peci, kde tvoří více než 95 % všech ubytovaných.

Dle statistických údajů z roku 2009 je z hlediska nabídky ubytovacích kapacit v HUZ nejvýznamnější Lipno nad Vltavou s kapacitou 1882 lůžek a Horní Planá s 1912 lůžky. Z hlediska počtu subjektů poskytujících ubytování je v 51 Horní Plané a 21 ve Frymburku. Nejčastějším ubytovacím zařízením zastoupeným v obcích jsou penziony a ostatní ubytovací zařízení (v podobě apartmánů a ubytování v soukromí). Z hlediska meziročního srovnání lůžkových kapacit došlo celkově k mírnému poklesu. Tyto údaje jsou dalším důkazem existence středisek cestovního ruchu

5.7 Turistická regionalizace, rajonizace a typologie cestovního ruchu

Provedení regionalizace a rajonizace pomáhá turistům se geograficky lépe orientovat v nabídce cestovního ruchu v ČR. Členění turistického potenciálu na turistická území bylo provedeno již v roce 1962, kdy byla schválena Rajonizace cestovního ruchu v ČSSR sloužící jako dokument pro plánování a řízení rozvoje cestovního ruchu a poté v roce 1982 Rajonizace cestovního ruchu ČSR. Došlo k vytipování 47 oblastí soustředěného cestovního ruchu s podoblastmi. V roce 1989 došlo k ekonomickým i politickým změnám a to mělo částečně vliv na změnu využívání krajiny, podíl rekreace, vzrůst významu služeb a volnočasových aktivit a celkové mobility. V roce 1998 a 1999 docházelo ke snahám vytvořit základní členění ČR na marketingové turistické regiony pro účely propagace. Z hlediska regionalizace cestovního ruchu patří Lipensko, spadající do marketingového turistického regionu Šumava, k velmi atraktivním regionům dle atraktivnosti regionů pro domácí turisty. Členění potenciálu cestovního ruchu ČR na regiony napomáhá organizaci cestovního ruchu v regionu a především slouží k propagaci v zahraničí. Domácí turista však díky znalosti České republiky vnímá menší celky, a proto jsou vyčleněny ještě marketingové turistické oblasti, kde Lipensko spadá pod oblast Šumava-východ (Vystoupil 2006). Tato členění opět napomáhají lepšímu rozvoji cestovního ruchu a možnosti zpracování Programů rozvoje cestovního ruchu regionů, díky nimž je možné zvýraznit potenciál měst a obcí. (Vystoupil, J., 2006: Atlas cestovního ruchu ČR, MMR, Praha, s. 88-90)

Díky provedení rajonizace je možné zjistit, které obce s jejich územím se řadí k nejatraktivnějším územím z hlediska rekreačního využití. Největší rekreační potenciál

mají obce Loučovice, Přední Výtoň a Strážný. Tento fakt je ovlivněn menším počtem urbanizované krajiny - tedy i krajiny zastavěné turistickou infrastrukturou.

Tabulka 19: Půdní fond obcí Lipenska

název obce	nadm. výška	první písemná zpráva	počet katastrů	počet částí obce	počet ZSJ	výměra celkem [ha]	zemědělská půda [ha]	orná půda [ha]	nezemědělská půda [ha]	koefficient ekologické stability
Černá v Pošumaví	728	1268	2	6	7	5038	1894	216	3144	7.27
Frymburk	708	1270	1	4	4	5047	1646	355	3762	7.5
Horní Planá	776	1332	4	8	10	9926	3641	238	6285	7.83
Hořice na Šumavě	674	1272	7	6	7	3191	1881	98	1309	7.74
Lipno nad Vltavou	776	1530	1	2	2	1948	481	26	1467	7.93
Loučovice	663	1361	4	2	7	4201	628	32	3573	16.21
Přední Výtoň	755	1377	5	1	6	7784	1776	45	6009	14.03
Vyšší Brod	571	1259	7	8	8	6976	3025	756	3951	3.81
Ktiš	762	1310	4	8	9	3718	1658	567	2061	3.35
Nová Pec	737	1720	2	7	6	6638	1021	49	5617	9.82
Stožec	780	1769	4	3	7	10478	1263	2	9215	7.83
Strážný	834	1359	8	4	8	4964	917	1	4047	4.68
Volary	760	1359	7	3	15	10763	2508	64	8254	6.78
Zbytiny	786	1388	5	6	6	3904	1206	114	2698	4.76

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009

Rajonizace území probíhá ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je členění území na stejné geografické celky. Z tohoto hlediska se na Lipensku nachází typ horské krajiny, která se též řadí k územím ideálním pro cestovní ruch.

Horská krajina je charakteristická významnou vertikální členitostí a vysokým podílem lesních ploch a travních porostů. Tato krajina disponuje velkým množstvím potenciálu na straně přírody. Podíl orné půdy a hustoty zalidnění je nižší. Nachází se zde velké množství ubytovacích a stravovacích služeb, které jsou nerovnoměrně rozmístěny. Kritériem pro vymezení území Lipenska jako horské krajiny je vertikální členitost reliéfu v podobě Trojmezenské a Želnavské hornatiny s průměrnou nadmořskou výškou 856 m n. m. a 921 m n. m., Českokrumlovské vrchoviny s průměrnou nadmořskou výškou (719 m n. m.) a Vltavickou brázdou (751 m n. m.).²⁴

Druhým hlediskem je pohled na území prostřednictvím bodových prvků neboli středisek cestovního ruchu. Typologie středisek cestovního ruchu se dělí do 8 základních funkčních typů. V řešeném území se nalézají 3 typy těchto středisek. Vzhledem k bohatému přírodnímu potenciálu na straně rozlehlé vodní plochy v podobě největšího uměle vytvořeného jezera v ČR se zde nejvíce vyskytují střediska letní rekreace u vody. Mezi největší střediska letní rekreace u vody v ČR patří díky poloze na

²⁴ Vystoupil (2006, s. 88-94)

břehu Lipenského jezera, ale také díky existenci velké lůžkové kapacity v hromadných ubytovacích zařízeních a množství doplňkových služeb, obce Lipno nad Vltavou (1888 lůžek), Horní Planá (1912 lůžek), Frymburk (1464 lůžek) a Černá v Pošumaví (978 lůžek). Dalším typem střediska cestovního ruchu je na Lipensku historické město a středisko mezinárodního a národního významu a to ve Vyšším Brodě. Příčina vzniku takového střediska tkví v přítomnosti významné církevní památky, jako je cisterciácký klášter. Obce Nová Pec a Stožec se řadí mezi horská střediska letní a zimní rekreace díky přírodnímu potenciálu a turistické infrastruktuře sloužící zimním sportům, avšak jejich význam má charakter regionální či lokální vzhledem k počtu a délce sjezdovek, lanovek a vleků. Na rozdíl od obce Lipno nad Vltavou, která disponuje přírodním potenciálem v podobě existence svahů a technické infrastruktury potřebné pro sjezdové lyžování (4 lanovky a vleky, pohyblivé sněhové koberce a showpark), letní rekreace zde má stále dominantní postavení, a proto je tato obec stále spíše střediskem letní rekreace u vody. Ostatní obce jako Hořice na Šumavě, Loučovice, Ktiš, Strážný nebo Zbytiny se vzhledem k menšímu potenciálu cestovního ruchu ze strany přírodních a kulturně historických atraktivit a menším počtem služeb cestovního ruchu nepovažují za významnější střediska cestovního ruchu.

5.8 Turisticko-rekreační funkce obcí Lipenska

Mezi obce se zcela dominantní turisticko-rekreační funkcí se řadí Černá v Pošumaví, Frymburk a Lipno nad Vltavou a Přední Výtoň. Vzhledem k poloze obcí na břehu Lipenského jezera a tím pádem identifikaci obce jako střediska letní rekreace u vody, zde vznikají největší počty ubytovacích kapacit. Velmi významnou turisticko-rekreační funkcí disponují další střediska cestovního ruchu s typickou koncentrací služeb jako Horní Planá nebo Nová Pec. Další obce řešeného území mají tuto funkci již menší. Celková turisticko-rekreační funkce Lipenska dosahuje hodnoty 97, což řadí region mezi obce s významnou turistickou-rekreační funkcí²⁵ a to především díky přítomnosti velkého množství atraktivit horské oblasti a intenzivní letní rekreaci u vody s návazností na velké kapacity ubytovacích zařízení.

²⁵ Vystoupil (2006, s. 98)

Tabulka 20: Turisticko-rekreační funkce obcí Lipenska

obec	součet lůžek	počet obyvatel	tur. - rekr. fce
Černá v Pošumaví	2990	817	366
Frymburk	4884	1340	364
Horní Planá	3932	2229	176
Hořice na Šumavě	114	801	14
Ktiš	724	494	146
Lipno nad Vltavou	1992	609	327
Loučovice	105	1824	6
Nová Pec	877	528	166
Přední Výtoň	486	222	219
Stožec	524	210	250
Strážný	168	443	38
Volary	432	4014	11
Vyšší Brod	439	2624	17
Zbytiny	250	316	79

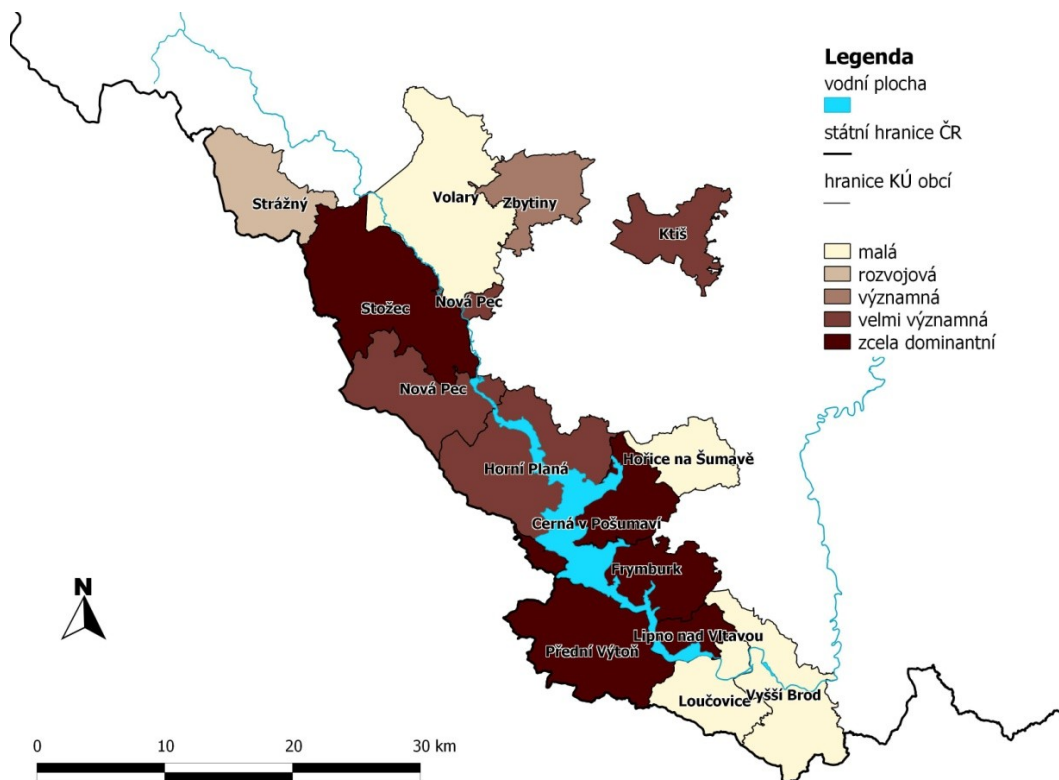
Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009

Tabulka 21: Významové stupně turisticko-rekreační funkce obcí

funkce území	počet lůžek/obyvatel
zcela dominantní	201 a více
velmi významná	101-200
významná	51-100
rozvojová	26-50
malá	25 a méně

Zdroj: Vystoupil (2006, s. 98)

Obrázek 10: Turisticko-rekreační funkce obcí

Zdroj: ČÚZK, Vystoupil (2006, s. 98), ČSÚ, 31. 12. 2009

5.9 Turisticko-rekreační zatížení území Lipenska

Turisticko-rekreační zatížení území slouží jako ukazatel prostorové diferenciacce cestovního ruchu. Důležitou roli zde hraje výskyt objektů individuální rekreace. Na Lipensku mezi střediska „druhého bydlení“ patří obce Horní Planá, Černá v Pošumaví a Lipno nad Vltavou, u kterých se nachází nejvíce chatových osad.

Tabulka 22: Turisticko-rekreační zatížení obcí Lipenska

obec	součet lůžek	výměra v km ²	t.-r. zatížení [lůžka/km ²]
Černá v Pošumaví	2990	50.38	59.8
Frymburk	4884	54.07	90.4
Horní Planá	3932	99.26	39.7
Hořice na Šumavě	114	31.91	3.6
Ktiš	724	37.18	19.6
Lipno nad Vltavou	1992	19.48	104.8
Loučovice	105	42.02	2.5
Nová Pec	877	66.38	13.3
Přední Výtoň	486	77.84	6.2
Stožec	524	104.78	5
Strážný	168	49.64	3.4
Volary	432	107.63	4
Vyšší Brod	439	69.76	6.3
Zbytiny	250	39.04	6.4

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009

Tabulka 23: Významové hodnoty turisticko-rekreačního zatížení

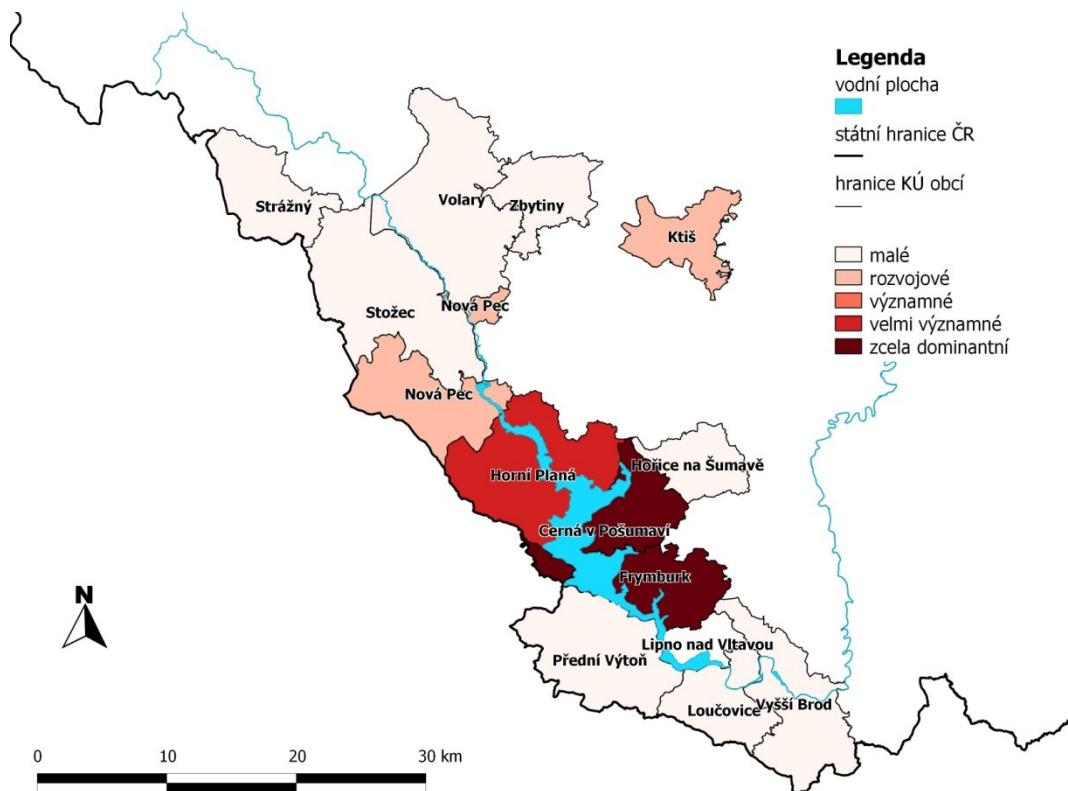
zatížení území	počet lůžka/km ²
zcela dominantní	50 a více
velmi významné	35-49,9
významné	20-34,9
rozvojové	10-19,9
malé	do 9,9

Zdroj: Vystoupil (2006, s. 100)

Vliv na rozložení turisticko-rekreačního zatížení má především atraktivita území pro cestovní ruch. Podle klasifikace dle míry turisticko-rekreačního zatížení území zpracovaného na základě Atlasu CR ČR je zřetelné, že mezi obce se zcela dominantním turisticko-rekreačním zatížením patří Lipno nad Vltavou, Frymburk a Černá v Pošumaví. Ostatní obce již spadají do intervalu malého zatížení a to díky malému počtu lůžkové kapacity HUZ a OIR nebo velké rozloze území obce.²⁶

²⁶ Vystoupil, J. (2006, s. 100)

Obrázek 11: Turisticko-rekreační zatížení území Lipenska

Zdroj: ČÚZK, ČSÚ, 31. 12. 2009, Vystoupil (2006)

Z hlediska turisticko-rekreačního zatížení obcí (Obrázek 11) je zřejmé, že obce ležící v chráněných krajinných oblastech, kde je omezena výstavba a jejich rozvoj, nedosahuje zatížení takových hodnot, jako nejvýznamnější střediska cestovního ruchu na Lipensku. I přesto je hodnota turisticko-rekreační funkce obcí na pravém břehu Lipenského jezera významná, což je jasným dokladem snahy o využití potenciálu obcí v limitech daných ochranou chráněných krajinných oblastí.

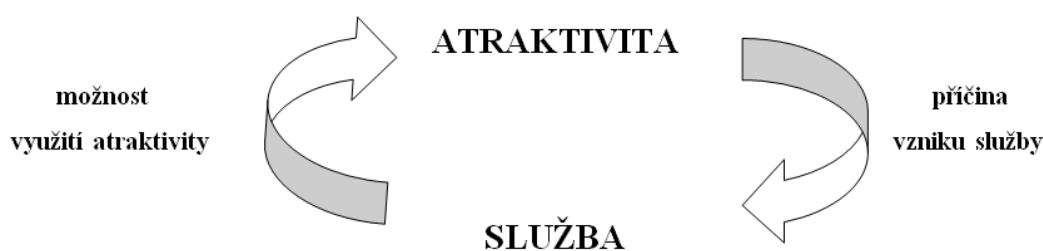
6. VLIV ATRAKTIVIT CESTOVNÍHO RUCHU NA PROSTOROVOU DISTRIBUCI SLUŽEB NA LIPENSKU

Na Lipensku je možné nalézt velké množství atraktivit. Většina těchto atraktivit spadá do přírodního potenciálu, kulturně historický potenciál je zde méně významný. Existence atraktivit cestovního ruchu má za následek vznik služeb potřebných k využití tohoto potenciálu (pokud to umožňuje samotný charakter atraktivity, legislativní podmínky a charakter ochrany přírody, popř. jiná omezení). Jedná se o služby zajišťující ubytování, stravování a doplňkové služby pro návštěvníky Lipenska. Mezi atraktivitami a službami cestovního ruchu je předpokládána existující vazba, kdy dochází k jejich vzájemnému ovlivňování.

Předpokladem pro tuto vazbu je, že turistický potenciál je příčinou vzniku navazujících služeb cestovního ruchu (vzniklé služby jsou následníkem), kdy z výstupů korelační analýzy není možné tuto informaci odvodit.

Za přítomnosti přírodního či kulturně historického potenciálu v území dochází k provozování aktivit a vzniku služeb cestovního ruchu spojených s možností využití příslušného potenciálu. V důsledku toho poté dochází k vytvoření typově zaměřeného střediska cestovního ruchu.

Obrázek 12: Schéma vzájemného vlivu celkového potenciálu cestovního ruchu

Zdroj: vlastní návrh

6.1 Vliv potenciálních rekreačních ploch na rozmístění služeb CR

Potenciální rekreační plochy představují území potenciálně vhodné pro CR, tedy nezastavěné území v podobě lesů, luk, pastvin, vodní plochy, sadů, zahrad atd. Všechny obce Lipenska disponují velkým potenciálem na straně potenciálních rekreačních ploch (viz kap. 5.1). Při vzájemném porovnání je možno dojít ke zjištění, že tento potenciál se

v největším množství vyskytuje v obcích Nová Pec, Loučovice nebo Volary. Příčinou takového výsledku je poměrně velká plocha katastrálního území těchto obcí.

Tabulka 24: Hodnoty korelačního koeficientu PRP se službami CR na Lipensku

potenciál	korelace se službami									
	celk. sl.	celk. ub.	HUZ	OIR	celk. sport.	lyž. služby	vod. služ.	cykloslužby	IC	prům. kor.
pot. rekr. plochy	0.131	0.13	0.242	0.34	0.32	0.04	0.214	0.539	-0.329	0.147

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009, vlastní výpočty

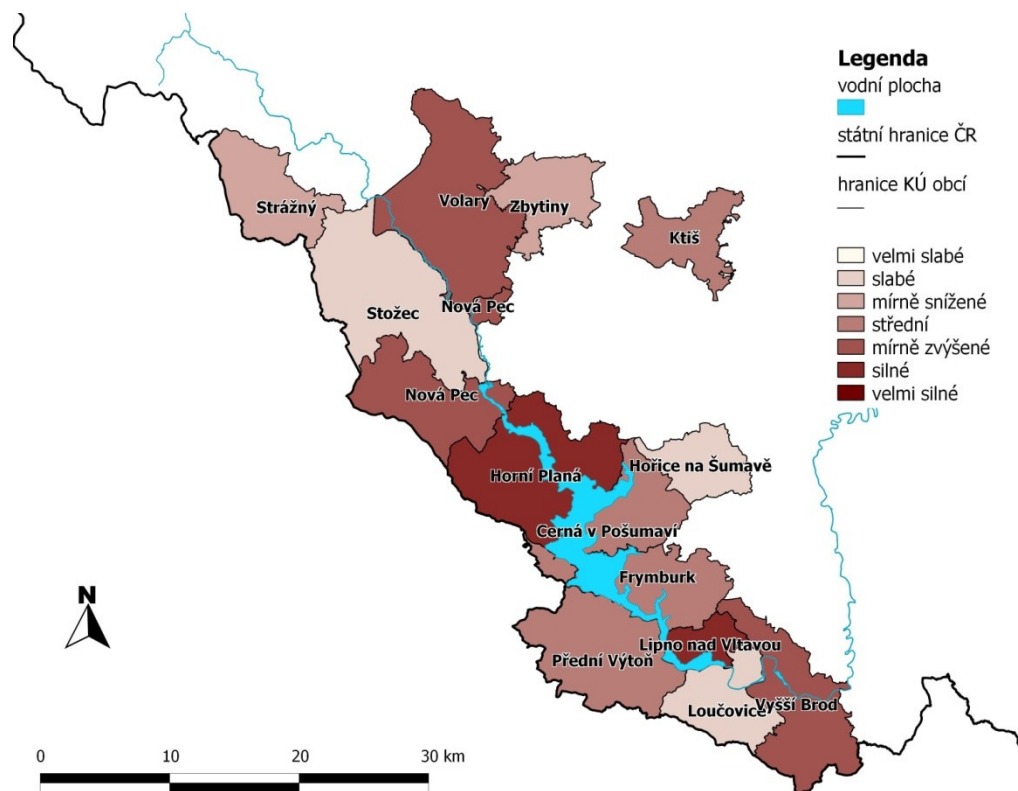
Výše uvedená tabulka ukazuje průměrnou hodnotu korelačního koeficientu 0,147, což dokládá zanedbatelný vzájemný vliv tohoto potenciálu a služeb CR. Největší vzájemný vliv nalezneme mezi daným potenciálem a službami pro cyklisty, které tvoří značené cyklostezky, cyklotrasy, půjčovny a opravny kol, přivozy, atd. Vzhledem k tomu, že se cykloturistika řadí k měkčím formám CR, je možné ji provozovat i v oblastech chráněných území s omezenou možností dalšího rozvoje CR, v kterém se tento potenciál soustřeďuje nejvíce. Tento vliv je dán také prostorovou nenáročností a šetrností k přírodě na rozdíl od HUZ, které pro svůj vznik vyžadují větší prostor a vážou na sebe další služby. Lipensko se může chlubit velkým množstvím cyklostezek nacházejících se i na pravém břehu lipenského jezera v chráněném území. Cykloturistika usnadňuje přístup nerovnoměrně rozmístěných územně zakotvených atraktivit CR a spojuje návštěvu atraktivity se sportovním zážitkem.

Tabulka 25: Využití a typ využití PRP službami pro cyklisty na Lipensku

obec	služby pro cyklisty	PRP	využití	typ využití
Černá v Pošumaví	3	3	0	E
Frymburk	3	3	0	E
Horní Planá	5	3	2	D
Hořice na Šumavě	1	3	-2	F
Ktiš	1	1	0	I
Lipno nad Vltavou	5	3	2	D
Loučovice	2	4	-2	C
Nová Pec	5	4	1	A
Přední Výtoň	4	4	0	A
Stožec	1	3	-2	F
Strážný	1	2	-1	I
Volary	4	3	1	D
Vyšší Brod	2	1	1	I
Zbytiny	1	2	-1	I

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009

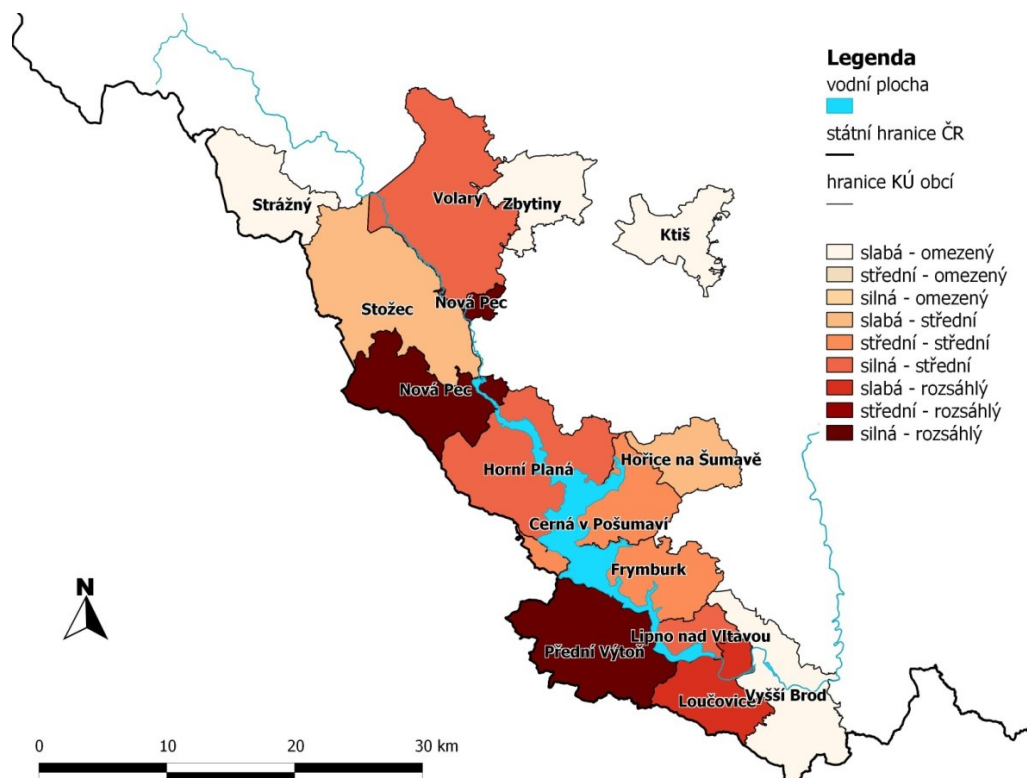
Obrázek 13: Využití PRP službami pro cyklisty na Lipensku

Zdroj: ČÚZK, ČSÚ, 31. 12. 2009

Výše uvedená tabulka a obrázek ukazují, že největší využití potenciálu rekreačních ploch službami pro cyklisty se nachází v katastrálním území obcí Horní Planá nebo Lipno nad Vltavou. Tyto obce se stávají nejčastějšími průsečíky lipenských cyklostezek a vzhledem ke koncentraci ubytovacích služeb do těchto obcí dochází ke vzniku půjčoven, opraven kol atd. Dalšími obcemi jsou Volary nebo Nová Pec, kde je cyklostezkami protkaný také pravý břeh Lipenského jezera patřící do katastrálního území a kde se také nalézají velká část potenciálu rekreačních ploch těchto obcí.

Obrázek 14: Typ využití PRP službami pro cyklisty na Lipensku (služba - potenciál)

Zdroj: ČÚZK, Bina (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Vysoký potenciál a silná aktivita ve formě služeb CR se vyskytují v obcích, jejichž velká část katastrálního území se rozprostírá na pravém břehu Lipenského jezera a cyklostezky a služby pro cyklisty zde usnadňují a zpříjemňují návštěvu přírodních krás. Mezi takové obce patří Nová Pec a Přední Výtoň. Naopak obec Ktiš nedisponuje ani přílišným potenciálem na straně potenciálních rekreačních ploch, ani službami pro cyklisty. Tato skutečnost je dána polohou a větší vzdáleností od Lipenského jezera a sousedstvím s VÚ Boletice, které je nepřístupné turistům.

Dle hodnot dosažených korelační analýzou je zřejmé, že potenciální rekreační plochy nemají velký význam v prostorovém rozložení služeb CR.

6.2 Vliv přírodních atraktivit na rozmístění služeb CR

Na Lipensku se nachází velké množství přírodních atraktivit. Převážně se jedná o atraktivity spadající do chráněného území. Jsou to atraktivity různého charakteru od plošných na straně NP a CHKO Šumava, přes liniové až k bodovým atraktivitám (viz kap. 5). Každá tato atraktivita může disponovat jiným významem pro CR. Nachází se zde mnoho atraktivit regionálního významu, které jsou lákadlem především pro

návštěvníky z blízkého okolí. Vyskytují se zde však i atraktivity s celorepublikovým nebo dokonce světovým významem pro CR (NP Šumava, vodní plocha Lipno, řeka Vltava). Vzájemný vliv přírodních atraktivit je uveden v následující tabulce.

Tabulka 26: Hodnoty korelačního koeficientu přírodních atraktivit se službami CR na Lipensku

potenciál	korelace se službami									
	celk. sl.	celk. ub.	HUZ	OIR	celk. sport.	lyž. služby	vod. služ.	cykloslužby	IC služby	prům. kor.
přírodní atraktivity	0.246	0.247	0.196	0.241	0.08	-0.266	0.442	0.522	-0.0285	0.186

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009, vlastní výpočty

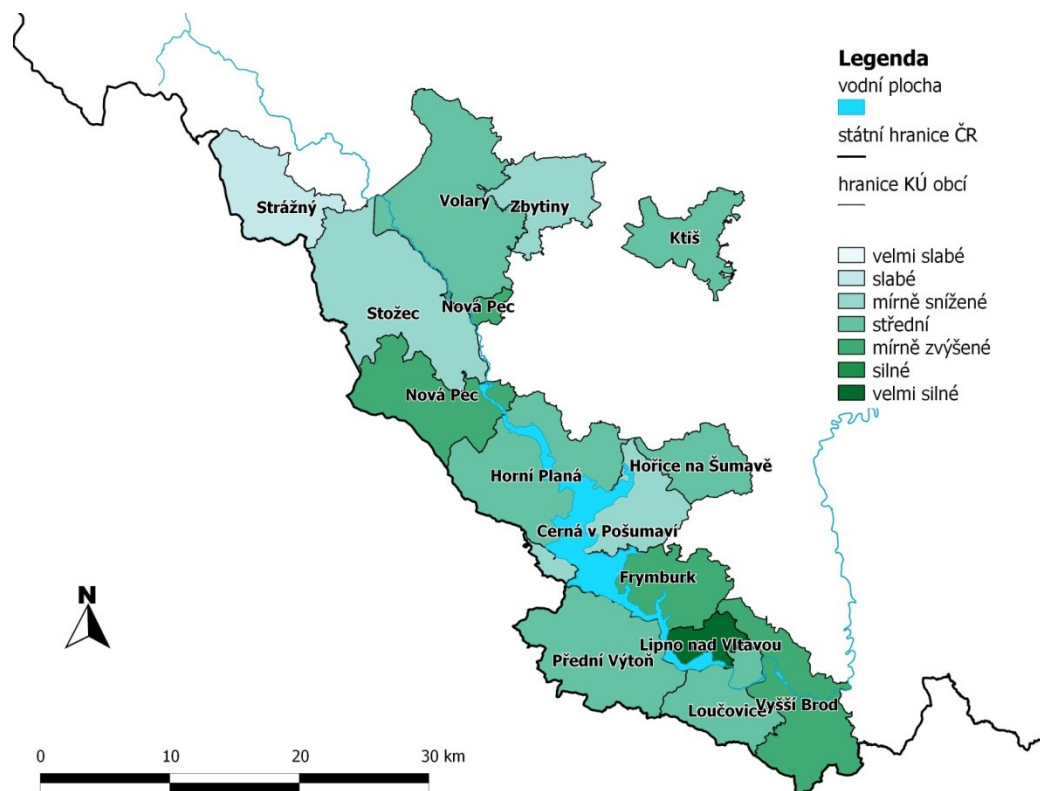
Průměrná hodnota korelačního koeficientu přírodních atraktivit a služeb CR dosahuje minimálních hodnot a korelace je zde slabá (0,186). Stejně jako v kap. 6.1 byl největší vliv zaznamenán mezi přírodními atraktivitami a službami pro cyklisty. V tomto případě největší využití je v obci Lipno nad Vltavou, která je průsečíkem cyklostezek a místem koncentrace ubytovacích a stravovacích zařízení, a tudíž i služeb pro cyklisty. Častým případem je, že turista se ubytuje v Lipně nad Vltavou nebo podobné obci s velkou koncentrací ubytovacích a doprovodných služeb, zde využije nabídky služeb pro cyklisty (např. půjčovny) a odtud vyráží na návštěvu atraktivit CR ležících v jiných obcích s použitím cyklostezek. V obci Nová Pec se nalézá poměrně hustá síť cyklostezek, což vypovídá o vysokém využití služeb pro cyklisty zapříčiněnou vysokou koncentrací přírodních atraktivit.

Tabulka 27: Využití a typ využití přírodních atraktivit službami pro cyklisty na Lipensku

obec	cykloslužby	přír. atr.	využ.	st. využ.
Černá v Pošumaví	3	4	-1	B
Frymburk	3	2	1	H
Horní Planá	5	5	0	A
Hořice na Šumavě	1	1	0	I
Ktiš	1	1	0	I
Lipno nad Vltavou	5	1	4	G
Loučovice	2	2	0	I
Nová Pec	5	4	1	A
Přední Výtoň	4	4	0	A
Stožec	1	2	-1	I
Strážný	1	3	-2	F
Volary	4	4	0	A
Vyšší Brod	2	1	1	I
Zbytiny	1	2	-1	I

Zdroj: Bina (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Obrázek 15: Využití přírodních atraktivit službami pro cyklisty na Lipensku

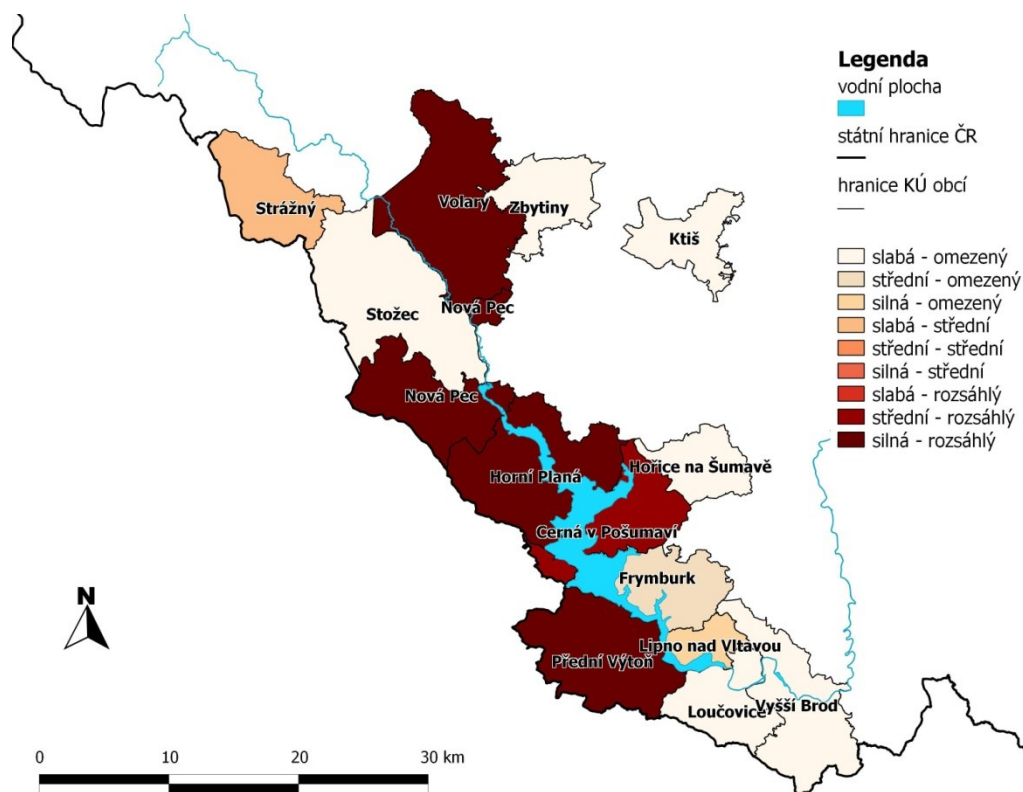

Zdroj: ČÚZK, Bina (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Přísnější podmínky ochrany přírody na pravém břehu (obce zasahující tam svým katastrálním územím) způsobují nízké hodnoty využití přírodního potenciálu nacházejícího se v těchto oblastech s omezenými možnostmi výstavby pro rozvoj CR. K takovýmto obcím se řadí Stožec nebo Strážný. Využití služeb CR a přírodních

atraktivit dosahuje nízkých hodnot také v obci Černá v Pošumaví, což je však spíše způsobeno blízkostí turisticky významných obcí jako Horní Planá nebo Frymburk s vysokou kapacitou služeb pro CR.

Obrázek 16: Typ využití přírodních atraktivit službami pro cyklisty na Lipensku (služba - potenciál)

Zdroj ČÚZK, Bína (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Rozsáhlý potenciál s množstvím služeb se nalézá v obcích Nová Pec, Volary, Přední Výtoň a Horní Planá. Důvod těchto výsledků souvisí s polohou většiny těchto obcí na obou březích lipenského jezera. Na pravém břehu se nalézá velké množství přírodních atraktivit a levý břeh disponuje službami CR. V obcích Loučovice a Ktiš se nenalézá potenciál příhodný pro vznik většího množství služeb CR. V obci Horice na Šumavě převládá kulturně-historický potenciál nad potenciálem přírodních atraktivit.

Největší vliv přírodních atraktivit je tedy nalezen u služeb pro cyklisty a to především v obcích, jejichž území se rozkládá na pravém břehu Lipenského jezera (Horní Planá, Nová Pec, Přední Výtoň).

6.3 Vliv vodní plochy na rozmístění služeb

Nejvýznamnějšími předpokládanými atraktivitami jsou vodní plocha Lipenského jezera a sjízdné úseky řeky Vltavy. Pro možnost aktivace těchto atraktivit je nutné vytvořit služby poskytující možnost jejich využití. Vodní plocha takovýchto rozměrů a přítomnost sjízdných úseků řeky vytváří potenciál především pro vodní sporty jako windsurfing, plachtění, jízda na lodích, raftech, kanoích, jachtách, vodních skútrech atd.

Vzhledem k těmto aktivitám je zapotřebí existence služeb navazujících na tuto formu cestovního ruchu, jako půjčovny a servisy sportovního vybavení pro vodní sporty (skútry, lodě, loďky, rafty, kanoje), mariny, přístaviště, raftcentra atd.

Tabulka 28: Využití a typ využití vodní plochy službami pro vodní sporty na Lipensku

obec	vod. služ.	vod. plocha	využití	typ využ.
Černá v Pošumaví	4	2	2	G
Frymburk	4	4	0	A
Horní Planá	5	5	0	A
Hořice na Šumavě	1	1	0	I
Ktiš	1	1	0	I
Lipno nad Vltavou	3	1	2	E
Loučovice	1	1	0	I
Nová Pec	2	1	1	I
Přední Výtoň	1	1	0	I
Stožec	1	1	0	I
Strážný	1	1	0	I
Volary	1	1	0	I
Vyšší Brod	2	1	1	I
Zbytiny	1	1	0	I

Zdroj: Bina (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Tabulka 28: Využití a typ využití vodní plochy službami pro vodní sporty na Lipensku identifikuje počty atraktivit v podobě vodní plochy Lipenského jezera a toku řeky Vltavy přiléhající k území katastru dané obce a služeb spojených s provozováním vodních sportů, které lze v dané obci identifikovat. Analýzou vzájemného vztahu prostřednictvím korelace atraktivit a identifikovaných služeb a zjištěním využití a typu využití, je možné identifikovat vzájemný vliv těchto potenciálů, jak za celkovou plochu Lipenska, tak i za jednotlivé obce.

Tabulka 29: Hodnoty korelačního koeficientu vodní plochy a služeb CR na Lipensku

potenciál	korelace se službami									
	celk. sl.	celk. ub.	HUZ	OIR	celk. sport.	lyž. služby	vod. služ.	cykloslužby	IC služby	prům. kor.
vodní plocha	0.888	0.889	0.725	0.856	0.133	-0.152	0.83	0.382	0.344	0.544

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009, vlastní výpočty

Tabulka 29 ukazuje téměř absolutní korelaci (vzájemný vliv) vodní plochy na různé druhy služeb CR. Největší vliv se vyskytuje u ubytovacích služeb (HUZ a OIR) s hodnotou korelace 0,889.

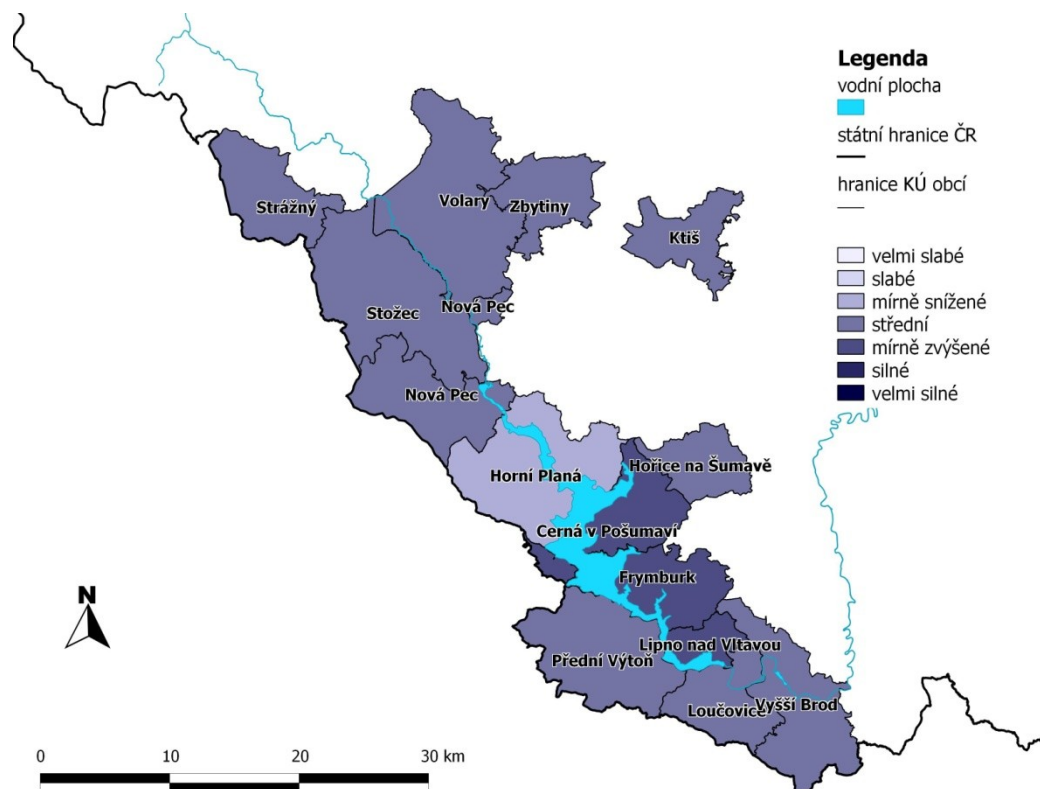
Výše uvedená tabulka ukazuje, že největší využití vodní plochy ubytovacími kapacita je v obcích na břehu Lipenského jezera. Avšak po rozdělení na HUZ a OIR je zřejmé, že větší vliv existuje mezi vodní plochou a OIR. Důvodem může být charakter rozmístění těchto ubytovacích zařízení. Naproti HUZ, která se koncentrují přímo do obcí ležících na břehu Lipenského jezera např. Lipno nad Vltavou, Frymburk, mají OIR nerovnoměrné rozložení po celém katastrálním území obcí (koncentrace do chatových osad podél břehu Lipenského jezera).

Tabulka 30: Využití a typ využití vodní plochy celkovými ubytovacími službami na Lipensku

obec	celk. ub.	vod. plocha	využití	typ využ.
Černá v Pošumaví	3	2	1	H
Frymburk	5	4	1	A
Horní Planá	4	5	-1	A
Hořice na Šumavě	1	1	0	I
Ktiš	1	1	0	I
Lipno nad Vltavou	2	1	1	I
Loučovice	1	1	0	I
Nová Pec	1	1	0	I
Přední Výtoň	1	1	0	I
Stožec	1	1	0	I
Strážný	1	1	0	I
Volary	1	1	0	I
Vyšší Brod	1	1	0	I
Zbytiny	1	1	0	I

Zdroj: Bina (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

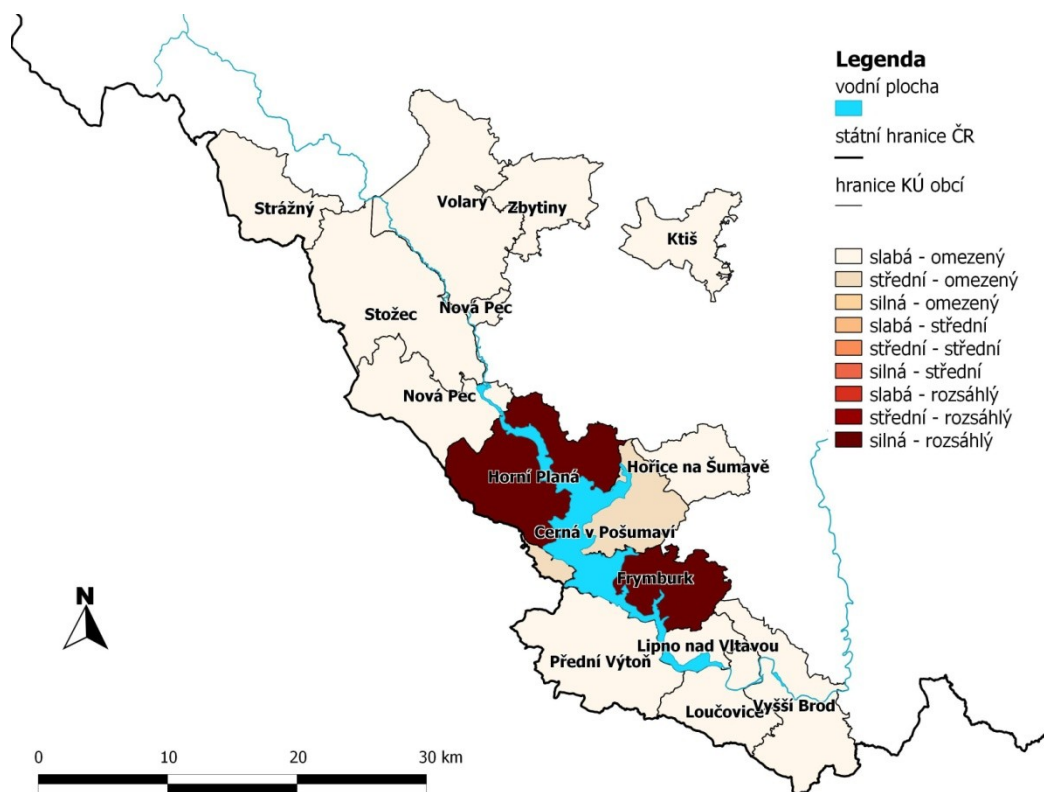
Obrázek 17: Využití vodní plochy celkovými ubytovacími službami na Lipensku

Zdroj ČÚZK, Bina (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Největší potenciál spolu s největší koncentrací služeb se vyskytuje v obci Horní Planá a Frymburk. Tyto obce disponují velkou vodní plochou a vysokým počtem ubytovacích kapacit jak na straně HUZ, tak i OIR. Lipno nad Vltavou přes svou velkou ubytovací kapacitu na straně HUZ ztrácí díky menšímu množství OIR. Důvodem menšího počtu OIR v Lipně nad Vltavou je poměrně malá a z velké části zastavěná plocha obce. Obce ležící na pravém břehu Lipenského jezera (Nová Pec, Stožec, Strážný, Přední Výtoň) jsou omezeny v rozvoji CR vzhledem k poloze v chráněném území, tudíž se zde nevyskytují větší ubytovací kapacity. Vodní plocha v takovém případě je málo využita.

Obrázek 18: Typ využití vodní plochy celkovými ubytovacími službami na Lipensku (služba - potenciál)

Zdroj: ČÚŽK, Bína (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Další výrazný vliv vodní plochy na služby CR ukazuje Tabulka 31.

Tabulka 31: Využití a typ využití vodní plochy celkovými službami na Lipensku

obec	celk. akt.	vod. plocha	využití	typ využ.
Černá v Pošumaví	3	2	1	H
Frymburk	5	4	1	A
Horní Planá	4	5	-1	A
Hořice na Šumavě	1	1	0	I
Ktiš	1	1	0	I
Lipno nad Vltavou	3	1	2	H
Loučovice	1	1	0	I
Nová Pec	1	1	0	I
Přední Výtoň	1	1	0	I
Stožec	1	1	0	I
Strážný	1	1	0	I
Volary	1	1	0	I
Vyšší Brod	1	1	0	I
Zbytiny	1	1	0	I

Zdroj: Bína (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Největší intenzita celkových služeb (ubytovací, sportovní, informační) se nachází opět v obcích na levém břehu Lipenského jezera. Díky množství služeb CR pro vodní sporty, pro cyklisty, pro lyžaře atd., fungujících v Lipně nad Vltavou, se tato obec řadí mezi obce s velkým vzájemným vlivem mezi vodní plochou a celkovými službami CR a jejich využitím jako jsou Horní Planá, Frymburk nebo Černá v Pošumaví. Viditelná je koncentrace většiny služeb do obcí s velkou ubytovací kapacitou, které se navíc nachází v blízkosti břehu Lipenského jezera.

Tabulka 32: Využití a typ využití vodní plochy službami pro vodní sporty na Lipensku

obec	vod. služ.	vod. plocha	využití	typ využ.
Černá v Pošumaví	4	2	2	G
Frymburk	4	4	0	A
Horní Planá	5	5	0	A
Hořice na Šumavě	1	1	0	I
Ktiš	1	1	0	I
Lipno nad Vltavou	3	1	2	E
Loučovice	1	1	0	I
Nová Pec	2	1	1	I
Přední Výtoň	1	1	0	I
Stožec	1	1	0	I
Strážný	1	1	0	I
Volary	1	1	0	I
Vyšší Brod	2	1	1	I
Zbytiny	1	1	0	I

Zdroj: Bína (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Mezi služby s velkým využitím vodní plochy se také řadí služby pro vodní sporty v podobě půjčoven, opraven, služeb zajišťujících výuku jednotlivých sportů atd. Situace je obdobná jako u celkových služeb. Opět tabulka ukazuje minimální vliv vodní plochy v obcích na pravém břehu jezera. Naopak největší počty těchto služeb fungují v obcích převážně na pravém břehu Lipenského jezera nabízející vysoký počet ubytovacích kapacit v různých druzích ubytovacích zařízení (Lipno nad Vltavou, Horní Planá, Černá v Pošumaví). V těchto obcích dominují ubytovací služby, které na sebe vážou další doprovodné služby dle charakteru potenciálu.

Ostatní druhy služeb v podobě IC, služeb pro lyžaře nebo služeb pro cyklisty dosahují zanedbatelných hodnot vzájemného vlivu s vodní plochou Lipenského jezera.

6.4 Vliv kulturně-historických atraktivit CR na rozmístění služeb CR

Zjištěná míra atraktivity s převahou na straně přírodního potenciálu nad kulturně-historickým dokládá pravdivost hypotézy definované v úvodu této práce. Poměr mezi těmito dvěma potenciály je také znázorněn v Obrázek 7 (kap. 5.4). Kulturně-historický potenciál převládá v obcích Vyšší Brod (atraktivita celorepublikového významu pro CR) a Hořice na Šumavě (muzeum pašijových her). Lipno nad Vltavou disponuje potenciálem na straně vodní přehrady a vodní elektrárny Lipno.

Obrázek 19: Hodnoty korelačního koeficientu kulturně-historického potenciálu a služeb CR na Lipensku

potenciál	korelace se službami									
	celk. sl.	celk. ub.	HUZ	OIR	celk. sport.	lyž. služby	vod. služ.	cykloslužby	IC služby	prům. kor.
kult.-h. atraktivity	-0.003	-0.005	0.244	-0.171	0.245	0.152	0.207	0.276	0.203	0.127

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009, vlastní výpočty

Průměrná korelační hodnota se všemi druhy služeb CR existujících na Lipensku dokladuje minimální vliv kulturně-historického potenciálu. Největší vzájemný vliv je dosažen se službami pro cyklisty.

Tabulka 33: Využití a typ využití kulturně-historického potenciálu službami pro cyklisty na Lipensku

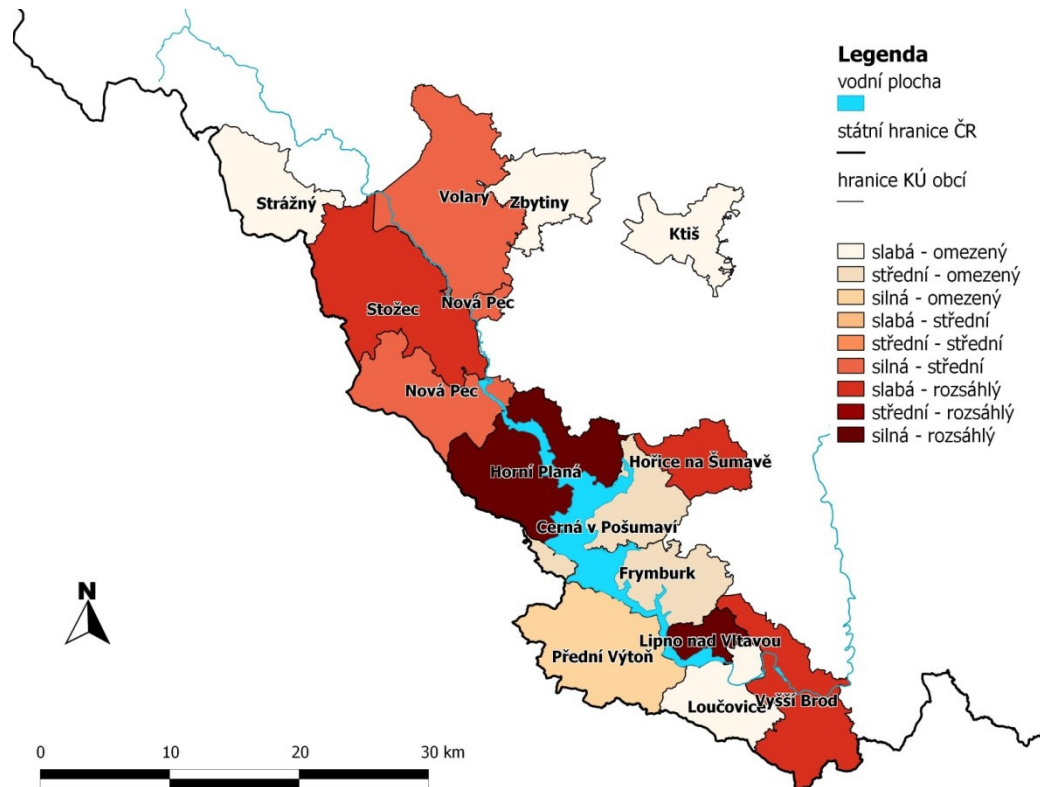
obec	cyklo. sl.	k. - h. atr.	využ.	typ využ.
Černá v Pošumaví	3	1	2	H
Frymburk	3	1	2	H
Horní Planá	5	4	1	A
Hořice na Šumavě	1	4	-3	C
Ktíš	1	1	0	I
Lipno nad Vltavou	5	4	1	A
Loučovice	2	1	1	I
Nová Pec	5	3	2	D
Přední Výtoň	4	1	3	G
Stožec	1	4	-3	C
Strážný	1	1	0	I
Volary	4	3	1	D
Vyšší Brod	2	5	-3	C
Zbytiny	1	1	0	I

Zdroj: Bina (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Největšího využití kulturně-historických atraktivit službami pro cyklisty dosahují obce s vysokým potenciálem na straně tohoto potenciálu (Lipno nad Vltavou s vodní

elektrárnou, Horní Planá s muzei). Vyšší Brod a Stožec přes velký kulturně-historický potenciál není v důsledku chybějících služeb pro cyklisty plně využita.

Obrázek 20: Typ využití kulturně-historického potenciálu službami pro cyklisty na Lipensku (služba - potenciál)

Zdroj ČÚZK, Bina (2010), ČSÚ, 31. 12. 2009

Hodnoty korelačního koeficientu dosažené kulturně-historickým potenciálem s ostatními službami CR nabývají zanedbatelných hodnot a dokladují jejich minimální vzájemný vliv.

6.5 Vliv celkového potenciálu CR na služby CR

Na Lipensku se nachází velké množství potenciálu. Mezi převládající se řadí přírodní potenciál, který je doplněn kulturně-historickými atraktivitami. Tabulka 34 dokladuje minimální vliv tohoto celkového potenciálu na rozmístění služeb CR. Největšího korelačního koeficientu dosahuje celkový potenciál se službami pro cyklisty. Tato aktivita cestovního ruchu je na Lipensku velkým fenoménem a to především díky reliéfu krajiny vhodnému k provozování tohoto sportu, množství značených cyklostezek a cyklotras, možnosti využití převozů přes vodní plochu Lipenského jezera a služeb poskytujících servis a vybavení pro cyklisty.

Tabulka 34: Hodnoty korelačního koeficientu celkového potenciálu a služeb CR na Lipensku

potenciál	korelace se službami									
	celk. sl.	celk. ub.	HUZ	OIR	celk. sport.	lyž. služby	vod. služ.	cykloslužby	IC služby	prům. kor.
celkový potenciál	0.23	0.23	0.31	0.139	0.237	-0.155	0.514	0.672	-0.004	0.242

Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2009, vlastní výpočty

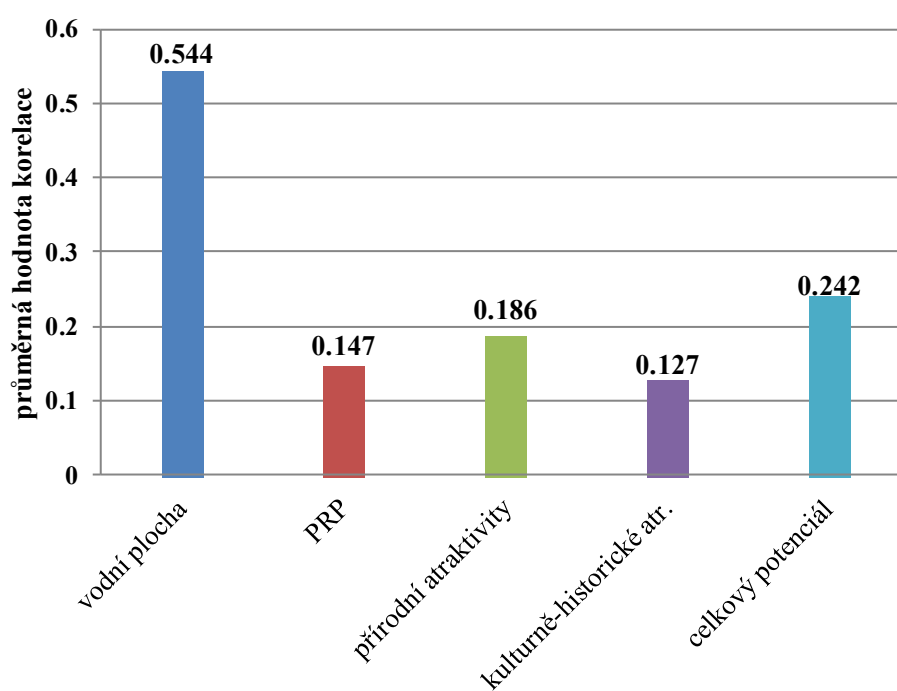
Na Lipensku se nachází síť cyklostezek, které procházejí obcemi, ve kterých je možné provozovat navazující služby. Většina cyklistů započne svůj cyklovýlet právě v obcích, kde je krátkodobě ubytována nebo do obce přijede jiným druhem dopravy (cyklobus, autobus, osobní vozidlo, vlak). Nejvíce cyklostezek prochází obcí Lipno nad Vltavou, služba pro cyklisty je tu však zastoupena pouze jedna, v podobě půjčovny a servisu kol. Dalším významným průsečíkem cyklostezek je Horní Planá nebo Volary, kde je možno nalézt již větší množství navazujících služeb a to nejen díky půjčovnám a servisům, ale též v podobě převozů přes vodní plochu Lipenského jezera s možností návaznosti na cyklostezky pravého břehu se zachovalou přírodou, právě díky omezeným možnostem rozvoje území.

Největšího vlivu dosahuje celkový potenciál se službami pro cyklisty v obci Nová Pec, jejíž katastrální území zasahuje na pravý břeh Lipenského jezera a disponuje tak vysokým potenciálem i větším počtem služeb pro cyklisty v podobě cyklostezek.

6.6 Shrnutí vlivu atraktivit na rozmístění služeb

Na základě rozčlenění na specifické aktivity (služby) byly porovnány vlivy jednotlivých potenciálů na rozložení jednotlivých služeb v řešeném území. Z výsledků korelační analýzy je patrná rozdílnost tohoto vlivu. Největší vliv na rozmístění služeb byl zaznamenán v případě vodní plochy. Průměrné hodnoty korelačního koeficientu jsou znázorněny v následujícím grafu.

Graf 5: Průměrné hodnoty korelačního koeficientu potenciálů CR na Lipensku

Zdroj: vlastní výpočty

Maximálních dosažených hodnot nabývá korelace mezi vodní plochou a celkovou ubytovací kapacitou a poté mezi vodní plochou a celkovou nabídkou služeb. Korelační koeficient dosahuje téměř hodnoty 1, což vypovídá o téměř absolutní závislosti.

Tento vliv se odráží v intenzitě služeb zejména v obcích Horní Planá, Frymburk, Lipno nad Vltavou, Černá v Pošumaví.

Rozdíl rozmístění je možné identifikovat u HUZ a OIR. HUZ se koncentrují především do sídel, naproti tomu OIR jsou nerovnoměrně rozmístěny po celém katastrálním území obcí. Se zvýšenou kapacitou HUZ vznikají v místě další návazné služby pro návštěvníky. Příkladem může být obec Lipno nad Vltavou, která disponuje vysokou ubytovací kapacitou HUZ a koncentruje se zde i velké množství sportovních služeb, které jsou aktivovány přítomností vodní plochy a koncentrací návštěvníků.

Vysoká korelace byla zaznamenána i v případě služeb pro vodní sporty, které se logicky koncentrují do obcí ležících na levém břehu Lipenského jezera. Důvodem rozmístění na levém břehu je zhoršená dostupnost pravého břehu spojená s omezeným rozvojem CR z důvodu přítomností chráněných území.

Hodnota korelace vodní plochy s ostatními službami je v porovnání s výše uvedenými zanedbatelná.

Druhá nejvyšší průměrná korelace byla zaznamenána mezi celkovým potenciálem a celkovou nabídkou služeb. Celkový potenciál vykazoval nejvyšší závislost se službami

pro cyklisty. Vzhledem k tomu, že celkový potenciál je složen z územně zakotvených atraktivit přírodních i kulturně-historických, které jsou nerovnoměrně rozloženy po celém území Lipenska, umožňují tyto služby jejich propojení v návaznosti se sportovním vyžitím. Charakter těchto služeb umožňuje jejich rozvoj i na pravém břehu Lipenského jezera z důvodu malých prostorových nároků a nízkého ovlivnění krajiny.

Třetí nejvyšší průměrná hodnota korelace byla zaznamenána v případě přírodních atraktivit, kdy je zaznamenána závislost již velmi malá. Významnější závislost je pouze mezi přírodními atraktivitami a službami pro cyklisty. Tyto služby se nejvíce koncentrují v obcích Horní Planá, Lipno nad Vltavou (důvodem je vysoká kapacita ubytování) a v Nové Peci. Roli zde může i hrát návaznost na dopravní infrastrukturu.

Potenciál PRP a kulturně-historických atraktivit dosahuje již nízkých a nevýznamných hodnot, což vypovídá o neexistenci vlivu na rozmístění a intenzitu služeb CR.

Vysoká hodnota korelačního koeficientu dokladuje existenci středisek letní rekreace u vody spojenou s vodními sporty. I přes nízkou hodnotu korelačního koeficientu veškerého potenciálu s lyžařskými službami, se na Lipensku nachází lyžařské středisko nadregionálního významu, které bylo velkou a výhodnou investicí ze strany Svazku lipenských obcí.

7. ZÁVĚR

Lipensko je jasným dokladem mnohaletého vývoje velikosti a charakteru potenciálu CR. Nejdříve zde existovala zachovalá příroda, ve které byly postupem času vybudovány atraktivita kulturně-historické v podobě hradů, zámků a tvrzí atd. V důsledku zachování původní krajiny poté vznikla velkoplošná a maloplošná chráněná území, čímž se opět zvyšovala jeho atraktivita. Největším zlomem se stala stavba vodní nádrže v roce 1958 – 59, která byla impulsem pro pozdější koncentraci ubytovacích kapacit, nejdříve v podobě chat a chalup. Především za socialismu, kdy nebyla možnost volného vycestování, zastupovalo Lipenské jezero rekreaci u moře a probíhaly zde podnikové rekreace charakteristické nižším standardem ubytování. U vodní plochy se postupem času začala rozšiřovat nabídka služeb HUZ, pro vodní sporty, pro cyklisty apod.

Práce analyzuje aktuální situaci distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb na Lipensku. Dalším úkolem bylo sledování struktury nabízených doprovodných služeb a jejich rozložení ve sledovaném území.

Cílem této práce bylo zjištění vlivu atraktivit na služby CR v oblasti Lipenska. Sledovaná byla intenzita a prostorová distribuce služeb. Větší koncentrace turistických a rekreačních lůžkových kapacit tak lze ve sledovaném území pozorovat především na levém břehu. HUZ se koncentrují do obcí v blízkosti vodní plochy (OIR), naproti tomu rozmístění OIR je nerovnoměrně rozložené po celém katastrálním území obcí, které však disponují také vysokým potenciálem na straně vodní plochy (Horní Planá, Frymburk).

Doprovodné služby se ve velké míře koncentrují ke kapacitám ubytovacích zařízení. Důvodem této koncentrace je využití doprovodných služeb klientelou ubytovacích kapacit. Tato problematika spadala pod dílčí cíl práce, který se zabýval existencí služeb CR na Lipensku.

Výsledky analýzy vlivu atraktivit na intenzitu a rozmístění služeb cestovního ruchu prostřednictvím korelace mezi výskytem atraktivit a navazujících služeb prokázaly jednoznačně přítomnost jejich vzájemných závislostí. Úroveň závislosti, tedy vzniku a poskytování služeb v místě atraktivity, byla na základě shromážděných dat různá dle druhu atraktivity. Největší závislost se projevila u vodní plochy a ubytovacích kapacit rozložených do HUZ a OIR. Avšak při korelaci a následném zjištění velikosti využití vodní plochy jednotlivými ubytovacími službami bylo možné spatřit různorodost jejich

rozmístění. Kapacity HUZ se soustřeďují především do obcí ležících v blízkosti vodní plochy, na rozdíl od nerovnoměrného rozmístění OIR po celém katastru obce. Střední vliv byl zaznamenán na rozmístění služeb v službách pro cyklisty, kdy nejvyšší kapacity a jejich využití se soustřeďuje do středisek letní rekreace. Cyklistická infrastruktura také slouží jako pojítka mezi přítomnými atraktivitami a umožňuje návštěvníkům ubytování ve vzdálenějších destinacích a využití doby pobytu k návštěvě více atraktivit. I přes přítomnost velkého potenciálu pro lyžování v podobě velkého množství potenciálních rekreačních ploch a vhodnému reliéfu, se ukázal vliv této atraktivity na přítomnost služeb souvisejících se sjezdovým lyžováním pouze minimální, a ne tak výrazný jako u výše uvedených. Zásadní podíl na tom má zvýšená ochrana přírody v chráněných krajinných oblastech, kde je rozvoj služeb limitován a především poměrně vysoké náklady spojené se vznikem služeb pro sjezdové lyžování jako vleky, lanovky a sjezdovky. Nejnižší vliv na rozmístění služeb CR byl identifikován v případě kulturně-historického potenciálu, kdy se velká část těchto atraktivit vyskytuje na pravém břehu Lipenského jezera, který má horší dostupnost a neumožňuje rozvoj CR ve vyšší míře vzhledem k ochraně přírody.

Vzhledem k doložené vyšší míře atraktivity přírodního potenciálu nad kulturně-historickým lze odvodit i jeho vyšší vliv na rozmístění služeb cestovního ruchu, čímž byla potvrzena tato hypotéza definovaná v úvodu práce. Došlo k potvrzení hypotézy, podle které hraje důležitou roli existence chráněných území na soustředění ubytovacích kapacit mimo tato území, která je však doplněna horší dostupností tohoto území. Tuto hypotézu potvrzuje menší množství služeb, nacházejících se v obcích chráněného území, které je viditelné na obrázcích kapitoly 5.5.

Formou těchto zjištění byl naplněn i hlavní cíl práce, kterým bylo analyzování vlivu atraktivit cestovního ruchu na intenzitu a rozmístění služeb cestovního ruchu. Dílčí cíle byly také naplněny.

Dalším dílčím cílem bylo zhodnocení cestovního ruchu na straně potenciálu a služeb na něj navazujících. Z analýzy lze vyčíst, že je Lipensko charakteristické převahou přírodního potenciálu nad kulturně-historickým potenciálem cestovního ruchu. Dokladem toho je hodnocení míry atraktivnosti jednotlivých typů potenciálu cestovního ruchu na základě gravitační síly (průměrná vzdálenost atraktivity od trvalého bydliště návštěvníka) a převahu přírodního potenciálu dokumentuje i Obrázek 7 uvedený v kapitole 5.4 Poměr potenciálů cestovního ruchu.

Z dominantních přírodních atraktivit je to především největší uměle vytvořená vodní plocha v ČR, řeka Vltava, na území Lipenska zasahující NP Šumava spolu s CHKO Šumava a velkým množstvím maloplošných chráněných území. K nejvýznamnějším atraktivitám „doplňkového“ kulturně-historického potenciálu cestovního ruchu patří cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě, vodní elektrárna a vodní nádrž Lipno, Schwarzenberský plavební kanál či zřícenina Vítkův Hrádek nebo celá řada muzeí nacházejících se na území Lipenska. Charakter reliéfu spolu s charakteristikou kulturně-historického potenciálu a jeho rozložení do jednotlivých obcí dopomohl k potvrzení hypotézy o zařazení kulturně-historického potenciálu jako doplňkového, což je způsobeno celkovou periferní polohou regionu. Fyzicko - geografická charakteristika ukázala přítomnost potenciálu cestovního ruchu na straně reliéfu, klimatických a hydrologických podmínek. Socioekonomická charakteristika pomohla identifikovat problémy na straně vysoké nezaměstnanosti v mimosezónním období a nízké kvalifikaci zaměstnanců v cestovním ruchu, zejména z důvodu malé jazykové vybavenosti. Výskyt jazykové bariéry byl identifikován i v rámci dotazníkového šetření.

V rámci dotazníkového šetření a charakteristiky cestovního ruchu byly zjištěny rozvojové trendy, kdy se Lipensko stává oblíbenou destinací pro rodinnou dovolenou, poptávka po vyšší kvalitě služeb není již pouze ze strany zahraničních návštěvníků, ale je v čím dál větší míře vyžadována i ze strany domácích turistů. Dochází tak k nižšímu kvantitativnímu rozvoji služeb, stoupá snaha poskytovat služby na vyšší úrovni, po kterých je vyšší poptávka. Lipensko zejména díky zvyšování významu zimní rekreace především ze strany rozvoje střediska Kramolín, které se stalo střediskem lyžování národního významu, pomalu přestává být typickým střediskem letní rekreace u vody, ale i horským střediskem zimní rekreace.

Dílčí cíl, který měl za úkol provedení rajonizace a typologie cestovního ruchu byl naplněn v kapitole 5.7 Turistická regionalizace, rajonizace a typologie cestovního ruchu. Rajonizace byla provedena na základě dat z Atlasu CR ČR a byla doložena na přítomnosti území vhodných pro CR.

Díky zjištěným skutečnostem se Lipensko řadí v rámci Jihočeského kraje k nejvýznamnějším regionům cestovního ruchu. Dalším významným regionem je Českokrumlovsko, pro které je typická převaha kulturně-historického potenciálu nad potenciálem přírodním. Dalším konkurentem v Jihočeském kraji může být pro Lipensko Třeboňsko, ale vzhledem k zachovalé přírodě a přítomnosti největší vodní plochy v ČR v horském prostředí není třeba se bát. Celý Jihočeský kraj má příhodné podmínky pro

cestovní ruch, jež jsou dány polohou kraje v těsné blízkosti států EU. Charakter reliéfu je velmi příznivě nakloněn různým formám CR jako např. cykloturistice, inline bruslení. Konkurent Lipenska v nabídce zimních sportů se nachází poměrně blízko na SV Šumavy (Železná Ruda). Výhodou Lipenska však oproti převažující nabídce v oblasti potenciálu pro zimní sporty na SV Šumavy je existence celorepublikové atraktivity Lipenského jezera, které nabízí nepřehledné množství provozování aktivit a hraje tak důležitou roli v cestovním ruchu v Jihočeském kraji. Tyto skutečnosti potvrzují poslední hypotézu definující Lipensko jako jeden z hlavních regionů cestovního ruchu kraje.

SEZNAM TABULEK:

Tabulka 1: Stupeň potenciálu	19
Tabulka 2: Stupeň služby	20
Tabulka 3: Hodnocení využití potenciálu službou (aktivitou)	22
Tabulka 4: Hodnocení typu využití potenciálu službou (aktivitou)	22
Tabulka 5: Geomorfologické celky Lipenska	27
Tabulka 6: Klimatické charakteristiky Lipenska	30
Tabulka 7: Charakteristika obcí Lipenska	34
Tabulka 8: Demografické charakteristiky Lipenska (údaje k 31. 12. 2009)	35
Tabulka 9: Vybavenost obcí Lipenska (údaje k 31. 12. 2009)	36
Tabulka 10: Ekonomické subjekty na Lipensku (údaje k 31. 12. 2009)	37
Tabulka 11: Vzdálenost zvolených měst od oblasti Lipenska	39
Tabulka 12: Velikost potenciálních rekreačních ploch	44
Tabulka 13: Velikost kulturně-historického potenciálu	49
Tabulka 14: Velikost lůžkové kapacity HUZ	53
Tabulka 15: Hodnocení velikosti celkových služeb	54
Tabulka 16: Struktura členění Lipenska z hlediska významu cestovního ruchu	56
Tabulka 17: Velikost ubytovacích kapacit na Lipensku	57
Tabulka 18: Výkonové ukazatele cestovního ruchu na Lipensku	58
Tabulka 19: Půdní fond obcí Lipenska	65
Tabulka 20: Turisticko-rekreační funkce obcí Lipenska	67
Tabulka 21: Významové stupně turisticko-rekreační funkce obcí	67
Tabulka 22: Turisticko-rekreační zatížení obcí Lipenska	69
Tabulka 23: Významové hodnoty turisticko-rekreačního zatížení	69
Tabulka 24: Hodnoty korelačního koeficientu PRP se službami CR na Lipensku	72
Tabulka 25: Využití a typ využití PRP službami pro cyklisty na Lipensku	72
Tabulka 26: Hodnoty korelačního koeficientu přírodních atraktivit se službami CR na Lipensku	75
Tabulka 27: Využití a typ využití přírodních atraktivit službami pro cyklisty na Lipensku	75
Tabulka 28: Využití a typ využití vodní plochy službami pro vodní sporty na Lipensku	78

Tabulka 29: Hodnoty korelačního koeficientu vodní plochy a služeb CR na Lipensku	78
Tabulka 30: Využití a typ využití vodní plochy celkovými ubytovacími službami na Lipensku.....	79
Tabulka 31: Využití a typ využití vodní plochy celkovými službami na Lipensku ..	81
Tabulka 32: Využití a typ využití vodní plochy službami pro vodní sporty na Lipensku.....	82
Tabulka 33: Využití a typ využití kulturně-historického potenciálu službami pro cyklisty na Lipensku	83
Tabulka 34: Hodnoty korelačního koeficientu celkového potenciálu a služeb CR na Lipensku.....	85

SEZNAM GRAFŮ:

Graf 1: Porovnání míry nezaměstnanosti ČR a Lipenska	38
Graf 2: Hromadná ubytovací zařízení v obcích Lipenska.....	53
Graf 3: Míra atraktivity přírodního potenciálu.....	61
Graf 4: Míra atraktivity kulturně historického potenciálu	62
Graf 5: Průměrné hodnoty korelačního koeficientu potenciálů CR na Lipensku	86

SEZNAM OBRÁZKŮ:

Obrázek 1: Vymezení regionu Lipenska v rámci ČR	24
Obrázek 2: Katastrální území jednotlivých obcí	25
Obrázek 3: Klimatické oblasti Lipenska	29
Obrázek 4: Potenciální rekreační plochy	44
Obrázek 5: Celkový přírodní potenciál	47
Obrázek 6: Kulturně historický potenciál na Lipensku.....	50
Obrázek 7: Poměr potenciálu cestovního ruchu na Lipensku.....	51
Obrázek 8: Lůžková kapacita a druhy HUZ obcí Lipenska.....	54
Obrázek 9: Rozmístění HUZ a OIR na Lipensku	57
Obrázek 10: Turisticko-rekreační funkce obcí.....	68
Obrázek 11: Turisticko-rekreační zatížení území Lipenska.....	70
Obrázek 12: Schéma vzájemného vlivu celkového potenciálu cestovního ruchu	71
Obrázek 13: Využití PRP službami pro cyklisty na Lipensku.....	73
Obrázek 14: Typ využití PRP službami pro cyklisty na Lipensku (služba - potenciál)	74
Obrázek 15: Využití přírodních atraktivit službami pro cyklisty na Lipensku.....	76
Obrázek 16: Typ využití přírodních atraktivit službami pro cyklisty na Lipensku (služba - potenciál).....	77
Obrázek 17: Využití vodní plochy celkovými ubytovacími službami na Lipensku ..	80
Obrázek 18: Typ využití vodní plochy celkovými ubytovacími službami na Lipensku (služba - potenciál).....	81
Obrázek 19: Hodnoty korelačního koeficientu kulturně-historického potenciálu a služeb CR na Lipensku	83
Obrázek 20: Typ využití kulturně-historického potenciálu službami pro cyklisty na Lipensku (služba - potenciál).....	84

SEZNAM LITERATURY:

- ALBRECHT, J. (2003): Českobudějovicko. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky: EkoCentrum, 807 s.
- BĚHAN, M. (2006): Pilotní projekt integrovaného rozvoje destinace cestovního ruchu. Vodní rekreace v oblasti Lipenska. Renards, Brno, 164 s.
- BÍNA, J. (2010): Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice. ÚÚR, Brno, 20 s.
- BÍNA, J. (2002): Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky.
- COOPER, C. (1996): Educating the educators in tourism. A manual of tourism and hospitality education, UNWTO, 221 s.
- DAVID, P., SOUKUP, V. a kol.(2000): Šumava - Lipno. Nakladatelství S&D, Praha, 104 s.
- FORET, M. – FORETOVÁ, V. (2001): Jak rozvíjet místní cestovní ruch. Grada Publishing, Praha, 180 s.
- GEHINOVÁ, B.(2008): Geografie cestovního ruchu. JČU, České Budějovice, 83 s.
- GOELDNER, CH. R., RITCHIE, J. R. B. (2009): Tourism – Principles, Practices, Philosophies. 2. vydání. John Wiley&Sons, Inc., Hoboken, NJ, 624 s.
- HESKOVÁ, M. a kol.(1997): Cestovní ruch. JČU, Jindřichův Hradec, 57 s.
- CHÁBERA, S. (1998): Fyzický zeměpis jižních Čech. JČU, České Budějovice, 139 s.
- INCOMA Research, s. r. o.(2007): Manuál rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji.
- INDROVÁ, J. a kol.(2004): Cestovní ruch I. VŠE, Praha, 113 s.
- JETMAR, M. (2007): Cestovní ruch v příhraničních oblastech. Vysoká škola hotelová v Praze, 122 s.
- Kol. autorů (1986): Šumava – turistický průvodce. Olympia, Praha, 377 s.
- KUBAL, P. (2002): Český Krumlov, Lipensko, Kaplicko. 48 s.
- KUNSKÝ, J. (1968): Fyzický zeměpis Československa. Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 537 s.
- MALÁ, V. a kol.(2000): Cestovní ruch a Evropská unie. VŠE, Praha, 174 s.
- MALÁ, V.(1999): Cestovní ruch: Vybrané kapitoly. Vysoká škola ekonomická v Praze, 83 s.
- Manuál rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji (2007), 134 s.
- MIRVALD, S. A KOL.(1996): Geografie cestovního ruchu. PF ZČU, Plzeň, 117 s.

- NAVRÁTIL, J., PÍCHA, K., HŘEBCOVÁ, J. (2010): The importance of historical monuments for domestic tourists: The case of South-western Bohemia (Czech Republic). – Moravian Geographical Reports 18 (1): 14–30.
- NĚMČANSKÝ, M. (1999): Odvětví cestovního ruchu. Vybrané kapitoly II. díl. Slezská univerzita v Opavě, Karviná, 535 s.
- Office for Official Publications of the European Communities(2004): The European tourism industry – A multi-sektor with dynamic markets.
- ORIEŠKA, J. (1992): Technika služeb cestovního ruchu. IDEA SERVIS, Praha, 158 s.
- ORIEŠKA, J. (1999): Technika služeb cestovního ruchu. IDEA SERVIS, Praha, 244 s.
- PARMOVÁ, D.(2003): Provoz služeb v cestovním ruchu. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 84 s.
- PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. (2002): Cestovní ruch – výkladový slovník. MMR, Praha, 448 s.
- Program rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje, 263 s.
- KOL. AUTORŮ (1994): Statistický lexikon obcí České republiky 1992. 1. vydání. Český statistický úřad a Ministerstvo vnitra ČR, Praha, 895 s.
- STRÁNSKÝ, K. (1984): Geografie cestovního ruchu. VŠE Praha, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 107 s.
- ŠTĚPÁNEK, V., KOPAČKA, L., ŠÍP, J. (2001): Geografie cestovního ruchu. Šumava/Lipensko/Prachaticko, turistický průvodce, Kartografie, Praha 2003.
- TŘÍCATNÍK, J. (1996): Geografie cestovního ruchu České republiky I. ZF JČU, České Budějovice, 70 s.
- VEPŘEK, K. (2002): Hodnocení potenciálu cestovního ruchu a jeho využití v územních plánech VÚC. Urbanismus a územní rozvoj, ročník V, č. 3, s. 17 – 28.
- Výlety pěšky, na kole, autem – okolí Lipenského jezera s mapou (1992): Olympus, České Budějovice, 20 s.
- VYSTOUPIL, J. (2007): Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR. Masarykova univerzita, Brno, 98 s.
- VYSTOUPIL, J., 2006: Atlas cestovního ruchu ČR, MMR, Praha, 157 s.
- WOKOUN, R., VYSTOUPIL, J. (1987): Geografie cestovního ruchu a rekreace I. SPN, Praha.
- ZÁLOHA, J. (1980): Krajem Lipna. Jihočeské nakladatelství, České Budějovice, 71 s.

Odborné časopisy:

HALL, D., R. (1998): Tourism development and sustainability issues in Central and South – eastern Europe. *Tourism Management*, Vol. 16, No. 5, pp. 423 – 431.

JOHNSON, M. (1995): Czech and Slovak tourism. *Tourism Management*, Vol. 16, No. 1, pp. 21 -28

WILLIAMS, M., A. (2002): The Czech and Slovak Republics: conceptual issues in the economic analysis of tourism in transition. *Tourism Management*, Vol. 23, pp. 37-45.

HÁJEK, T. (2002): The development potential of Czech rural areas and rural tourism. *Agric.econom.*, Vol. 48, No. 12, pp. 559 – 562.

OTEPKA, P. (2007): Slovak republic potential and suitability for tourism with emphasis on agritourism. Slovak University of Agriculture, Nitra, Slovak Republic, pp. 599 – 604.

Bakalářské a diplomové práce:

KAPICOVÁ, M. (2004): Chataření na Lipně a v zázemí Českých Budějovic – rozmístění a typologie územních struktur chataření, PF JČU, 59 s.

MITÁŠOVÁ, J. (2010): Kvantitativní a kvalitativní prostorová distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve vymezeném území Lipenska. Bakalářská práce. Katedra geografie. PF JČU, České Budějovice, 79 s.

SEMOTAMOVÁ, P. (2010): Analýza ubytovacích a stravovacích služeb v oblasti Lipenska. Bakalářská práce. Katedra obchodu a cestovního ruchu. Ekonomická fakulta JČU, České Budějovice, 82 s.

ŠTĚRBOVÁ, K. (2008): Analýza služeb cestovního ruchu na Lipensku. Bakalářská práce. Katedra obchodu a cestovního ruchu. Ekonomická fakulta JČU, České Budějovice, 89 s.

TVAROHOVÁ, R. (2002): Vývoj demografických a sídelních struktur v oblasti Lipenské přehrady. Diplomová práce. Katedra geografie. PF JČU, České Budějovice, 74 s.

ZÁGOROVÁ, L. (2009): Využití metod prostorové analýzy dat pro hodnocení intenzity cestovního ruchu na Lipensku. Diplomová práce. Katedra obchodu a cestovního ruchu EF JČU, České Budějovice, 84 s.

Internetové zdroje

www.bohemiainfo.cz
www.cenia.cz
www.cernavposumavi.cz
www.cestovni-ruch.cz
www.czso.cz
www.frymburk.info
www.horicenasumave.cz
www.horniplana.cz
www.hotel.lesnikrcma.cz
www.hotelfrymburk.cz
www.hotelmaxant.cz
www.hotel-sumava.cz
www.kraj-jihocesky.cz
www.ktis.cz
www.landal.cz
www.levneubytovani.info
www.lipensko.cz
www.lipensko.cz/lipno/
www.lipensko.org
www.lipnonet.cz
www.loucovice.info
www.mmr.cz
www.natura.cz
www.novapec.info
www.npsumava.cz
www.penzion-u-medvidku-lipno.cz-ubytovani.com
www.prednivyton.cz
www.rozemberk.cz
www.stozec.cz
www.strazny.cz
www.ucandru.cz
www.volary.cz
www.vyssibrod.cz
www.wellnesshotelmarlin.cz
www.zbytiny.cz

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK:

akt.	aktivita
ap.,	apod. a podobně, a podobný
atd.	a tak dále
BP	bakalářská práce
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CR	cestovní ruch
CR	diplomová práce
ČR	Česká republika
ČSU	Český statistický úřad
ČUZK	Český úřad zeměměřičský a katastrální
hist.	historický
HUZ	hromadné ubytovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
IC	informační centrum
KÚ	katastrální území
kul.	kulturní
MPR	městská památková rezervace
MPZ	městská památková zóna
např.	například
NKP	národní kulturní památka
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
OIR	objekt individuální rekreace
PP	přírodní park
PR	přírodní rezervace
PRP	potenciální rekreační plocha
resp.	respektive
s., str.	strana
tj.	to je
tzv.	takzvaný
VPR	vesnická památková rezervace
VPZ	vesnická památková zóna
UNWTO	World Tourism Organization, Světová organizace cestovního ruchu

PŘÍLOHY:

Tabulky hodnot potenciálů a služeb

stupeň a body PRP		stupeň a body př. atraktivit		stupeň a body k. - h. potenciálu	
1	70 - 74	1	0 - 2	1	0 - 1
2	75 - 79	2	3 - 5	2	2
3	80 - 84	3	6 - 8	3	3
4	85 - 89	4	9 - 11	4	4
5	90 - 94	5	12 - 14	5	5

stupeň a body vodní plocha		stupeň a body celkové služby		stupeň a body celkové ubytovací kap.	
1	0 - 499	1	0 - 999	1	0 - 999
2	500 - 999	2	1000 - 1999	2	1000 - 1999
3	1000 - 1499	3	2000 - 2999	3	2000 - 2999
4	1500 - 1999	4	3000 - 3999	4	3000 - 3999
5	2000 - 2499	5	4000 - 4999	5	4000 - 4999

stupeň a body OIR		stupeň a body celkových sportovní služ.		stupeň a body služeb pro cyklisty	
1	0 - 699	1	0 - 2	1	0 - 1
2	700 - 1399	2	3 - 5	2	2
3	1400 - 2099	3	6 - 8	3	3
4	2100 - 2799	4	8 - 10	4	4
5	2800 - 3499	5	12 - 14	5	5

stupeň a body IC		stupeň a body služeb pro lyžaře		stupeň a body celk. přírodního pot.	
1	0 - 1	1	0 - 1	1	0 - 3
2	2	2	2 - 3	2	4 - 7
3	3	3	4 - 5	3	8 - 11
4	4	4	6 - 7	4	12 - 15
5	5	5	8 - 9	5	16 - 19

stupeň a body celk. pot..		stupeň a body HUZ		stupeň a body služeb pro vodní sport.	
1	0 - 4	1	0 - 399	1	0 - 1
2	5 - 9	2	400 - 799	2	2
3	10 - 14	3	800 - 1199	3	3
4	15 - 19	4	1200 - 1599	4	4
5	20 - 24	5	1600 - 1999	5	5 - 6

Dotazníkové šetření

Dobrý den, jmenuji se Barbora Muselová a jsem studentkou pedagogické fakulty Jihočeské univerzity. Pracuji na diplomové práci na téma Vliv atraktivit cestovního ruchu na prostorovou distribuci a rozložení služeb na Lipensku. Ráda bych Vás poprosila o zodpovězení (vyplnění) následujících otázek v tomto dotazníku. Získané údaje budou použity výhradně pro účely mé diplomové práce. Odpověď, která nejlépe vystihuje Váš názor, označte křížkem. Děkuji!

Otázka 1: Odkud pocházíte?(domácí turisté kraj, cizinci země původu)

.....

Otázka 2: Vaše pohlaví

muž

žena

Otázka 3: Váš věk

do 25 let

26-49 let

50-59 let

60 a více let

Otázka 4: Jaké je Vaše vzdělání

základní

vyučen v oboru

střední s maturitou

vysokoškolské

Otázka 5: S kým jste přijeli?

sám

s partnerem

s rodinou (děti
předškolního věku)

s rodinou(děti
školního věku)

Otázka 6: Jakým dopravním prostředkem jste přijeli do regionu?

osobním
automobilem

autobusem

vlakem

jinak

Otázka 7: Jaká bude délka Vašeho pobytu?

1 den

více dní (2-6)

týden

více jak týden

Otázka 8: Na Lipensko přijíždíte?			
pouze v létě	☐	pouze v zimě	☐
v létě i v zimě	☐	častěji	☐
Otázka 9: Kolikrát je Vaše návštěva na Lipensku?			
1. návštěva	☐	1.-3. návštěva	☐
více jak 3 návštěva (pravidelně)	☐		☐
Otázka 10: Hodláte znovu navštívit region?			
ano	☐	ne	☐
nevím	☐		
Otázka 11: V jakém typu ubyt.zařízení trávíte pobyt?			
hotel	☐	penzion	☐
apartmán	☐	chat. Osada	☐
u přátel/příbuzných	☐	jinde	☐
Otázka 12: Jak byste ohodnotili kvalitu ubytovacích služeb?(Označte od 1 do 5 jako ve škole.1=zcela spokojen, 2=spokojen, 3=celkem spokojen, 4= nespokojen, 5= velmi nespokojen)			
.....			
Otázka 13: Jak jste byli spokojeni s nabídkou služeb v ubytovacím zařízení? (Označte od 1 do 5 jako ve škole.1=zcela spokojen, 2=spokojen, 3=celkem spokojen, 4= nespokojen, 5= velmi nespokojen)			
vybavenost	_____	čistota	_____
personál	_____	celkový dojem	_____
Otázka 14: Kde se stravujete?			
v zařízení, kde bydlím	☐	místní restaurace	☐
vlastní	☐	rychlé občerstvení	☐
jinak	☐		

Otázka 15: Ohodnoťte kvalitu stravovacích služeb ? (Oznámkujte od 1 do 5 jako ve škole.1=zcela spokojen, 2=spokojen, 3=celkem spokojen, 4= nespokojen, 5= velmi nespokojen)			
Otázka 16: Co je účelem Vaší návštěvy?			
rekreace	☐	poznání	☐
zábava	☐	zdravotní důvody	☐
pracovní cesta	☐	návštěva přátel/příbuzných	☐
nákupy	☐	ostatní	☐
Otázka 17: Jaké aktivity na Lipensku preferujete?			
ZIMA			
sjezd. Lyžování	☐	běžky	☐
bruslení	☐	pěší turistika	☐
poznání	☐	ostatní	☐
LÉTO			
pěší turistika	☐	cykloturistika	☐
rybaření	☐	vodní sporty	☐
poznání	☐	ostatní	☐
Otázka 18: Kde jste získali informace o regionu?			
doporučení přátel	☐	internet	☐
propagač.ní materiály TIC	☐	cestovní kanceláře	☐
jinak	☐		
Otázka 19: Jaké vidíte nedostatky na Lipensku?			